Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 1 – Moja škola

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na úvodnú vyučovaciu hodinu		
Predmet	Prvouka	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Ročník	prvý	
Učebnica	Dobišová Adame, Kováčiková: Prvouka pre 1. ročník ZŠ, s. 2	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Prierezové témy	Osobnostný a sociálny rozvoj	
Medzipredmetové vzťahy	slovenský jazyk, výtvarná výchova, telesná výchova, matematika	
Všeobecné ciele	a) Označiť školu, ktorá sa podobá tej, do ktorej žiak chodí. b) Pripraviť sa na vyučovanie podľa rozvrhu hodín.	
Špecifické ciele	kognitívne	a.1) Opísať obe budovy na obrázkoch. a.2) Nájsť dva podstatné znaky, v ktorých sa školy na obrázkoch odlišujú. a.3) Porovnať školy na obrázkoch so školou, do ktorej žiak chodí. a.4) Identifikovať na obrázku školu podobnú tej, ktorú navštevuje. b.1) Pomenovať obrázky symbolov vyučovacích predmetov. b.2) Dať do súvisu vyučovací predmet so symbolom, ktorý ho znázorňuje. b.3) Navrhnúť nový vyučovací predmet a k nemu jeho symbol. b.4) Identifikovať vyučovacie predmety daného dňa.
	psychomotorický	b.5) Doplniť symboly vyučovacích hodín do rozvrhu hodín.
	afektívny	a.5) Vyjadriť svoj postoj k škole.
Typ vyučovacej hodiny	kombinovaná	
Vyučovacie metódy	riadený rozhovor, diskusia, didaktická hra, práca s ilustráciou, produkčná metóda	
Organizačné formy práce	spoločná práca, samostatná práca	
Pomôcky	Prvouka pre 1. ročník základnej školy (učebnica pracovného typu), dataprojektor, interaktívna tabuľa, aitec offline k Prvouke pre 1. ročník základnej školy	
Nástroje hodnotenia	slovné hodnotenie	

Zdroj: Metodické komentáre k Prvouke pre 1. ročník základnej školy od autorov: R. Dobišová Adame – O. Kováčiková

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne privítame žiakov podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná časť	
Motivačné rozprávanie – práca s aitec offline: Rozprávková krajina Prvouka	Žiakom predstavíme jednotlivé sprievodné postavičky učebnice. Využijeme aitec offline časť *Rozprávková krajina Prvouka*, kde sú zobrazené jednotlivé postavičky aj s textom. *V rozprávkovej krajine Prvouka vládne múdry kráľ Svet a láskavá kráľovná Živona. Sú to výborní panovníci. Majú dve neposedné deti: princeznú Jasmínku a princa Daniela. Táto rozprávková krajina je plná ľudí, vecí, rastlín a živočíchov, o ktoré sa spoločne starajú. A pretože práca ide oveľa rýchlejšie a lepšie, keď si ju rozdelia, každý z nich sa stará v Prvouke o iné kráľovstvo.* *Kráľ Svet má na starosti Kráľovstvo sveta – zaujíma sa o živú a neživú prírodu, o vodné zdroje, o striedanie dňa a noci, o plynutie dní v týždni, o SLNKO ako hlavný zdroj svetla na ZEMI, ktoré pravidelne vychádza a zapadá.* *Kráľovná Živona má na starosti Kráľovstvo života – zaujíma sa o zdravie a starostlivosť o ľudské telo. Svoje kráľovstvo nás učí spoznávať prostredníctvom zmyslov a zmyslových orgánov.* *Princ Daniel má na starosti Kráľovstvo živočíchov – má rád všetky živočíchy, rád sa o ne stará a pomáha im, jeho úlohou je, aby sa živočíchy v krajine mali dobre.*

	Princezná Jasmínka sa stará o Kráľovstvo rastlín – má rada všetky rastliny žijúce na rôznych miestach, najmä však tie kvitnúce. Jej úlohou je, aby sa rastlinám v krajine dobre darilo. Žiaci si otvoria učebnice pracovného typu, kde majú na prvej strane zobrazené postavičky kráľa, kráľovnej, princa a princeznej. Opýtame sa ich, či si pamätajú ich mená a vedieme diskusiu o tom, čo majú jednotliví členovia kráľovskej rodiny na starosti a akú majú v kráľovstve úlohu. Každý žiak si nakreslí ľubovoľnú značku do kruhu na prvej strane učebnice pracovného typu. V motivácii pokračujeme príbehom: *Kráľ sa vážne pozrel na svoje deti a zahlásil: „No, Jasmínka, Danko, je čas ísť do školy!“ Daniel sa na neho pozrel a potiahol nosom. „Mne sa nechce! Ešte by som spal! Radšej by som sa hral s mojím psíkom.“ Kráľovná sa na neho milo usmiala a povedala: „To nemyslíš vážne! Včera sme sa predsa rozprávali, aká je škola dôležitá. Dúfam, že ste si nič nezabudli!“ Jasmínka rýchlo zvolala: „Ja mám všetko! Neviem sa dočkať. Všetky moje kamarátky boli cez prázdniny preč, chcem si s nimi toho toľko povedať!“ Danko sa zamračil. Ako má vedieť, či má všetko, nevie predsa čítať a nik mu nepovedal, čo si má dnes zobrať. Čo ak na niečo zabudol a pani učiteľka sa hneď v prvý deň bude na neho hnevať? Jasmínka má krásny farebný papier, podľa ktorého si každý deň pripraví všetky učebnice a pomôcky. Ako sa len bude chystať do školy on, keď nepozná písmenká?* *„To som zvedavý, ako to dnes všetko dopadne!“ povzdychne si a smelo vykročí do školy.*
Dobrý nápad – *Pavučina* ● rozprávanie o pocitoch pri nástupe do školy	Žiakov vyzveme, aby si posadali na koberec do kruhu. Jednému žiakovi dáme klbko vlny. Ten žiak, ktorý ho drží, porozpráva, s akými pocitmi išiel do školy, čoho sa obával, a naopak, na čo sa do školy tešil. Keď dorozpráva, hodí klbko spolužiakovi, ktorý tiež porozpráva aké pocity mal pri príchode do školy. Takto žiaci pokračujú a hádzaním klbka s vlnou vytvárajú „*pavučinu*“. Cieľom hry je zistiť, akú majú o škole predstavu a čo už o nej vedia. Oboznámime ich s tým, že prvé kráľovstvo, o ktorom sa budú učiť, bude ich kráľovstvo, a to kráľovstvo ich školy.
3. expozičná časť	
Prvouka, strana 2, úloha 1 ● porovnanie budov na základe ich charakteristiky	Žiaci si sadnú do lavíc a v učebnici pracovného typu si otvoria stranu 2. Pomenujú a opíšu obe budovy na obrázkoch. Porovnajú obe budovy a hľadajú ich spoločné a rozdielne znaky. Môžeme im pomôcť otázkami: *Má budova vpravo strechu? Má ju aj budova vľavo? Koľko poschodí má budova vpravo?* Na základe spoločných a rozdielnych znakov škôl sa následne pokúsia dať do súvisu jednu školu z obrázka so školou, do ktorej chodia oni. Spoločne sa dohodneme, ktorej škole sa viac podobá naša škola. Pri tejto škole žiaci vyfarbia krúžok. Pri vyfarbovaní dbáme na správny úchop farbičky. Žiakov individuálne pochválime za prácu, pričom súčasne kontrolujeme správnosť riešenia.
Prvouka, strana 2, úloha 2 ● diskusia a riadený rozhovor ● pomenovanie jednotlivých vyučovacích predmetov aitec offline: Vyučovacie predmety	So žiakmi najprv diskutujeme o tom, ktoré vyučovacie predmety by sa podľa nich mohli učiť v rozprávkovej škole princ Daniel a princezná Jasmínka. Plynule smerujeme diskusiu k tomu, čo všetko sa budú v škole učiť oni. Žiaci pomenujú obrázok v učebnici: pero. Ak nevedia, pomôžeme im. Potom sa ich opýtame, čo si myslia, čo by sme sa na vyučovacom predmete, ktorý má takýto symbol, mohli učiť, napr.: Žiaci povedia: „*Perom budeme písať*.“ Odpovieme im: *„Áno, výborne, a viete, ako sa volá vyučovací predmet, na ktorom budeme písať*?“ Ak žiaci nevedia, povieme im, že tento vyučovací predmet voláme písanie. Žiaci vymaľujú symbol pera a pokračujeme ďalším symbolom. Keď už žiaci poznajú symboly a náplň jednotlivých vyučovacích predmetov, farebne obtiahnu rámčeky tých predmetov, na ktoré sa najviac tešia. Svoje rozhodnutie môžu aj zdôvodniť. Nakoniec môžu žiaci navrhnúť nové symboly, ktoré by mohli podľa nich niektorý vyučovací predmet charakterizovať (napr.: matematika – *bodky, číslica*, výtvarná výchova – *štetec, maliarska paleta* a pod.). Nezabúdame na povzbudzujúce a pozitívne hodnotenie nápadov žiakov.

Dobrý nápad – *Nový vyučovací predmet* Prvouka, strana 2, úloha 2 ● vytvorenie rozvrhu hodín	Vyzveme žiakov, aby vymysleli nový vyučovací predmet, ktorý by mali radi v škole, aj s jeho značkou. Svoj výber sa pokúsia zdôvodniť. Žiakov za ich nápad nekritizujeme (*často sa stáva, že si žiaci vyberú pozeranie televízie, hranie počítačových hier a pod.*), no snažíme sa vyzdvihnúť a pochváliť originálne nápady. Žiakom vysvetlíme, že *rozvrh hodín* používame na to, aby sme sa mohli každý deň podľa neho pripraviť na vyučovanie. Zahráme sa na princeznú Jasmínku a vymenujeme, ktoré vyučovacie predmety má princezná Jasmínka v pondelok v škole. Zároveň ukazujeme, kde v rozvrhu, ktorý držia Jasmínka a Daniel, žiaci dané informácie nájdu. Potom sa môžu žiaci zahrať na princa Daniela, prípadne znova na princeznú a pomenúvajú vyučovacie predmety jednotlivých dní podľa rozvrhu v učebnici. Nakoniec si spoločne so žiakmi vymenujeme, ktoré vyučovacie predmety sme mali dnes v škole (*alebo budeme mať – podľa toho, ktorou hodinou je prvouka*) a symboly týchto vyučovacích predmetov si spoločne zaznačíme do pripraveného jednodňového rozvrhu hodín na tabuľu a žiaci si ho zaznačia do učebnice pracovného typu.
4. fixačná časť	
aitec offline: Vyučovacie predmety ● precvičovanie pomenovania vyučovacích predmetov Dobrý nápad – *Hádaj, na čo myslím* ● určenie vyučovacieho predmetu na základe charakteristických vlastností Dobrý nápad – *Krokovanie* ● určenie pravdivosti tvrdení Moje poznámky ● opakovanie učiva pomocou maľovaného čítania	Na multimediálnom disku spustíme časť *Moje kráľovstvo/Moja škola/Vyučovacie predmety*. Cieľom úlohy je precvičiť pomenovanie vyučovacích predmetov. Jeden žiak opíše ostatným spolužiakom jeden vyučovací predmet. Pri opise nesmie použiť slová z jeho názvu. Ostatní žiaci hádajú, o ktorý predmet ide. Žiak, ktorý vyučovací predmet uhádne, vymyslí hádanku o inom vyučovacom predmete, napr.: *Je to vyučovací predmet, na ktorom používame pero, ceruzku a zošit a učíme sa na ňom písmená (písanie).* Žiaci sa postavia do jedného radu vedľa seba. Hovoríme im vety a žiaci určujú, či je daná veta pravdivá alebo nepravdivá. Ak je veta pravdivá, žiaci spravia krok vpred, a ak je nepravdivá, zostanú stáť, napr.: *V škole sa budeme učiť matematiku. – Veta je pravdivá, žiaci spravia krok vpred.* *V škole budeme stále tancovať. – Veta je nepravdivá, žiaci zostanú stáť.* Spoločne si zopakujeme, čo sme sa na hodine naučili tým, že žiakom prečítame poznámky. Keď sa dostaneme k obrázku, čítanie prerušíme – vedieme žiakov k tomu, aby namiesto obrázka doplnili vhodné slovo. Potom v čítaní textu pokračujeme. Úloha núti žiakov sledovať text a zapája ich tak do procesu čítania už v štádiách, keď ešte väčšina žiakov čítať nevie. Ak sú v triede žiaci, ktorí už čítať vedia, môžu text prečítať oni. V takom prípade si obrázky z textu vopred pomenujeme. V *ŠKOLE* SA BUDEME UČIŤ: *ČÍTANIE, PÍSANIE, MATEMATIKU, TELESNÚ VÝCHOVU, VÝTVARNÚ VÝCHOVU, HUDOBNÚ VÝCHOVU, ETICKÚ ALEBO NÁBOŽENSKÚ VÝCHOVU, PRVOUKU*.
5. **záverečná časť**	
Vyhodnotenie práce na hodine	Slovne ohodnotíme prácu žiakov, čím ich motivujeme k zlepšovaniu osobných výkonov. Možné otázky na reflexiu: *Ako sa vám darilo? Ako ste spokojní so svojím výkonom a prácou na hodine? Čo nové ste sa dozvedeli?*

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 2 – Školská taška

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na úvodnú vyučovaciu hodinu		
Predmet	Prvouka	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Ročník	prvý	
Učebnica	Dobišová Adame, Kováčiková: Prvouka pre 1. ročník ZŠ, s. 3	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Prierezové témy	Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova	
Medzipredmetové vzťahy	slovenský jazyk, telesná výchova, matematika	
Všeobecné ciele	a) Určiť, ktoré predmety patria do školskej tašky.	
Špecifické ciele	kognitívne	a.1) Pomenovať predmety na obrázkoch. a.2) Rozlíšiť, ktoré z predmetov nakreslených na obrázku patria do školskej tašky a ktoré do nej nepatria. a.3) Triediť predmety podľa danej vlastnosti. a.4) Určiť, ktorý predmet patrí do daného riadka a ktorý do riadka nepatrí.
	psychomotorický	a.5) Nakresliť jeden predmet, ktorý patrí k danej skupine predmetov v riadku.
	afektívny	a.6) Udržiavať poriadok v svojej školskej taške.
Typ vyučovacej hodiny	kombinovaná	
Vyučovacie metódy	riadený rozhovor, didaktická hra, práca s ilustráciou, produkčná metóda	
Organizačné formy práce	spoločná práca, samostatná práca	
Pomôcky	Prvouka pre 1. ročník základnej školy (učebnica pracovného typu), dataprojektor, interaktívna tabuľa, aitec offline k Prvouke pre 1. ročník základnej školy, vrecúško, školská taška, predmety patriace/nepatriace do školskej tašky, prázdne kartičky na pexeso	
Nástroje hodnotenia	slovné hodnotenie	

Zdroj: Metodické komentáre k Prvouke pre 1. ročník základnej školy od autorov: R. Dobišová Adame – O. Kováčiková

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
1. hodina, časť ČÍTANIE Privítanie žiakov v triede	Individuálne privítame žiakov podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná časť	
Motivačné rozprávanie – *Príbeh o prváčikovi*	Dopredu si pripravíme jednu školskú tašku, do ktorej vložíme rôzne predmety, ktoré do0tašky patria alebo nepatria (napríklad *učebnice, peračník, desiata, fľaša s vodou, mobil, tablet, hračky, veľká kniha, šperk, vreckový nožík – zavretý!*). Žiakom porozprávame príbeh o tom, ako sme videli ísť do školy jedného prváčika s taškou, ktorú nevládal odniesť. Keď sme mu ju otvorili, skoro sme neverili vlastným očiam, koľko nepotrebných vecí tam mal. Vyzveme žiakov, aby nám pomohli vyradiť z tašky veci, ktoré do nej nepatria. Svoj výber sa žiaci snažia zdôvodniť.
3. expozičná časť	
Prvouka, strana 3, úloha 1 • pomenovanie predmetov na obrázku • triedenie predmetov podľa daného znaku • stanovenie si znaku triedenia aitec offline: Moja školská taška	Žiaci pozorujú obrázok princa v pravom hornom rohu strany. Prečítame im, čo hovorí princ Daniel a opýtame sa ich, či by vedeli určiť, prečo má takú ťažkú tašku. Žiaci by mali pozorovaním zistiť, že princ nesie v taške meč a tenisovú raketu, ktoré do školskej tašky nepatria (*pokiaľ nemá v daný deň tenis, prípadne šermiarsky krúžok, pretože v tom prípade by tieto predmety boli potrebné*). Pokračujeme tým, že žiaci pomenujú predmety na obrázkoch (*desiata, mobil, fľaša na pitie, autíčko, učebnica, pero, pastelky, guma, strúhadlo, MP3 prehrávač, ponožka, peračník, živá myš, myš od počítača*). Žiakov necháme samostatne vymaľovať obrázky predmetov, ktoré podľa nich patria do školskej tašky. Nasleduje okamžitá spoločná spätná väzba, kontrola správnosti. Pri každom obrázku, ktorý žiaci vymaľovali, povedia zdôvodnenie, prečo tak urobili.

	Nakoniec žiaci zdôvodnia aj to, prečo niektoré obrázky nevymaľovali. Počas spoločnej spätnej väzby kontrolujeme riešenia žiakov, ktoré nemusia byť rovnaké. Ak nám nie je niektoré riešenie jasné, položíme otázku: *Prečo si vyfarbil-a/nevyfarbil/-a danú vec?* Žiaci si musia uvedomiť, aký význam majú jednotlivé predmety v školskej taške. Môže sa stať, že žiak zdôvodní potrebu autíčka v školskej taške hrou v školskom klube – v tomto prípade autíčko do školskej tašky patrí. Ak sa niektorým žiakom nedarilo, povzbudíme ich v ďalšej práci. Žiakov vyzveme, aby sa pozreli na predmety znázornené na obrázku ešte raz a0zakrúžkovali rovnakou pastelkou obrázky, ktoré majú podľa nich niečo spoločné. Upozorníme ich, aby krúžkovali obrázky po jednom, nie celé skupiny obrázkov. Každý žiak by mal vedieť zdôvodniť, prečo zakrúžkoval rovnakou pastelkou práve dané obrázky. Pochválime každý nápad, ktorý žiak vie zdôvodniť. Úloha je divergentná (má viac riešení), napr.: *Žiak zakrúžkuje počítačovú myš a myš ako hračku.* Pokiaľ svoje rozhodnutie zdôvodní, napríklad, *že zakrúžkoval myši, len je každá iná*, pochválime ho za dobrý nápad. Je dôležité zamerať sa pri triedení na zdôvodnenie žiakov, pretože hľadaný spoločný znak predmetov nemusí mať súvis s účelnosťou predmetu v škole. Žiakov nabádame k tomu, aby po zakrúžkovaní jednej skupiny predmetov v riešení neskončili, ale hľadali ďalšiu skupinu predmetov so spoločným znakom a označili ju ďalšou pastelkou. Pri vyfarbovaní a krúžkovaní dbáme na správny úchop pasteliek.
Dobrý nápad – *Čarovné vrecúško* • identifikovanie predmetu podľa hmatu • triedenie predmetov podľa vopred dohodnutého znaku	Žiaci si posadajú na koberec do kruhu. Do vrecúška vložíme rôzne predmety. Jeden žiak chytí vo vrecúšku jeden predmet a pokúsi sa ho pomenovať len podľa hmatu. Potom predmet vytiahne a skontroluje, či ho správne pomenoval. Nakoniec určí, či daný predmet do školskej tašky patrí, alebo nepatrí, prípadne za akých okolností by do školskej tašky tento predmet patriť mohol (*Mám v ruke ponožku. Ponožka do školskej tašky nepatrí*. Môžeme pomôcť žiakom otázkou: *Kedy by mohla patriť ponožka do školskej tašky?* Jedna z možných odpovedí je: *Ponožka by tam mohla patriť, keby som si doniesol čisté ponožky na hodinu telesnej výchovy.*)
Prvouka, strana 3 , úloha 2 • určenie predmetu, ktorý nemá daný znak • nájdenie predmetu s daným znakom	Žiaci pozorujú a pomenujú predmety nachádzajúce sa v prvom – červenom riadku. Vedieme ich k tomu, aby diskutovali o tom, ktorá vec do riadka nepatrí, a vyzveme ich, aby sa snažili zdôvodniť aj to, prečo si to myslia. Ak sa trieda dohodne na predmete, ktorý do riadka nepatrí (*aj so zdôvodnením*), skontrolujeme si riešenie a všetci žiaci si tento predmet prečiarknu aj v učebnici pracovného typu. Pokračujeme prácou v učebnici pracovného typu a žiakov vyzveme, aby navrhli, aké predmety by ešte mohli patriť do riadka. Zároveň si jeden z vhodných návrhov žiaci zaznačia do okienka na konci riadka.
4. fixačná časť	
Dobrý nápad – *Pexeso* • vyrobenie pexesa	Žiakom rozdáme prázdne kartičky a vyrobíme si dva súbory pexesa s obrázkami predmetov, ktoré máme v taške alebo v peračníku. Každý žiak nakreslí dva rovnaké obrázky. S pexesom sa následne zahráme a zopakujeme si tak predmety, ktoré patria do školskej tašky.
Moje poznámky • opakovanie učiva pomocou maľovaného čítania	Spoločne si zopakujeme, čo sme sa na hodine naučili tým, že žiakom prečítame poznámky. Keď sa dostaneme k obrázku, čítanie prerušíme – vedieme žiakov k tomu, aby namiesto obrázka doplnili vhodné slovo. Potom v čítaní textu pokračujeme. Úloha núti žiakov sledovať text a zapája ich tak do procesu čítania už v štádiách, keď ešte väčšina žiakov čítať nevie. Ak sú v triede žiaci, ktorí už čítať vedia, môžu text prečítať oni. V takom prípade si obrázky z textu vopred pomenujeme. DO *ŠKOLSKEJ TAŠKY* PATRÍ: *PERA**Č**NÍK, U**ČEB**NICA, ZOŠIT, DESIATA, PITIE*.
Dobrý nápad – *Skúška pamäti* • určenie ukrytého predmetu	Žiaci sa posadia do kruhu. Do stredu kruhu položíme 10 rôznych predmetov (*napr. pero, ceruzku, kriedu, gumu, strúhadlo...*). Necháme žiakov pozorovať predmety mlčky 1 minútu. Potom ich vyzveme, aby sa premiestnili na koniec triedy alebo k oknu tak, aby nevideli na predmety na koberci. Jeden z predmetov ukryjeme. Žiaci sa vrátia na svoje miesto a určia, ktorý predmet sme ukryli. Nakoniec žiaci rozhodnú, či tento predmet patrí do školskej tašky, alebo do nej nepatrí, a svoje rozhodnutie zdôvodnia.

	OBMENA (*podľa času, ktorý máme k dispozícii*): Medzi predmety vložíme ďalší predmet a žiaci hádajú, ktorý predmet to bol. Ak žiaci tento predmet nájdu, rozhodnú, či tento predmet patrí do školskej tašky, alebo do nej nepatrí, a svoje rozhodnutie zdôvodnia.
5. **záverečná časť**	
Vyhodnotenie práce na hodine	Slovne ohodnotíme prácu žiakov, čím ich motivujeme k zlepšovaniu osobných výkonov. Na sebahodnotenie svojej práce a na vyjadrenie svojich pocitov, nálady, spokojnosti si môžu žiaci *ste spokojní so svojím výkonom a prácou na hodine? V čom sa vám darilo? V čom sa vám nedarilo?*

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 3 – V našej škole

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na úvodnú vyučovaciu hodinu		
Predmet	Prvouka	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Ročník	prvý	
Učebnica	Dobišová Adame, Kováčiková: Prvouka pre 1. ročník ZŠ, s. 4, 5	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Prierezové témy	Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova	
Medzipredmetové vzťahy	slovenský jazyk, výtvarná výchova, telesná výchova, matematika	
Všeobecné ciele	a) Orientovať sa v budove školy (trieda, jedáleň, WC a iné).	
Špecifické ciele	kognitívne	a.1) Pomenovať miestnosti v škole. a.2) Pomenovať miestnosti v škole na obrázku. a.3) Určiť, ktorú miestnosť zo školy na obrázku má žiak aj v svojej škole. a.4) Pomenovať osoby nachádzajúce sa v škole na obrázku. a.5) Priradiť miestnosť k označeniu na dverách. a.6) Navrhnúť vlastnú značku pre dve učebne v škole.
	psychomotorický	a.7) Graficky znázorniť vlastnú značku učebne.
	afektívny	a.8) Pridržať sa vopred stanovených pravidiel pri prehliadke školy.
Typ vyučovacej hodiny	kombinovaná	
Vyučovacie metódy	riadený rozhovor, práca s ilustráciou, produkčná metóda	
Organizačné formy práce	exkurzia, spoločná práca, samostatná práca	
Pomôcky	Prvouka pre 1. ročník základnej školy (učebnica pracovného typu), dataprojektor, interaktívna tabuľa, **aitec offline** k Prvouke pre 1. ročník základnej školy	
Nástroje hodnotenia	slovné hodnotenie	

Zdroj: Metodické komentáre k Prvouke pre 1. ročník základnej školy od autorov: R. Dobišová Adame – O. Kováčiková

Štruktúra, obsah a **činnosť**	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná **časť** 2. motivačná **časť**	
Exkurzia v priestoroch školy	Žiakom oznámime, že si ideme urobiť prehliadku našej školy, aby sme ju potom mohli porovnať so školou, do ktorej chodí princezná Jasmínka. Prehliadku začneme ešte cez prestávku. Vopred si dohodneme pravidlá vhodného správania sa, ktoré budeme pri prehliadke dodržiavať. Žiakov rozdelíme do skupiniek po štyroch žiakoch. Úlohou žiakov v skupinkách je zapamätať si čo najviac názvov miestností, ktoré počas prehliadky uvidia, prípadne aj osôb, ktoré stretnú. Trasu prehliadky školy naplánujeme tak, aby žiaci vedeli, kde sa nachádzajú základné miestnosti, ktoré využívajú: *WC, kabinet učiteľa, zborovňa, ŠKD, telocvičňa, jedáleň, šatňa*, *vrátnica,* prípadne budú využívať: *počítačová miestnosť, miestnosť riaditeľa, príp. zástupcu školy, bufet*. Počas prehliadky sa žiaci v skupine môžu dohodnúť, ktorú miestnosť si ktorý z nich zapamätá. Po prehliadke školy skupiny žiakov spoločne vymenujú všetky miestnosti a osoby, ktoré pri prehliadke školy videli.
3. expo**zičná časť**	
Prvouka, strana 4, úloha 1 • opísanie obrázka **aitec offline**: V našej škola Prvouka, strana 5, úloha 4 • priradiť k symbolu miestnosť	Žiakom prostredníctvom princeznej Jasmínky predstavíme školu na obrázku v učebnici. Na obrázku identifikujú miestnosti, s ktorými sa stretli pri obhliadke školy a pomenujú ich. Potom vyhľadajú na obrázku osoby, ktoré v škole pracujú. So žiakmi diskutujeme o tom, či aj v našej škole pracujú osoby podobné tým na obrázku. Žiakom môžeme zadať otázky: *Koľko dospelých osôb je na obrázku? Stretol/Stretla si sa s niektorou z týchto osôb v škole? Kde to bolo? Kedy to bolo? Prečo sme sa s nimi nestretli počas obhliadky? Čo je úlohou týchto osôb a prečo sú pre školu dôležité?* So žiakmi vedieme diskusiu, ktoré z miestností, o ktorých sme už na hodine hovorili, by mohli priradiť k jednotlivým obrázkom na dverách. Zároveň ich vedieme k tomu, aby navrhli vlastné značky ďalších miestností v svojej škole pre žiakov, ktorí ešte nevedia čítať.

Prvouka, strana 5, úloha 4 • navrhnutie vlastnej značky dverí miestnosti nachádzajúcej sa v škole • grafické znázornenie vlastnej značky Prvouka, strana 5, úloha 5 • navrhnutie vlastnej miestnosti v škole Prvouka, strana 4, úloha 2 • nakreslenie ľubovoľnej miestnosti	Môžeme sa zahrať na princa Daniela a prvú miestnosť žiakom poradiť: *Jasmínka by bola isto rada, keby mala na miestnosti určenej na hudobnú výchovu nakreslený klavír*. (Ak žiakom nič nenapadá, môžeme im miestnosť povedať my a oni vymyslia obrázok na jej dvere, napr.: ŠKD *(autíčko)*, WC (*kotúčik toaletného papiera)*, bufet (*jablíčko*), ateliér (*štetec*), kuchyňa (*vareška*), miestnosť pre upratovačky (*metla*), vrátnica (*kľúče*) a pod. Všetky návrhy zaznačíme na tabuľu a vrátime sa k práci s učebnicou pracovného typu. Žiaci si vyberú niektoré z návrhov, ktoré si nakreslia do prázdnych rámčekov na dverách v cvičení 4 na s. 5. Žiakov pri kreslení povzbudzujeme. Pokračujeme tvorivou úlohou, v ktorej majú žiaci vymyslieť miestnosť, ktorú by chceli mať v svojej škole aj s označením jej dverí. Žiakov vyzveme, aby zapojili vlastnú fantáziu a vymysleli miestnosť aj s označením, ktorá v škole nie je, ale oni by ju tam chceli mať, napr.: trieda na spanie (*vankúš*), trieda so zvieratkami (*mačka*), trieda s bazénom plným guľôčok (*farebná loptička*), trieda s bazénom (*voda*) a pod. Nápady žiakov nekritizujeme, snažíme sa vyzdvihnúť originálne myšlienky. Návrhy žiakov zakresľujeme pomocou obrázkov na tabuľu, napr.: *Žiak vymyslí triedu s detským ihriskom, ktorú by označil na dverách hojdačkou, tak nakreslíme na tabuľu hojdačku* a pod. Z návrhov, ktoré nám vznikli nakreslením na tabuľu, si žiaci vyberú štyri, ktoré nakreslia do prázdnych rámčekov na dverách. Snahu žiakov hodnotíme individuálne. Nakoniec si každý žiak vyberie jednu vymyslenú miestnosť, ktorú by chcel mať v svojej škole a nakreslí ju do vyhradeného priestoru v druhom cvičení. Úlohou žiakov je nakresliť, čo by chceli v tejto miestnosti v škole mať.
4. **fixačná časť**	
Prvouka, strana 5, úloha 3 • porovnanie tried v školách Dobrý nápad – *Skákaná* • triedenie predmetov podľa vopred dohodnutého znaku Moje poznámky • opakovanie pomocou maľovaného čítania	Spoločne sa vrátime k cvičeniu 3 na strane 5. Žiakom prednesieme prosbu princeznej Jasmínky, ktorá je nešťastná, pretože našu školu nepozná, a nevie ju porovnať so svojou školou. Úlohou žiakov je nakresliť usmiatu tváričku na dvere miestností, ktoré máme aj my v našej škole. Žiaci sa postavia do voľného priestoru v triede. Hovoríme im názvy miestností, ktoré videli pri prehliadke školy. Ak povieme pravdu, to znamená, že *miestnosť v škole je*, žiaci vyskočia. Ak nepovieme pravdu, to znamená, že *miestnosť v škole nie je*, vtedy žiaci urobia drep. Nakoniec si spoločne si zopakujeme, čo sme sa na hodine naučili. Žiakom teda prečítame poznámky. Keď sa dostaneme k dvojbodke, žiaci doplnia názvy miestností, ktoré máme v škole. V NAŠEJ ŠKOLE MÁME: TRIEDU, ***POČ**ÍTA**ČOVÚ** U**ČEB**Ň**U*, *KNIŽNICU*, *TELOCVI**ČŇ**U*, *DIELNE*, *JEDÁLE**Ň***, *ŠAT**Ň**U*. Ak sa v našej škole niektorá z miestností nenachádza, môžu si ju žiaci z poznámok vyškrtnúť.
5. **záverečná časť**	
Vyhodnotenie práce na hodine	Slovne ohodnotíme prácu žiakov. Je potrebné, aby naše hodnotenie bolo pozitívne a povzbudzujúce. Možné otázky na reflexiu: *Ako ste sa dnes cítili na hodine? Čo sa vám dnes na hodine páčilo/nepáčilo? Prečo?*

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 4 – Moja trieda

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na úvodnú vyučovaciu hodinu		
Predmet	Prvouka	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Ročník	prvý	
Učebnica	Dobišová Adame, Kováčiková: Prvouka pre 1. ročník ZŠ, s. 6	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Prierezové témy	Osobnostný a sociálny rozvoj	
Medzipredmetové vzťahy	slovenský jazyk, telesná výchova, matematika	
Všeobecné ciele	a) Orientovať sa v triede (vpravo, vľavo, vpredu, vzadu, tu, tam, hore, dole). b) Definovať pravidlá bezpečnosti pri návšteve školy.	
Špecifické ciele	kognitívne	a.1) Pomenovať predmety nachádzajúce sa v triede. a.2) Určiť polohu školského nábytku a zariadenia na obrázku. a.3) Určiť polohu školského nábytku a zariadenia v priestore. b.1) Vyhľadať na obrázku príklady vhodného správania sa. b.2) Vyhľadať na obrázku príklady nevhodného správania sa. b.3) Navrhnúť pravidlá vhodného správania sa v triede.
	psychomotorický	b.4) Graficky znázorniť jednu značku vhodného správania sa v škole.
	afektívny	b.5) Udržiavať poriadok v triede aj v škole.
Typ vyučovacej hodiny	kombinovaná	
Vyučovacie metódy	riadený rozhovor, práca s ilustráciou, produkčná metóda	
Organizačné formy práce	spoločná práca, samostatná práca	
Pomôcky	Prvouka pre 1. ročník základnej školy (učebnica pracovného typu), dataprojektor, interaktívna tabuľa, aitec offline k Prvouke pre 1. ročník základnej školy	
Nástroje hodnotenia	slovné hodnotenie	

Zdroj: Metodické komentáre k Prvouke pre 1. ročník základnej školy od autorov: R. Dobišová Adame – O. Kováčiková

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne privítame žiakov podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná časť	
aitec offline: Moja školská taška • triedenie predmetov Motivácia • hádanie hádaniek	Hodinu začneme opakovaním. Na aitec offline spustíme prezentáciu *Moja školská taška.* Úlohou žiakov je určiť, či predmet zobrazený na obrázku patrí/nepatrí do školskej tašky. Každý žiak svoje rozhodnutie musí aj zdôvodniť. Pokračujeme tým, že žiakom oznámime, že sa dnes budeme učiť o zariadení a správaní sa v triede. Ako motiváciu využijeme hádanky o školskom nábytku. Pred hádaním hádaniek žiakom napovieme, že riešenia hádaniek sú súčasne zariadením triedy. Ak žiak hádanku uhádne, ide k danému predmetu (*nábytku*) a ukáže ho spolužiakom. *Štyri mám nohy a štyri rohy, nekráčam nohami, nekolem rohami. Čo na mňa naložíš, musím niesť, zo mňa žiješ a mne nedáš jesť. (STÔL)* *Štyri rohy, žiadne nohy, chodí to, stojí to, hádaj, čo je to? (DVERE)* *Som aj v izbe, som aj von. Bezo mňa je slepý dom. (OKNO)* *Vychudnutý, samé rebro, celej izbe dáva teplo. (RADIÁTOR)* *Ani uší, ani jazyka nemám, a predsa každému pravdu poviem. (ZRKADLO)*
3. expozičná časť	
• pomenovanie školského nábytku	Žiakov vyzveme, aby pomenovali a zároveň ukázali všetky predmety, ktoré sa v triede nachádzajú (*školské pomôcky, nábytok*...). Žiak, ktorý niektorý predmet pomenuje vstane a zároveň ho aj ukáže spolužiakom. (*Ak žiaci potrebujú pomoc, pomôžeme im*). Keď žiaci pomenovali všetky predmety a nábytok v triede, zadáme doplňujúce otázky na početnosť, napr.: *Koľko je v triede skríň? Koľko je v triede tabúľ? Koľko je v triede*

aitec offline: Moja školská taška Dobrý nápad • hádanie zmien v triede	*okien? Koľko je v triede násteniek?* Žiaci odhadnú počet predmetov, ktorý si následne overia počítaním. Dvojicu žiakov pošleme za dvere. V triede niečo zmeníme, napr. *preložíme kvet z okna na lavicu, smetný kôš položíme na iné miesto v triede, presadíme žiaka* a pod. Žiakov zavoláme späť do triedy a ich úlohou je identifikovať zmenu urobenú v triede.
Prvouka, strana 6, úloha 1 • opísanie obrázka pomocou pojmov: *kde, tu, tam, vpravo, vľavo, hore, dole* • rozprávanie sa o obrázku • odlíšenie vhodného a nevhodného správania sa žiakov v triede Dobrý nápad • vytvorenie značiek vhodného správania sa aitec offline: Značky pre pravidlá správania sa Dobrý nápad – *Hranie rol* • znázornenie vhodného a nevhodného správania sa	Nástrojom Vyrezátor si zobrazíme obrázok triedy z učebnice. Žiaci opisujú predmety a nábytok zobrazený na obrázku. Pomáhajú si slovami: *hore, dole, vpravo, vľavo, tu, tam, nad*, pod. So žiakmi pokračujeme v rozhovore o obrázku. Opýtame sa ich, čo si prvé všimli na obrázku, čo sa im na obrázku páči a čo nie. Následne žiaci hľadajú odpoveď na otázku Jasmínky, čo je podľa nich na obrázku správne. Keď žiaci vyhľadajú správne situácie, pokračujeme hľadaním odpovede na otázku princa Daniela, čo je na obrázku nesprávne. Žiaci svoje odpovede zdôvodnia. Zároveň žiakom povieme, nech si otvoria svoje učebnice pracovného typu, v ktorých majú taký istý obrázok, a nech nevhodné správanie sa žiakov na obrázku prečiarknu, aby si zapamätali, že takto by sa správať nemali. Nasleduje diskusia, v ktorej žiaci navrhnú, ako by nahradili nesprávne správanie sa detí na obrázku správnym a vhodným správaním sa. Žiakom pripomenieme, že na začiatku roka sme si čítali školský poriadok, podľa ktorého sa máme správať počas celého roka. Žiaci vyhľadajú na obrázku deti, ktoré pravidlá poriadku porušili. Pokračujeme a v diskusii sa venujeme tomu, čo sa môže udiať, ak budeme pravidlá správania sa porušovať (*môžeme ublížiť sebe aj iným, môžeme poškodiť a zničiť školské potreby a nábytok* ...). Dohodneme sa, že si vytvoríme svoje pravidlá vhodného správania sa v triede. Prvé pravidlo navrhneme my, napr.: *Na hodine nevykrikujeme, ale prihlásime sa.* Žiaci potom navrhnú, akou značkou by sme to mohli znázorniť. Značku nakreslíme na tabuľu. Ak žiaci nevedia navrhnúť druhé pravidlo, pomôžeme im. Jeho značku znovu nakreslíme na tabuľu. Takto pokračujeme, kým nemáme vytvorených päť pravidiel vhodného správania sa v triede. Spoločne so žiakmi sa dohodneme, že dané pravidlá budeme dodržiavať a v aktivite pokračujeme na hodine výtvarnej výchovy. *(Žiakov rozdelíme do skupín. Každá skupina graficky znázorní jedno pravidlo vhodného správania sa. Z pravidiel vytvoríme plagát, ktorý každý z triedy podpíše podpisom – odtlačí si naň odtlačok ruky zafarbenej farbou.)* Môžeme si pomôcť značkami na aitec offline *Značky pre pravidlá správania sa*. Žiak znázorní nevhodné správanie sa, napr. *žutie žuvačky počas hodiny*. Žiaci nevhodné správanie pomenujú (*Na hodine sa žuvačka nežuje.*) a zároveň toto správanie sa napravia (*Žuvačku odhodíme tak, že ju vložíme do kúska papiera, a až potom ju vhodíme do smetného koša. Nelepíme ju pod lavicu ani pod stoličku*).
4. fixačná časť	
Moje poznámky • opakovanie pomocou maľovaného čítania aitec offline: Školské pomôcky a nábytok	Spoločne si zopakujeme, čo sme sa na hodine naučili tak, že žiakom prečítame poznámky. Keď sa dostaneme k obrázku, čítanie prerušíme a úlohou žiakov je, aby namiesto obrázka doplnili vhodné slovo – pomenovanie predmetu v triede. V TRIEDE SA NACHÁDZA: *UČITEĽSKÝ STÔL, TABUĽA, UMÝVADLO, SKRIŇA, LAVICA, STOLIČKA*. Spustíme si prezentáciu *Školské pomôcky a nábytok*. Žiaci potom pomenujú nábytok zobrazený na obrázkoch v prezentácii. Na záver si ústne podľa značiek na tabuli zopakujeme, ktoré pravidlá vhodného správania sa budeme dodržiavať.
5. **záverečná časť**	
Vyhodnotenie práce na hodine	Slovne, pozitívne a povzbudivo ohodnotíme prácu žiakov. Možné otázky na reflexiu: *Čo nové ste sa dozvedeli? Ako sa vám dnes darilo? Ste so svojou prácou spokojní?*

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 5 – Cesta do školy

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na úvodnú vyučovaciu hodinu		
Predmet	Prvouka	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Ročník	prvý	
Učebnica	Dobišová Adame, Kováčiková: Prvouka pre 1. ročník ZŠ, s. 7	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Prierezové témy	Osobnostný a sociálny rozvoj, Dopravná výchova, Environmentálna výchova	
Medzipredmetové vzťahy	slovenský jazyk, telesná výchova, matematika	
Všeobecné ciele	a) Pomenovať významné orientačné body v blízkosti školy (školský dvor, objekty, budovy a iné). b) Použiť pojmy: kde, tu, tam, vpravo, vľavo, hore, dole, vpredu, vzadu. c) Povedať zjednodušenú adresu školy a adresu svojho bydliska. d) Naučiť sa pracovať v skupine.	
Špecifické ciele	kognitívne	a.1) Pomenovať významné budovy a objekty nakreslené na obrázku. a.2) Určiť, v akom smere od školy sa tieto objekty nachádzajú. a.3) Určiť a pomenovať, ktoré významné budovy a objekty sa nachádzajú v blízkosti školy. b.1) Vyhľadať na obrázku postavičky jednotlivých žiakov. b.2) Podľa obrázka opísať cestu detí do školy. c.1) Spoznať adresu školy a bydliska. c.2) Povedať adresu školy a bydliska.
	psychomotorický	a.4) Správne umiestniť významné orientačné budovy v okolí školy do mapy vzhľadom k škole.
	afektívny	d.1) Vyjadriť svoj názor a rešpektovať názor spolužiakov v skupine.
Typ vyučovacej hodiny	kombinovaná	
Vyučovacie metódy	riadený rozhovor, diskusia, práca s ilustráciou, produkčná metóda	
Organizačné formy práce	spoločná práca, samostatná práca	
Pomôcky	Prvouka pre 1. ročník základnej školy (učebnica pracovného typu), dataprojektor, interaktívna tabuľa, **aitec offline** k Prvouke pre 1. ročník základnej školy, lepidlo, papier veľkosti A3 (počet podľa počtu skupín), budovy a objekty zobrazené na drobných kartičkách	
Nástroje hodnotenia	slovné hodnotenie	

Zdroj: Metodické komentáre k Prvouke pre 1. ročník základnej školy od autorov: R. Dobišová Adame – O. Kováčiková

Štruktúra, obsah a **činnosť**	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná **časť** 2. motivačná **časť**	
Privítanie žiakov v triede Dobrý nápad – *Hádaj, na čo myslím* • hádanie opísaného predmetu Motivácia • príbeh sprievodných postavičiek	Individuálne privítame žiakov podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy. V úvode sa ako opakovanie z predchádzajúcej hodiny zahráme didaktickú hru. Žiakom slovne opíšeme jeden predmet nachádzajúci sa v triede, napr. *tabuľu*. Úlohou žiakov je tento predmet uhádnuť. Pokračujeme príbehom o ceste princeznej Jasmínky a princa Daniela do školy: *Daniel rýchlo kráča za Jasmínkou do školy. „Snaž sa zapamätať si cestu, Danko. Zajtra už pôjdeš sám!“ hovorí Jasmínka Dankovi. „Tebe sa to ľahko povie. Ale ako si to mám zapamätať, keď sa mi zdá všetko rovnaké?“ pokrčí Danko bezradne plecami. Jasmínka sa pousmeje a upozorní ho, že išli okolo obchodu, potom prešli cez most ponad rieku. Prešli poza poštu, okolo materskej škôlky a hneď vedľa nej je predsa ich škola. Danko zavrie oči a v duchu si opakuje: „Obchod, most, pošta, materská škôlka...“ Už to vie! Zajtra to určite zvládne sám! Pyšne vykročí za sestrou a teší sa na zajtrajší deň.*
3. expozičná **časť**	
Dobrý nápad • zisťovanie prekonceptov žiakov	Začneme úlohou, v ktorej zistíme, akými prekonceptmi žiaci disponujú. Žiakov vyzveme, aby zavreli oči a predstavili si, ktoré významné budovy a objekty vidia počas svojej cesty do školy. Potom prebieha diskusia, v ktorej sa každý žiak snaží pomenovať,

	čo pri svojej ceste do školy považuje za významnú budovu, objekt, miesto. Žiaci povedia aj adresu svojho bydliska. Ak žiaci nevedia svoju adresu, pomôžeme im s ňou.
Prvouka, strana 7, úloha 1 • pozorovanie a opis ilustrácie aitec offline: Orientačné body v blízkosti školy	Na aitec offline spustíme prezentáciu *Orientačné body v blízkosti školy*. Žiaci sa snažia pomenovať jednotlivé obrázky budov a významných objektov.
• vyhľadanie a opis cesty detí do školy pomocou pojmov: *kde, tu, tam, vpravo, hore, dole*	Následne spustíme cez nástroj Vyrezátor obrázok z učebnice pracovného typu *Cesta do školy* – obrázok na s. 7. Žiakov vyzveme, aby rozprávali o tom, čo vidia na obrázku. Na pláne vyhľadajú obrázky objektov, ktoré pomenovali v predchádzajúcej prezentácii. Ak však potrebujú pomoc, s pomenovaním budov im pomôžeme. Vedieme s nimi rozhovor o tom, ktoré z budov sa nachádzajú aj v okolí našej školy. Pokračujeme tým, že žiaci vyhľadajú na obrázku Ondreja a pokúsia sa opísať cestu, ktorou sa dostane do školy. Pri opise cesty žiaci používajú slová *vpravo, vľavo, hore, dole, vpredu, vzadu, pod, nad, kde, tu* a *tam*. Nezabudneme sa v diskusii venovať aj bezpečnej ceste do školy (*prechádzame cez priechod pre chodcov, na semafore počkáme na zelenú* a pod.) Takto pokračujeme aj s ostatnými deťmi. Potom žiakom povieme zjednodušenú adresu našej školy, ktorú si spoločne zopakujeme. Žiaci si ju povedia ešte aj navzájom v dvojici. Žiaci si v dvojici vzájomne pomáhajú, a ak nevedia, pomôžeme im my. Počas celej aktivity žiakov pozitívne hodnotíme.
Dobrý nápad • umiestnenie významných orientačných budov v okolí školy – prepojenie s výtvarnou výchovou	Žiakov rozdelíme do štvorčlenných skupín. Upozorníme ich, že pri práci v skupine si musia vypočuť názor každého spolužiaka, ktorý patrí do skupiny, a spoločne majú prísť na riešenie problému. Nesmú sa prekrikovať ani hádať. Z tohto dôvodu si stanovíme v každej skupine jedného tíšiteľa, ktorého oslovujeme, aby skupinu utíšil, ak je skupina príliš hlasná. Skupiny vyzveme, aby sa spoločne zamysleli a povedali, ktoré z budov, s ktorými sme sa už na hodine stretli, sa nachádzajú aj v okolí našej školy. Budovy, ktoré žiaci pomenujú, rozdáme do každej skupiny. Do každej skupiny rozdáme aj papier veľkosti A3, do stredu ktorého žiaci zakreslia budovu školy akýmkoľvek spôsobom. Potom žiaci umiestnia do plánu k škole budovy a objekty, ktoré sme im rozdali. Pri umiestňovaní objektov do plánu môžeme žiakom pomáhať otázkami: *Čo sa nachádza pred vstupom do našej školy? Čo sa nachádza vľavo, vpravo, vzadu? Čo je bližšie – obchod alebo zdravotné stredisko?* Úlohou žiakov je umiestniť jednotlivé budovy podľa toho, v akej vzdialenosti a v akom smere od ich školy sa nachádzajú. Nakoniec si polohu budov jednotlivé skupiny porovnajú a obrázky nalepia na dohodnuté miesto. Ak sa stane, že riešenia jednotlivých skupín sú rozdielne, navzájom sa so svojimi riešeniami oboznámia a opäť v skupine prediskutujú, či polohu týchto budov zmenia alebo nie. Nakoniec všetky skupiny svoje budovy nalepia do plánu. Na základe tohto plánu potom žiaci rozprávajú o svojej ceste do školy. Na záver žiaci zopakujú adresu školy a adresu svojho bydliska. (*Rozmiestnenie budov a objektov v pláne si overíme vychádzkou v rámci výtvarnej výchovy. Následne si môžu žiaci poopraviť chybnú polohu niektorých budov a dokresliť do plánu to, čo ich ešte na vychádzke upútalo – úlohu prepojíme s výtvarnou výchovou*).
4. fixačná časť	
Opakovanie	Spoločne si zopakujeme adresu školy a adresu svojho bydliska. K adrese jednotlivých žiakov, ako aj k adrese školy, sa môžeme vrátiť aj na hodine výtvarnej výchovy (*pri dokončovaní a overovaní plánu*), hudobnej výchovy (*zaspievame si ju*).
5. **záverečná časť**	
Vyhodnotenie práce na hodine	Pozitívne a povzbudzujúco ohodnotíme prácu žiakov. Využijeme nasledujúce otázky na reflexiu: *Ako sa vám dnes pracovalo v skupine?* *Ako sa vám komunikovalo v skupine? Ste dnes spokojní so svojou prácou? Čo vám prekážalo pri práci v skupine?*

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 6 – Moja rodina

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na úvodnú vyučovaciu hodinu		
Predmet	Prvouka	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Ročník	prvý	
Učebnica	Dobišová Adame, Kováčiková: Prvouka pre 1. ročník ZŠ, s. 8, 9	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Prierezové témy	Osobnostný a sociálny rozvoj, Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra	
Medzipredmetové vzťahy	slovenský jazyk, telesná výchova, hudobná výchova	
Všeobecné ciele	a) Vymenovať členov rodiny. b) Vedieť, akú funkciu plnia členovia rodiny a prejaviť úctu jednotlivým členom rodiny.	
Špecifické ciele	kognitívne	a.1) Pomenovať členov vo vzťahu k sebe. a.2) Pomenovať členov svojej rodiny. a.3) Určiť členov rodiny vo vzťahu k Veronike. b.1) Pomenovať predmety na obrázkoch. b.2) Priradiť každému členovi rodiny predmet, ktorý ho charakterizuje. b.3) Znázorniť úctu hraním rol.
	psychomotorický	b.4) Graficky znázorniť charakteristický znak každého člena rodiny.
	afektívny	b.5) Vyjadriť vzťah k svojej rodine.
Typ vyučovacej hodiny	kombinovaná	
Vyučovacie metódy	riadený rozhovor, práca s ilustráciou, produkčná metóda	
Organizačné formy práce	spoločná práca, samostatná práca	
Pomôcky	Prvouka pre 1. ročník základnej školy (učebnica pracovného typu), dataprojektor, interaktívna tabuľa, **aitec offline** k Prvouke pre 1. ročník základnej školy, rodinné fotografie, nožnice,	
Nástroje hodnotenia	slovné hodnotenie	

Zdroj: Metodické komentáre k Prvouke pre 1. ročník základnej školy od autorov: R. Dobišová Adame – O. Kováčiková

Štruktúra, obsah a **činnosť**	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná **časť**	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne privítame žiakov podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná **časť**	
Opakovanie • adresa školy a bydliska Motivácia • príbeh	Hodinu začneme otázkou, či si ešte žiaci pamätajú adresu svojho bydliska a školy. Obe adresy si zopakujeme. Po zopakovaní adries si všetci žiaci nakreslia usmiatu tváričku do učebnice na s. 7. (*Ak niektorí žiaci ešte nevedia obe adresy, priebežne ich s nimi opakujeme aj na iných hodinách.*) So žiakmi vedieme diskusiu o tom, kto býva s nimi na ich adrese, či vedia, kde bývajú rodičia ich rodičov. Položíme im otázku, či vedia, ako voláme rodičov ich rodičov. Následne im vysvetlíme pojem *rodina* ako spolužitie príbuzensky spätých ľudí – rodičov a detí (tak ako rodinu tvorí aj *kráľ, kráľovná, Jasmínka a Daniel*). Potom im porozprávame, čo sa udialo jeden deň v hrade: *„Hurá!“ zakričala Jasmínka. Danko až podskočil. „Čo tak reveš? Stalo sa niečo?“ zvedavo sa opýtal. „Dnes k nám príde moja spolužiačka Veronika. S ňou je zábava. Je to super kamoška!“* *Jasmínka má Veroniku veľmi rada. Veronika býva spolu s bratom a rodičmi v obyčajnom malom domčeku. Bola ju už niekoľkokrát navštíviť a vždy bolo u nich veselo. Veronika hovorí, že ich rodina je veľmi špeciálna. Najviac smiechu je u nich vtedy, keď sa za jedným stolom zíde celá rodina, prídu obidve staré mamy aj obaja starí otcovia. Navarí sa veľa dobrého jedla, potom sa hrajú spoločenské hry a starí rodičia do večera rozprávajú svoje zážitky z mladosti. „Aj naša rodina je špeciálna,“ usmiala sa Jasmínka. „Dnes Veronike ukážem rodinné fotky.“*

3. expozičná časť	
Prvouka, strana 8, úloha 1 • práca s obrázkom • pomenovanie členov rodiny • určenie charakteristického znaku osôb aitec offline: Moja rodina	Na aitec offline spustíme prezentáciu *Moja rodina*. Žiakom povieme, že aj my sa zoznámime s Veronikinou rodinou. Žiaci spoločne pozorujú obrázok. Rozprávajú sa o tom, čo vidia na farebnom obrázku. Postupne pomenúvajú všetkých členov rodiny. Začnú Veronikou a jej bratom. Ak nevedia, napovieme im. Porovnajú rodinu z obrázka so svojou rodinou. Pokračujeme v prezentácii. Žiaci pomenujú všetky nevyfarbené obrázky. Ústne priradia každému členovi Veronikinej rodiny jeden čiernobiely obrázok, ktorý ho podľa nich najviac charakterizuje. Medzi obrázkami hľadajú súvislosti. Riešenie si zaznačia aj do pracovnej učebnice. Ak medzi čiernobielymi obrázkami charakteristický predmet nenájdu, môžu si ho k nim najprv dokresliť a potom ho priradiť k príslušnej osobe. Názory aj riešenia žiakov môžu byť rôzne. Nemusia dospieť k dohode a vyfarbeniu práve toho istého predmetu, napr. *podľa jedného žiaka môže byť pre Veronikinho otca charakteristický počítač, podľa druhého žiaka zas šálka kávy, ktorú drží v rukách* a pod. Téma rodiny je v súčasnosti veľmi citlivá, často sa totiž vyskytujú neúplné rodiny. Netreba sa vyhýbať ani tejto téme. Je však dôležité žiakov ubezpečiť, že sa nemusia cítiť menejcenní za to, že v ich rodine niektorý z členov chýba.
Prvouka, strana 8, úloha 2 • porozumenie textu o Veronikinej rodine • porozprávanie textu o svojej rodine	Žiakom prečítame text o Veronikinej rodine. Žiaci sa pokúsia samostatne porozprávať podobný text o svojej rodine. Pomáhajú si prinesenými fotografiami. Pomáhame rozprávať žiakom, ktorí majú iné zloženie rodiny. V prípade, ak žiaci chcú, môžu spomenúť aj širšiu rodinu – *ujo, teta, sesternica, bratranec* a pod. So žiakmi vedieme diskusiu o tom, ako sa správame k starším ľuďom, ako prejavujeme úctu rodičom, starým rodičom a ďalším členom rodiny (*správaním, pomáhaním, poslúchaním*).
Dobrý nápad – *Hranie rolí*	Žiakov sa opýtame, či sa správajú doma k svojim rodičom tak ako v škole k svojim spolužiakom. (*Spomenieme im, že v minulosti museli deti svojim rodičom vykať.*) Položíme žiakom otázku: *Ako zavoláte hrať futbal spolužiaka? A ako zavoláte hrať futbal svojho ocka?* Vyberieme dvojicu žiakov, ktorí predvedú rozhovor medzi kamarátmi a potom rozhovor medzi dieťaťom a otcom. Takto pokračujeme ďalšími príkladmi, ktoré žiaci znázornia v hre rol.
4. fixačná časť	
Prvouka, strana 8, úloha 3 • aplikovanie nadobudnutých vedomostí na vlastnú rodinu	Spolu so žiakmi vedieme rozhovor o tom, čo má rodina spoločné so stromom. (*Tak ako sa musí polievať strom, aby dobre rástol, musia si pomáhať všetci členovia rodiny, aby boli spokojní a šťastní. Strom stojí pevne v zemi vďaka silným koreňom, taká silná musí byť aj rodina, aby si vedela pomáhať v ťažkostiach. Tak ako je strom domovom pre iné živočíchy a poskytuje im ochranu aj živobytie, aj rodina chráni svojich členov a pod.*) Spoločne sa rozprávame o tom, na ktorom mieste na strome na obrázku sa nachádzajú jednotliví členovia ich rodiny. Žiaci vytvoria rodostrom svojej rodiny. Do prázdnych miest na strome nalepia fotografie členov svojej rodiny alebo ich dokreslia. Ku každému členovi rodiny dokreslia do kruhu jednu vec, ktorá ho najviac vystihuje. Do prázdnych plôšok pod stromom žiaci nakreslia, ako trávia čas so svojou rodinou, prípadne, čo spoločne radi robievajú so svojou rodinou. Žiakom predspievame pieseň, v ktorej vynecháme slovo označujúce príslušníka rodiny. Úlohou žiakov je pieseň zaspievať aj s doplnením názvu rodinného príslušníka. (Napr.: *Moja/Môj... niečo má, niečo má, schovala/schoval to do sena, do sena.* Žiak doplní: *mama/otec* a pod.)
5. záverečná časť	
Vyhodnotenie práce na hodine	Slovne, pozitívne a povzbudzujúco ohodnotíme prácu žiakov. Možné otázky na reflexiu: *Ako sa vám dnes darilo? Ste so svojou prácou spokojní? V čom sa vám zdá, že by ste sa mohli zlepšiť?*

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 7 – Zmysly človeka

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na úvodnú vyučovaciu hodinu		
Predmet	Prvouka	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Ročník	prvý	
Učebnica	Dobišová Adame, Kováčiková: Prvouka pre 1. ročník ZŠ, s. 10	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Prierezové témy	Osobnostný a sociálny rozvoj	
Medzipredmetové vzťahy	slovenský jazyk, telesná výchova	
Všeobecné ciele	a) Identifikovať a rozlišovať päť základných zmyslov človeka. b) Priradiť ku každému zmyslu prislúchajúci zmyslový orgán.	
Špecifické ciele	kognitívne	a.1) Opísať činnosť znázornenú na obrázku. a.2) Pomenovať zmysly človeka. a.3) Pomenovať zmyslové orgány človeka. a.4) Pomenovať živočíchy znázornené na obrázkoch. b.1) Dať do súvisu zmysel človeka a k nemu prislúchajúci zmyslový orgán. b.2) Identifikovať a priradiť zmyslové orgány k činnosti znázornenej na obrázku. b.3) V diskusii zdôvodniť priradenie viacerých zmyslových orgánov k danej činnosti.
	psychomotorický	b.4) Dokázať vykonať danú činnosť s využitím iného ako bežného zmyslového orgánu.
	afektívny	b.4) Uvedomiť si dôležitosť a potrebu zmyslových orgánov.
Typ vyučovacej hodiny	kombinovaná	
Vyučovacie metódy	riadený rozhovor, práca s ilustráciou, produkčná metóda	
Organizačné formy práce	spoločná práca, samostatná práca	
Pomôcky	Prvouka pre 1. ročník základnej školy (učebnica pracovného typu), dataprojektor, interaktívna tabuľa, **aitec offline** k Prvouke pre 1. ročník základnej školy, nahrávka relaxačnej hudby	
Nástroje hodnotenia	slovné hodnotenie	

Zdroj: Metodické komentáre k Prvouke pre 1. ročník základnej školy od autorov: R. Dobišová Adame – O. Kováčiková

Štruktúra, obsah a **činnosť**	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná **časť**	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne privítame žiakov podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná **časť**	
Dobrý nápad – *Hra na zmysly*	Žiaci sa voľne pohybujú po triede za sprievodu pokojnej hudby. Hudbu pomaly stíšime a zadáme žiakom úlohy, napríklad: *Zatvorte oči a pokúste sa kráčať ďalej.* Hneď po činnosti nasleduje spätná väzba: *Ako ste sa cítili? Bolo to pre vás jednoduché? Chýbalo vám niečo?* Žiaci rozprávajú o svojich pocitoch. Ďalší príklad: *Prineste pero tak, aby ste nepoužili ruky.* Aj po tejto činnosti nasleduje spätná väzba. Žiaci rozprávajú, ako sa im podarilo úlohu splniť, aké mali pocity, či sa im darilo a pod. Pokračujeme: *Ukážte spolužiakovi bez slov, aby vám požičal ceruzku. Zatancujte na hudbu, ktorú nepočujete.* Žiaci rozprávajú, čo sa im pri výkone činností zdalo ľahké a naopak, čo bolo pre nich pri znázornení danej situácie najťažšie. Žiakov otázkami vedieme k tomu, aby sa pokúsili identifikovať zmyslový orgán, ktorý im pri jednotlivých situáciách chýbal. Pri hre dbáme na bezpečnosť, aby sa žiaci nezranili. Žiakov pochválime za dodržiavanie disciplíny. Možné otázky na reflexiu: *Čo bolo pre vás najťažšie? Vedeli by ste si predstaviť život bez niektorého z týchto zmyslových orgánov?*
3. expozičná **časť**	
Práca s **aitec offline** • pomenovanie zmyslov • pomenovanie zmyslových orgánov	Na **aitec offline** spustíme prezentáciu *Zmysly človeka a zmyslové orgány*. Žiakom pomocou prezentácie predstavíme všetky zmysly a zmyslové orgány, ktoré používa človek. Ako orgán hmatu je použitý v prezentácii symbol ruky, čo, samozrejme, neznamená, že orgánom hmatu je ruka. Žiakov upozorníme, že ruka je len symbol

• priradenie zmyslových orgánov k zmyslom aitec offline: Zmysly človeka a zmyslové orgány Ako vnímame svet?	a že hmat vnímame kožou na celom tele. Potom žiakom predvedieme činnosť, napr. *čítame knihu*. Žiaci diskutujú o tom, ktorý zmyslový orgán sme pri činnosti použili. Ak určia len jeden zmyslový orgán (*oko*), nežiadame, aby hľadali ďalší (*koža*). Pokračujeme ďalšou činnosťou, napr. *staviame stavbu z kociek*. Plynule prejdeme k prezentácii *Ako vnímame svet?* Pri každej činnosti dieťaťa na obrázku žiaci určia, akú činnosť dieťa vykonáva. Potom k činnosti priradia zmyslový orgán a pomenujú zmysel, ktorý dieťa pri činnosti použilo. Keďže zmyslové orgány majú žiaci znázornené v hornej časti každej snímky, položíme im doplňujúcu otázku: *Vedeli by ste nájsť ďalší zmysel, ktorý využíva dieťa na obrázku?* Žiaci sa snažia každú svoju odpoveď zdôvodniť.
Dobrý nápad – *Päť zmyslov*	Žiaci sa postavia a naučíme ich básničku (https://najmama.aktuality.sk/clanok/229983/na-pohyb-1 /*Päť zmyslov*), ktorú znázorníme aj pohybom. Človek ten má zmyslov päť. (*Ukážeme 5 prstov.*) Viem ich všetky naspamäť. Kde sú očká, tam je zrak, *(Chytíme si oči.*) po prštekoch skáče hmat. (*Pohýbeme prštekmi na ruke.*) Do uška si sadol sluch, (*Chytíme si ušká.*) do nošteka vošiel čuch. (*Pohýbeme nosom.*) A v ústočkách na jazýčku, chuť sa kĺže po krajíčku. (*Predstierame lízanie zmrzliny.*)
Prvouka, strana 10, úloha 1 • priradenie zmyslových orgánov a zmyslov k jednotlivým činnostiam	Žiaci si otvoria svoju pracovnú učebnicu na strane 10, kde sa v prvom cvičení stretávajú s princeznou Jasmínkou a činnosťami, ktoré sú znázornené na obrázkoch. Vedľa každej činnosti, ktorú princezná vykonáva, vyfarbia piktogramy tých zmyslových orgánov, ktoré princezná Jasmínka využíva pri výkone tejto činnosti. Žiaci pracujú v dvojiciach, aby mohli poradiť. Nakoniec si riešenia spoločne skontrolujeme pomocou prezentácie *Určovanie zmyslových orgánov*. Žiaci svoje riešenia popri kontrole aj zdôvodňujú. Po ukončení a kontrole vyzveme jedného žiaka, aby sa postavil pred spolužiakov a znázornil ľubovoľnú činnosť. Ostatní spolužiaci určia, ktoré zmyslové orgány pri vykonávaní danej činnosti ich spolužiak použil.
4. fixačná časť	
Prvouka, strana 10, úloha 2 • porovnanie zmyslov daných živočíchov a človeka aitec offline: Živočíchy a zmysly	Pokračujeme v práci s pracovnou učebnicou. Žiakov oboznámime s tým, že aj živočíchy majú zmysly ako človek, ale niektoré sú rozvinutejšie, prípadne menej rozvinuté. Potom žiaci pomenujú živočíchy znázornené na obrázkoch a spoločne diskutujeme o tom, ktoré zmysly majú dané živočíchy rozvinutejšie a prečo. Žiakom pomáhame prostredím, v ktorom živočíchy žijú, spôsobom, ako sa pohybujú, spôsobom, ako získavajú potravu a pod. Nabádame ich k tomu, aby sa pokúsili svoje tvrdenie zdôvodniť. Ak nevedia, môžeme ich naviesť: *Pes stopuje a loví svoju korisť* (čuch, sluch), *mačka loví v noci* (sluch a zrak), *orol musí vidieť svoju korisť z výšky* (zrak), *krt žije v tme a je takmer slepý* (čuch a hmat). Po určení zmyslového orgánu, ktorý má daný živočích rozvinutejší ako človek, ho žiaci dokreslia k danému živočíchovi.
Moje poznámky • opakovanie učiva pomocou maľovaného čítania	Spoločne si zopakujeme, čo sme sa na hodine naučili tým, že žiakom prečítame poznámky. Keď sa dostaneme k dvojbodke, čítanie prerušíme a žiaci doplnia vhodné slová (*zrak, sluch, čuch, chuť, hmat*).
Dobrý nápad – *Päť zmyslov*	Zopakujeme si básničku o zmysloch, ktorú sme sa naučili.
5. **záverečná časť**	
Vyhodnotenie práce na hodine	Slovne, pozitívnym a povzbudzujúcim spôsobom ohodnotíme prácu žiakov. Návrhy na otázky: *Čo nové ste sa dnes dozvedeli? Ste so svojou prácou spokojní? Ako sa vám darilo?*

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 8 – Zrak – Oko

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na úvodnú vyučovaciu hodinu		
Predmet	Prvouka	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Ročník	prvý	
Učebnica	Dobišová Adame, Kováčiková: Prvouka pre 1. ročník ZŠ, s. 11	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Prierezové témy	Osobnostný a sociálny rozvoj, Ochrana života a zdravia	
Medzipredmetové vzťahy	slovenský jazyk, výtvarná výchova, telesná výchova	
Všeobecné ciele	a) Identifikovať zmysel – zrak a k nemu prislúchajúci zmyslový orgán – oko. b) Vysvetliť význam oka pre život človeka. c) Vysvetliť zásady starostlivosti o zrak.	
Špecifické ciele	kognitívne	a.1) Opísať časti oka, ktoré sú pozorovateľné voľným okom. a.2) Priradiť k zmyslu – zrak k nemu prislúchajúci zmyslový orgán – oko. b.1) Rozhodnúť, či je možné vnímať danú vlastnosť predmetu prostredníctvom zraku. b.2) Pomocou triedenia predmetov hmatom dokázať, že zrak je pre náš život dôležitý. b.3) Skúmať a diskutovať o tom, ako nás môže klamať zrak. c.1) Vymenovať aspoň tri spôsoby, ako sa treba starať o zrak. c.2) Spoznať a rozlišovať zrakové korekčné pomôcky.
	psychomotorický	a.3) Graficky nakresliť vonkajšiu časť oka.
	afektívny	c.3) Dodržiavať zásady starostlivosti o zrak.
Typ vyučovacej hodiny	kombinovaná	
Vyučovacie metódy	riadený rozhovor, práca s ilustráciou, produkčná metóda	
Organizačné formy práce	spoločná práca, samostatná práca	
Pomôcky	Prvouka pre 1. ročník základnej školy (učebnica pracovného typu), dataprojektor, interaktívna tabuľa, **aitec offline** k Prvouke pre 1. ročník základnej školy, jablká, kocky, vrecúško na drobné predmety (guľôčky, spinky, fazule, gombíky, mince), euroobal	
Nástroje hodnotenia	slovné hodnotenie	

Zdroj: Metodické komentáre k Prvouke pre 1. ročník základnej školy od autorov: R. Dobišová Adame – O. Kováčiková

Štruktúra, obsah a **činnosť**	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná **časť**	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne privítame žiakov podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná **časť**	
Opakovanie Dobrý nápad – *Ktoré zmysly?*	Žiaci sa postavia a zopakujeme si básničku (https://najmama.aktuality.sk/clanok/229983/na-pohyb-1//Päť zmyslov), ktorú znázorníme aj pohybom. Žiaci sa voľne prechádzajú po triede. Ako opakovanie z predchádzajúcej hodiny povieme žiakom výrok, ktorý sa týka nejakej činnosti a pri nej využitých zmysloch, napr.: *Pri behaní používame chuť.* Žiaci výrok posúdia, a ak je nepravdivý, sadnú si na svoje miesto. Ak je výrok pravdivý, pokračujú v chôdzi.
3. expozičná **časť**	
Prvouka, strana 11, úloha 1 • pozorovanie oka • oboznámenie sa s vonkajšími časťami oka **aitec offline**: Zrak – Oko	Žiaci si sadnú do lavíc, otvoria učebnicu pracovného typu a ich pozornosť zameriame na kráľovnú, ktorej výrok im prečítame. Žiaci hovoria, čo si pod daným výrokom predstavujú. Nakoniec im výrok vysvetlíme. Potom pozorujú oko na obrázku v úlohe 1. Opíšu vonkajšie časti oka, ak nevedia, pomôžeme im. Potom sa rozdelia do dvojíc a pozorujú si oči navzájom v dvojiciach. Pokúsia sa dokresliť siluetu oka v učebnici podľa skutočného spolužiakovho oka. Následne si dvojice navzájom porovnajú nakreslené oči a kresby si navzájom porovnajú. So žiakmi vedieme diskusiu o farebnosti dúhovky. Žiakov rozdelíme do skupín, skupiny si sadnú na koberec a každej skupine dáme encyklopédiu. Žiaci si vyhľadajú v encyklopédii časť zameranú na zmyslový orgán oka a pozorujú celé oko,

	aby sa presvedčili, že časť, ktorú pozorovali na obrázku a v dvojici, je len vonkajšou časťou oka.
Dobrý nápad • triedenie drobných predmetov podľa hmatu	Žiaci sedia v kruhu na koberci. Pripravíme si dve rovnaké skupiny drobných predmetov (*guľôčky, spinky, fazule, gombíky, mince*). Jednu skupinu predmetov necháme na kope a druhú vložíme do vrecúška. Vyberieme dvoch žiakov a zadáme im úlohu, napr.: *Vytiahnite z vrecúška mincu*. Jeden žiak vloží ruku do vrecúška a vytiahne daný predmet. Súčasne druhý žiak vytiahne predmet z pripravenej kopy predmetov. Obaja žiaci ukážu predmety spolužiakom. (*Ak sa náhodou jeden z nich pomýli a nevytiahne daný predmet, snažíme sa ho povzbudiť. Žiakov vedieme k tomu, aby sa spolužiakom neposmievali.*) So žiakmi diskutujeme, akým spôsobom zrak pomohol žiakovi, ktorý nemusel vyberať predmet z vrecúška. Možné otázky: *Pre ktorého žiaka bola úloha ľahšia? Prečo? Kto ju skôr zvládol?* (*Tu sa môžeme vrátiť aj k tomu, že žiak vybral z vrecúška iný predmet. Prečo?*) Môžeme to vyskúšať aj s ostatnými žiakmi.
Prvouka, strana 11, úloha 2 • opis predmetu pomocou zraku	Žiaci zostanú sedieť na koberci. Rozdáme im jablká a kocky. Žiakom dávame otázky, pomocou ktorých opisujú jednotlivé predmety, napr.: *Akú farbu má jablko? Jablko je červené. Aký tvar má jablko? Je guľaté. a pod.* Potom žiakom zadávame otázky, v ktorých použijeme slová z plôšok. Úlohou žiakov je odpovedať, či danú vlastnosť môžeme vnímať zrakom, napr.: *Môžeme vnímať zrakom farbu jablka? Môžeme zrakom vnímať vôňu kocky?* Pri každej odpovedi sa žiakov pýtame, či s ňou súhlasia. Každú správnu odpoveď slovne pozitívne ohodnotíme. Pri nesprávnej odpovedi žiaka povzbudíme a ostatných spolužiakov vyzveme k zdôvodneniu, prečo je podľa nich daná odpoveď nesprávna.
Prvouka, strana 11, úloha 3 • skúmanie zrakových klamov aitec offline: Očné klamy	Žiaci sa vrátia do lavíc k učebniciam pracovného typu a k cvičeniu 3. V cvičení sú obrázky, pomocou ktorých zistia, ako ich môže klamať zrak. Prvou úlohou žiakov je určiť, ktorý kvet má v strede väčší kruh. Zakrúžkujú ten kvet, o ktorom si myslia, že má väčší stredný kruh. Ak niektorý zo žiakov povie, že kvety majú podľa neho rovnaké stredy, berieme to ako ďalšiu možnosť, vtedy žiak zakrúžkuje oba kvety. Ak sa takýto žiak nenájde, žiakov na takéto riešenie neupozorňujeme. Zároveň žiakov spočítame a určíme (pokiaľ sa to dá), čo si myslí väčšina triedy. Ukážeme im euroobal a povieme im, aby navrhli, ako by sme si mohli veľkosť stredov kvetov porovnať. Spoločne sa presunieme na koberec, kde si to overíme. Ak žiaci nič nenavrhnú, ukážeme im, ako prenesieme stred jedného kvetu na euroobal a porovnáme ho s druhým stredom kvetu. Diskutujeme o tom, ako nás zrak oklamal, a žiaci si nakreslia usmiate tváričky k obom kvetom, pretože stredy kvetov sú rovnaké. Pokračujeme druhým obrázkom. Spustíme žiakom prezentáciu na aitec offline *Očné klamy*. Žiakom ukážeme obrázok dvoch čiernych tvárí a žltý kalich, ktorý vytvárajú. Vyzveme ich, aby sa pozerali na obrázok v učebnici a snažili sa na ňom rozpoznať aj tváre, aj kalich. Nakoniec im názorne kalich aj tváre ukážeme. Žiaci si vyfarbia v pracovnej učebnici v úlohe 3, čo vidia na obrázku.
Prvouka, strana 11, úloha 4 • starostlivosť o zrak	Pokračujeme diskusiou o obrázkoch v úlohe 4. Žiaci opíšu, čo sa nachádza na obrázkoch, a diskutujeme s nimi o tom, na čo dané predmety slúžia, ako vnímajú okolitý svet ľudia, ktorí sú čiastočne alebo úplne nevidiaci. Žiaci sa pokúsia vysvetliť, prečo ľudia používajú dioptrické okuliare a kontaktné šošovky. So žiakmi vedieme rozhovor o tom, ako sa treba starať o zrak. Diskutujeme s nimi o význame používania slnečných okuliarov, ochranných štítov, plaveckých a potápačských okuliarov. Riadeným rozhovorom smerujeme k tomu, aby žiaci vymenovali, ako sa staráme o zrak, napr.: *nesedíme blízko televízie, nečítame pri slabom osvetlení, nesedíme dlho za počítačom, praktizujeme očné cviky, prijímame vyváženú stravu, nevystavujeme sa nadmernému slnečnému žiareniu a pod.*
4. fixačná časť	
Dobrý nápad – *Skákaná*	Žiaci sa prechádzajú po triede. Hovoríme im dvojice slov, napr.: *oko – mihalnice*, *ucho – obočie*, *nos – čuch*. Ak povieme nesprávnu dvojicu, žiaci vyskočia (*ucho a obočie nemajú nič spoločné*), ak povieme správnu dvojicu, pokračujú v chôdzi. V hre používame v rámci dvojíc len pojmy, ktoré sme už prebrali (*zmysly, zmyslové orgány, vonkajšie časti oka*).
5. **záverečná časť**	
Vyhodnotenie práce na hodine	Slovne, pozitívnym a povzbudzujúcim spôsobom ohodnotíme prácu žiakov. Návrh na ďalšie otázky: *V čom sa vám dnes darilo? Čo nové ste sa dozvedeli? Ako sa vám dnes pracovalo?*

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 9 – Sluch – Ucho

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na úvodnú vyučovaciu hodinu		
Predmet	Prvouka	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Ročník	prvý	
Učebnica	Dobišová Adame, Kováčiková: Prvouka pre 1. ročník ZŠ, s. 12	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Prierezové témy	Osobnostný a sociálny rozvoj, Ochrana života a zdravia	
Medzipredmetové vzťahy	slovenský jazyk, telesná výchova	
Všeobecné ciele	a) Identifikovať zmysel – sluch a k nemu prislúchajúci zmyslový orgán – ucho. b) Vysvetliť význam ucha pre život človeka. c) Vysvetliť zásady starostlivosti o sluch. d) Vytvoriť závery o funkcii ušnice pri zachytávaní zvuku.	
Špecifické ciele	kognitívne	a.1) Rozpoznať ušnicu človeka. a.2) Priradiť k zmyslu – sluch k nemu prislúchajúci zmyslový orgán – ucho. b.1) Rozhodnúť, či je daný zvuk vnímaný prostredníctvom sluchu príjemný, alebo nie je. b.2) Dramaticky stvárniť situáciu bez slov. c.1) Vymenovať aspoň dva spôsoby, ako sa treba starať o sluch. d.1) Cielene pozorovať obrázok. d.2) S pomocou vysloviť závery na základe pozorovania. d.3) S pomocou konštruovať výrok na základe svojich skúseností.
	psychomotorický	a.3) Graficky nakresliť vonkajšiu časť ucha.
	afektívny	d.4) Akceptovať názor iných.
Typ vyučovacej hodiny	kombinovaná	
Vyučovacie metódy	riadený rozhovor, práca s ilustráciou, produkčná metóda	
Organizačné formy práce	spoločná práca, samostatná práca	
Pomôcky	Prvouka pre 1. ročník základnej školy (učebnica pracovného typu), dataprojektor, interaktívna tabuľa, **aitec offline** k Prvouke pre 1. ročník základnej školy, rôzne druhy a veľkosti papierov	
Nástroje hodnotenia	slovné hodnotenie	

Zdroj: Metodické komentáre k Prvouke pre 1. ročník základnej školy od autorov: R. Dobišová Adame – O. Kováčiková

Štruktúra, obsah a **činnosť**	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná **časť**	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne privítame žiakov podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná **časť**	
Dobrý nápad	Žiaci sa voľne postavia do priestoru. Ukazujeme im a zároveň opisujeme, čo majú robiť. *Zdvihneme nahor pravú ruku. Ľavú ruku upažíme. Dáme ruky k telu. Urobíme drep*... Žiaci opakujú naše pohyby. Potom tie isté pohyby vykonávame bez slov a žiakom len ukazujeme, čo majú robiť (bez komentára), napr.: *Vzpažíme pravú ruku. Upažíme ľavú ruku. Pripažíme. Urobíme drep*... Žiaci bez slov opakujú našu činnosť. Na záver diskutujeme o tom, ako im išlo opakovanie činností so slovným komentárom a bez slovného komentára. Čo bolo pre nich ťažké, čo museli dodržiavať, napr.: *Keď sme nekomentovali naše činnosti, museli sa na nás sústavne pozerať, museli dávať väčší pozor*...
3. expozičná **časť**	
Prvouka, strana 12, úloha 1 • pozorovanie ucha • oboznámenie sa s pojmom ušnica **aitec offline**: Sluch – Ucho	Žiaci si sadnú do lavíc a pustíme im časť zo seriálu *Bol raz jeden život*: http://rozpravky.hrkalka.sk/?typ=9&rozpravka=&page=1 od minúty 1:48 po minútu 2:26, kde sa dozvedia, načo slúži ucho (*zachytáva vlny*). Potom si otvoria učebnicu pracovného typu a pozorujú ušnicu (*pojem ušnica im povieme*). Najprv pozorujú ušnice v dvojiciach a potom aj v rámci celej triedy. Pozrú si aj našu ušnicu (*ušnicu dospelého človeka*). Podľa ušnice spolužiaka sa pokúsia dokresliť ušnicu v úlohe 1. Pustíme im pokračovanie tej istej časti od 2:26 po 2:55. Uvedieme na pravú mieru, že po slovensky sa vnútorné časti ucha volajú nákovka, kladivko, strmienok a za nimi nasleduje vnútorné

	ucho. Vedieme so žiakmi rozhovor o tom, že veľkosť a tvar ušnice nemá priamy vplyv na to, ako počujeme. Práve vnútorné ucho – časť, ktorú nevidíme, priamo ovplyvňuje to, ako počujeme. Spoločne so žiakmi diskutujeme o význame ušného mazu. Ušný maz, ktorý produkujú špeciálne žľazy, má v zvukovode svoju nenahraditeľnú funkciu. Má horkú chuť, žltú alebo hnedú farbu a je lepkavý. Vďaka tejto vlastnosti ucho chráni pred tým, aby sa doň nič nedostalo (*napríklad piesok*). Vďaka mazu sa koža sama čistí. Zabíja dokonca baktérie, plesne a vírusy. Pri „strkaní" si akéhokoľvek predmetu do ucha sa vystavujeme nebezpečenstvu, že si doň zavedieme bakteriálnu infekciu. Uši môžu potom nepríjemne svrbieť a bolieť a hrozí aj zapáchajúci výtok. V snahe o čo najdôslednejšiu hygienu si môžeme čistiacou tyčinkou zatlačiť maz hlbšie, čím si v uchu môžeme vytvoriť zátku. Tak sa môže uzavrieť celý zvukovod, čo môže viesť k tomu, že budeme horšie počuť.
Prvouka, strana 12, úloha 4 ● opísanie ušníc iných živočíchov aitec offline: Ušnice živočíchov	Potom pozornosť žiakov upriamime na kráľovnú, ktorej výrok im prečítame. Žiaci hovoria, čo si pod daným výrokom predstavujú a kde by danú vetu použili. Nakoniec im výrok vysvetlíme. Pri vysvetľovaní použijeme obrázok netopiera z prezentácie na aitec offline *Ušnice živočíchov* (obrázok 6). Plynule prejdeme na ušnice živočíchov v úlohe 4. Žiaci najprv pomenujú živočíchy na obrázku. Potom opíšu ich tvar a porovnajú ich s ušnicou človeka. Nakoniec znázornia pohyb živočíchov.
Prvouka, strana 12, úloha 2 ● rozlišovanie zvukov ● význam sluchu pre človeka	Žiaci sa vrátia do lavíc a pozorujú obrázky v pracovnej učebnici na strane 12. Pomenujú prvý obrázok a vyjadria sa, či je zvuk, ktorý vydáva predmet na obrázku, pre ich ucho príjemný alebo nie. Úloha je divergentná, každý žiak sám rozhodne, či je pre neho zvuk príjemný, alebo mu je nepríjemný. Takto diskutujeme o každom zvuku. Môže sa stať, že sa žiaci nebudú vedieť rozhodnúť, ktorú tváričku majú vyfarbiť, pretože bude pre nich zvuk aj príjemný, aj nepríjemný. V tomto prípade žiaci vyfarbia obe tváričky. So žiakmi diskutujeme o tom, ako sa treba o sluch starať, napr.: *Do uší si nesmieme vkladať žiadne cudzie predmety, nemali by sme počúvať príliš hlasnú hudbu v slúchadlách*...
Dobrý nápad – *Pantomíma*	Žiaci sa rozdelia do dvojíc. Jeden žiak z každej dvojice podíde k nám a spoločne sa dohodneme, čo si budeme len pomocou posunkov pýtať od druhého žiaka, napr.: *Prosím, požičaj mi pero*. Druhý z dvojice sa snaží pochopiť, čo mu bez slov vysvetľuje prvý žiak. Ak uhádne, rolu si vymenia. Žiakom podľa potreby pomáhame.
Prvouka, strana 12, úloha 3 ● pozorovanie, predpokladanie, usudzovanie	Žiakom ukážeme načúvadlo, ktoré sme si pripravili – *výkres stočený do trubičky, aby si ho vedeli predstaviť*. Žiaci si vypočujú texty v bublinách, ktoré im prečítame. Najprv si so žiakmi predstavíme a pomenujeme deti na obrázku. Žiaci si vypočujú texty v bublinách, ktoré im prečítame. Spoločne diskutujeme o jednotlivých výrokoch. Žiakov sa spýtame, čo si myslia o jave zobrazenom na obrázku. Žiaci si vyberú jedno dieťa, s názorom ktorého súhlasia. Snažia sa nájsť zdôvodnenie, pomocou ktorého by žiaci mohli spolužiakov presvedčiť o svojej pravde. Žiakom pomáhame pomocnými otázkami, napr.: *Čo si myslíte o tvrdení prvého dieťaťa? Myslíte si, že má pravdu? Ak áno/nie, prečo? Prečo nemá podľa teba pravdu iné dieťa?* Žiaci nakreslia fajočku do štvorčeka k dieťaťu, ktoré má podľa nich pravdu, krížik zas k dieťaťu, ktoré podľa nich pravdu nemá. Po diskusii sa opýtame žiakov, ako by vedeli svoje tvrdenie dokázať. Spoločne so žiakmi navrhneme postup a pomôcky, ktorými si svoj predpoklad overia. Žiaci vytvoria z papiera jednoduchým stočením papiera načúvadlá. Poskytneme im na tento účel papier rôznej hrúbky a pri tvorbe im necháme voľnú ruku. *Je vhodné, ak žiaci vytvoria načúvadlá rôznej dĺžky, šírky a hrúbky*. Úlohou žiakov je vytvoriť predpoklady a následne porovnať šírenie zvuku s načúvadlom a bez neho. Kladieme žiakom otázky: *Myslíte si, že budeme s načúvadlom počuť lepšie? Prečo? Kedy budete počuť prichádzajúci zvuk najlepšie? Myslíte si, že hrúbka a tvar načúvadla bude vplývať na zachytenie zvuku?* Žiaci vyskúšajú všetky spôsoby použitia načúvadla podľa detí na obrázku. Na záver si výsledok porovnajú so svojím predpokladom. Snažíme sa žiakov povzbudzovať a oceňovať každý nápad, aby sme prekonali počiatočné obavy z výsmechu. Cieľom úlohy nie je dokázať, že sa mýlili, ale rozvíjať ich vedecké myslenie, ktorého základom je vytváranie vlastných predpokladov, ktoré sa následne pokúšajú dokázať. Musíme žiakov naučiť, že nepotvrdený predpoklad nie je chybou, ale novým poznatkom. Ak nám zostane čas, môžeme žiakov nechať vymýšľať, aké iné načúvadlá by vedeli zostrojiť, prípadne môžu meniť ich materiál či veľkosť. Načúvadlo funguje ako lievik, ktorý zachytáva viac zvukových vĺn ako naše uši, takže zvuk bude hlasnejší. Môžeme si ho predstaviť ako veľkú ušnicu. Aj keď počujeme z obidvoch strán,

	zvuk bude hlasnejší, ak načúvadlo nastavíme smerom k prichádzajúcemu zvuku. Žiakov za prácu s načúvadlami pochválime a hneď prejdeme na sebareflexiu: *Ako sa vám dnes pracovalo? Ako sa vám páčil náš dnešný výskum?*
4. fixačná časť	
Dobrý nápad – *Skákaná*	Žiaci sa prechádzajú po triede. Hovoríme im dvojice slov, napr.: *oko – zrak*, *ucho – vnútorné ucho*, *nos – ušnica*. Ak povieme nesprávnu dvojicu, žiaci vyskočia (*nos a ušnica nemajú nič spoločné*), ak povieme správnu dvojicu, pokračujú v chôdzi. V hre používame v rámci dvojíc len pojmy, ktoré sme už prebrali (*zmysly, zmyslové orgány, vonkajšie časti oka, pojmy spojené s uchom*).
5. **záverečná** časť	
Vyhodnotenie práce na hodine	Oceníme zodpovedný prístup žiakov k práci, ich snahu a usilovnosť.

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 10 – Čuch – nos, chuť – jazyk

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na úvodnú vyučovaciu hodinu		
Predmet	Prvouka	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Ročník	prvý	
Učebnica	Dobišová Adame, Kováčiková: Prvouka pre 1. ročník ZŠ, s. 13	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Prierezové témy	Osobnostný a sociálny rozvoj, Ochrana života a zdravia	
Medzipredmetové vzťahy	slovenský jazyk, telesná výchova	
Všeobecné ciele	a) Identifikovať zmysel – čuch a k nemu prislúchajúci zmyslový orgán – nos. b) Identifikovať zmysel – chuť a k nemu prislúchajúci zmyslový orgán – jazyk. c) Vysvetliť význam nosa a jazyka pre život človeka. d) Dodržiavať pravidlá práce v skupine.	
Špecifické ciele	kognitívne	a.1) Priradiť k zmyslu – čuch prislúchajúci zmyslový orgán – nos. b.1) Priradiť k zmyslu – chuť prislúchajúci zmyslový orgán – jazyk. b.2) Uviesť príklad, akú chuť môžeme vnímať jazykom. c.1) Porovnať chute potravín. c.2) Uviesť dva príklady príjemnej a dva príklady nepríjemnej vône.
	psychomotorický	a.3) Vytvoriť koláž obľúbených vôní a chutí pomocou obrázkov.
	afektívny	d.1) Prispieť k spoločnému dielu. d.2) Komunikovať s členmi skupiny.
Typ vyučovacej hodiny	kombinovaná	
Vyučovacie metódy	riadený rozhovor, práca s ilustráciou, produkčná metóda	
Organizačné formy práce	spoločná práca, skupinová práca	
Pomôcky	Prvouka pre 1. ročník základnej školy (učebnica pracovného typu), dataprojektor, interaktívna tabuľa, **aitec offline** k Prvouke pre 1. ročník základnej školy, kartička so zmyslovým orgánom (*pre každého žiaka*), šatka na zaviazanie očí, vzorky potravín: *čokoláda, citrón, soľ, grapefruit, ocot, cukrík, sirup, tyčinky, tvrdý syr*, časopisy, reklamné letáky, lepidlo, nožničky	
Nástroje hodnotenia	slovné hodnotenie	

Zdroj: Metodické komentáre k Prvouke pre 1. ročník základnej školy od autorov: R. Dobišová Adame – O. Kováčiková

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne privítame žiakov podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná časť	
Dobrý nápad – *Kompót (zameranie na zmysly)*	V rámci opakovania si zahráme na začiatku hodiny hru *Kompót*. Každý žiak si zoberie jednu kartičku so zmyslovým orgánom a všetci žiaci si sadnú do kruhu. Pustíme hudbu. Keď hudbu stíšime, povieme názov zmyslu: *sluch.* Žiaci si musia spojiť svoj zmyslový orgán na kartičke so zmyslom, ktorý sme povedali. Tí žiaci, ktorí majú kartičku zmyslového orgánu *ucho,* sa postavia a vymenia si miesto. Ostatní žiaci ich kontrolujú zrakom. Ak však povieme: *zmysly*, vymenia si miesto všetci žiaci. Počas hier pozitívne povzbudzujeme žiakov, ktorým sa darí menej.
3. expozičná časť	
Prvouka, strana 13, úloha 1 • pozorovanie nosa a jazyka • význam čuchu a chuti pre človeka **aitec offline**: Čuch – noc, chuť – jazyk	Žiakom ešte v kruhu zadáme úlohu, aby skúsili povedať, aký je človek, o ktorom hovoríme, že *chodí s nosom dohora*. Žiaci povedia svoje názory, ktoré im poopravíme tak, aby ich vedomosť bola správna. Následne si môžu predviesť aj chôdzu takéhoto človeka a odkráčať k svojmu miestu. V pracovnej učebnici žiaci pozorujú obrázok nosa a jazyka – zmyslových orgánov čuchu a chute. Diskutujeme s nimi o úlohe nosa a jazyka. (*Jazyk premiešava a posúva potravu ďalej do tela a pomocou neho rozoznávame rôzne chute. Nosom vdychujeme vzduch, ktorý pokračuje ďalej do pľúc, ktorými dýchame a vydychujeme nepotrebný vzduch prichádzajúci z pľúc. Je to vhodné vysvetliť žiakom hneď, aby si nebudovali nesprávne prekoncepty o tom, že dýchame nosom a nie pľúcami.*)

Prvouka, strana 13, úloha 2 ● určovanie chutí aitec offline: Ako to chutí?	Plynule prejdeme k tomu, aby žiaci pomenovali potraviny na obrázku v úlohe 2. Zároveň im dané potraviny aj naživo ukážeme. Vedieme s nimi rozhovor o tom, akú chuť cítia. Žiakom ukážeme, čo je stĺpček tabuľky, aby vedeli do prvého stĺpčeka zapísať svoj predpoklad, akú chuť budú vnímať pri danej potravine. Žiaci vytvoria predpoklad – *rozhodnú, akú chuť môžu vnímať pri ochutnávaní potravín znázornených na obrázkoch*. Podľa toho, akú chuť pri danej potravine vnímajú, nakreslia do tabuľky k potravinám symbol: červená fajočka – *sladká*, modrá fajočka – *kyslá*, žltá fajočka – *horká*, zelená fajočka – *slaná*. Spoločne navrhneme postup, ktorým to dokážeme. Jednotlivé potraviny rozdelíme na malé kúsočky a ochutnáme. Žiaci si zaznačia do tabuľky pomocou tých istých značiek, čo v skutočnosti zistili. Na záver si výsledok porovnajú so svojím predpokladom. Diskutujeme o tom, že dané chute sú základnými, ktoré náš jazyk rozoznáva. Žiaci uvedú iné potraviny, ktoré majú danú chuť. Pri ochutnávaní potravín dbáme na hygienu. Ak sa stane, že pri čokoláde majú žiaci chuť horkú aj sladkú, toto riešenie považujeme za správne do takej miery, akú čokoládu sme žiakom dali na ochutnanie, rovnako aj pri grapefruite môžu byť správnymi odpoveďami kyslá, ale aj horká chuť.
Dobrý nápad – *Hlava, ramená, kolená, palce*	Žiaci sa postavia do voľného priestoru v triede a zahráme sa hru. Pomaly spievame pieseň a zároveň ukazujeme: *Hlava, ramená, kolená, palce, kolená, palce, kolená, palce, hlava, ramená, kolená, palce, oči, uši, ústa, nos*. Ešte dvakrát zopakujeme slová hry pomaly, aby si to žiaci vyskúšali a hru sa naučili. Postupne spev zrýchľujeme, čím zrýchľujeme aj ukazovanie na dané časti tela. Žiak, ktorý sa pri ukazovaní častí tela pomýli, vypadne. Vždy, keď niektorý zo žiakov vypadne, začneme spievať a ukazovať pomaly a postupne zrýchľujeme. Hráme, až kým nezostane 1 víťaz.
Prvouka, strana 13, úloha 3 ● rozlišovanie chuti a vône potravín ● význam čuchu pre človeka aitec offline: Vonia alebo zapácha?	Vrátime sa k cvičeniu 3 na strane 13. Žiaci pomenujú obrázok prvej potraviny: *ocot*. Na základe svojich skúseností určia, ktorú chuť cítia pri jeho ochutnaní. Obrázok vyfarbia príslušnou farbou. (*Ak sa nevedia dohodnúť, môžeme im dať danú potravinu ochutnať.*) Takto pokračujeme aj s ďalšími potravinami. Po ukončení tejto časti sa žiaci posadia do kruhu. Do stredu kruhu umiestnime potraviny a vyberieme jedného žiaka, ktorému zaviažeme oči. Prikladáme mu k nosu potraviny a on určuje, či vie určiť len podľa vône, o ktorú potravinu ide. Z potravín, ktoré určí správne, vytvoríme jednu skupinu. Z potravín, ktoré žiak nevie určiť pomocou čuchu, vytvoríme druhú skupinu. Z potravín, ktoré určí nesprávne, vytvoríme tretiu skupinu. Zoberieme ešte jedného žiaka, ktorému tiež zaviažeme oči a prikladáme mu k nosu už len tie potraviny, ktoré predchádzajúci žiak nevedel určiť, prípadne ich určil zle. Druhý žiak sa pokúša určiť, o ktoré potraviny ide. Nakoniec nesprávne určené potraviny priradíme do skupiny potravín, ktoré nevieme určiť len čuchom, čím vytvoríme dve skupiny potravín – *tie, ktoré vieme určiť čuchom, a tie, ktoré nevieme určiť čuchom*. Žiaci sa vrátia k pracovným zošitom a v tretej úlohe zakrúžkujú potraviny, ktoré žiaci vedeli určiť čuchom. Ostatné potraviny zostanú nezakrúžkované.
Prvouka, strana 13, úloha 4 ● vytvorenie koláže – prepojenie s výtvarnou výchovou	Žiaci si všetky predmety okrem peračníka odložia do lavice. So žiakmi diskutujeme, ktoré vône sú pre nich *príjemné/nepríjemné*, ktoré chute *majú/nemajú* radi. Rozdelíme ich do skupín po štyroch. Prvou úlohou žiakov v skupine je dohodnúť sa, ktorú z dvoch daných tém si ako skupina zvolia: *Moja najobľúbenejšia vôňa...* alebo *Moja najobľúbenejšia chuť...* Medzitým žiakom rozdáme výkresy A4, časopisy, letáky... Úlohou žiakov je nájsť a vystrihnúť predmet, ktorý im najviac *chutí* alebo *vonia*. Vystrihnuté časti umiestnia na výkres. Podľa obsahu sa s každou skupinou dohodneme, ako danú koláž dokreslí. Úlohu dokončíme na hodine výtvarnej výchovy.
4. fixačná časť	
Dobrý nápad – *Skákaná*	Žiaci sa prechádzajú po triede. Hovoríme im dvojice slov, napr.: *oko – zrak*, *ucho – vnútorné ucho*, *nos – ušnica*. Ak povieme nesprávnu dvojicu, žiaci vyskočia (*nos a ušnica nemajú nič spoločné*), ak povieme správnu dvojicu, pokračujú v chôdzi. V hre používame v rámci dvojíc len pojmy, ktoré sme už prebrali (*zmysly, zmyslové orgány, vonkajšie časti oka (mihalnice, obočie, dúhovka), pojmy spojené s uchom (ušnica, vnútorné ucho), pojmy spojené s chuťou (sladký, kyslý, horký, slaný)*.
5. **záverečná časť**	
Vyhodnotenie práce na hodine	Oceníme zodpovedný prístup žiakov k práci, ich snahu a usilovnosť.

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 11 – Hmat – koža

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na úvodnú vyučovaciu hodinu		
Predmet	Prvouka	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Ročník	prvý	
Učebnica	Dobišová Adame, Kováčiková: Prvouka pre 1. ročník ZŠ, s. 14	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Prierezové témy	Osobnostný a sociálny rozvoj, Ochrana života a zdravia, Multikultúrna výchova	
Medzipredmetové vzťahy	slovenský jazyk, výtvarná výchova	
Všeobecné ciele	a) Identifikovať zmysel – hmat a k nemu prislúchajúci zmyslový orgán – kožu. b) Vysvetliť význam kože pre život človeka. c) Pomocou experimentu dokázať, že receptory hmatu sú rozmiestnené po celom tele v koži a sú zodpovedné za jej citlivosť.	
Špecifické ciele	kognitívne	a.1) Priradiť k zmyslu – hmat príslušný zmyslový orgán – kožu. b.1) Opísať predmet podľa hmatu. b.2) Určiť, ktorý predmet je studený, teplý, mäkký, tvrdý, mokrý. c.1) Cielene pozorovať obrázok. c.2) Vnímať citlivosť pokožky po celom tele. c.3) S pomocou vysloviť záver na základe vlastnej skúsenosti.
	psychomotorický	b.3) Porovnať odtlačok prsta so spolužiakovým odtlačkom prsta.
	afektívny	d.1) Spoznať predstaviteľov iných národov a kultúr.
Typ vyučovacej hodiny	kombinovaná	
Vyučovacie metódy	riadený rozhovor, práca s ilustráciou, produkčná metóda	
Organizačné formy práce	spoločná práca, skupinová práca	
Pomôcky	Prvouka pre 1. ročník základnej školy (učebnica pracovného typu), dataprojektor, interaktívna tabuľa, **aitec offline** k Prvouke pre 1. ročník základnej školy, kancelársky papier, brúsny papier, špongia, kúsky ľadu, vankúšik na pečiatkovanie	
Nástroje hodnotenia	slovné hodnotenie	

Zdroj: Metodické komentáre k Prvouke pre 1. ročník základnej školy od autorov: R. Dobišová Adame – O. Kováčiková

Štruktúra, obsah a **činnosť**	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná **časť**	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne privítame žiakov podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná **časť**	
Prvouka, strana 15, úloha 5 **aitec offline**: Hmat – koža	Ako opakovanie učiva o zmysloch si žiaci otvoria pracovnú učebnicu a opíšu činnosti detí na obrázkoch. Obrázky detí spoja žiaci s piktogramami zmyslových orgánov, ktoré deti pri danej činnosti využívajú. So žiakmi vedieme primeraným spôsobom diskusiu o prostredí, v ktorom žijú žiaci iných krajín, čím podporujeme rozvoj hodnotového systému žiakov.
3. expozičná **časť**	
Prvouka, strana 14, úloha 1 • opísanie pocitov • spoznávanie citlivosti kože **aitec offline**: Je to teplé či studené?	Žiakom spustíme prezentáciu *Je to teplé či studené*? Žiaci opíšu, aké nápoje držia kráľovskí rodičia v rukách. Potom ich vhodnými otázkami navedieme, aby opísali, aké by mohli byť na dotyk kráľov pohár a kráľovnina šálka. Pokračujeme v prezentácii a žiaci určujú, či je daný predmet teplý, alebo je studený. Potom každému žiakovi dáme kúsok kancelárskeho a brúsneho papiera. Žiaci si do jednej ruky zoberú brúsny a do druhej kancelársky papier. Zavrú oči a pokúsia sa opísať, čo cítia hmatom. Brúsny papier si priložia k ramenu, k nohe a skúšajú, či jeho drsnosť cítia aj týmito časťami tela, dbáme pritom na bezpečnosť. Následne rozdáme žiakom do dvojice jednu kocku ľadu a kúsok mokrej špongie. Žiaci si ich striedavo prikladajú na rôzne časti tela a skúmajú, či pocítia ich chlad na každom mieste, kde si ich priložili. Diskutujeme o pocitoch a sformulujeme záver, že receptory sú rozmiestnené po celej koži a sú zodpovedné za jej citlivosť. (*Pojem receptory vysvetlíme ako drobné zakončenia v koži, pomocou ktorých sa prenášajú informácie o chlade, drsnosti a pod. do mozgu človeka.*)

Prvouka, strana 15, úloha 3 • porovnávanie odtlačkov palcov	Prechádzame po triede s vankúšikom na pečiatkovanie v ruke. Žiaci si jemne priložia svoj ľavý palec na vankúšik a nafarbia si ho farbou. Nafarbený palec odtlačia do prvej plôšky úlohy 3 na strane 14. Následne sa postavia a po dohode so spolužiakmi odtlačia svoj palec do učebnice pracovného typu aj im. Pod odtlačok palca si zapíšu začiatočné písmeno svojho mena. Do poslednej plôšky v cvičení dá odtlačok prsta učiteľ. Žiaci porovnávajú *veľkosť* a *tvar* odtlačkov prstov. Diskutujeme s nimi o jedinečnosti odtlačkov prstov.
Prvouka, strana 15, úloha 4 • spoznávanie citlivosti kože • cielené pozorovanie obrázka • pokúsiť sa o vytvorenie záveru na základe výsledkov bádateľskej aktivity	Žiakom prečítame otázku princa Daniela. Vyzveme ich, aby vymysleli, čo by mohli deti tvrdiť. Oceníme každý nápad, ktorý súvisí s otázkou. Potom im prečítame texty v bublinách. Žiaci vytvoria skupiny (3 – 4 deti), v ktorých spoločne vytvoria predpoklad – *rozhodnú, ktoré dieťa má podľa nich pravdu.* Do tabuľky nakreslia fajočku k dieťaťu, ktoré má podľa nich pravdu, krížik zas k dieťaťu, ktoré podľa nich pravdu nemá. Vyzveme žiakov, aby prezentovali skupiny a svoj výber sa snažili zdôvodniť. Potom žiaci spoločne navrhnú postup, ako by mohli svoje tvrdenie dokázať. Ak im to nejde, navedieme ich k zdôvodneniu. Kladieme žiakom otázky: *Kde je podľa teba tvoje najcitlivejšie miesto? Ako by si to mohol/mohla zistiť?* Snažíme sa ich priviesť k tomu, aby sa sústredili na *citlivosť, bolesť, chlad, teplo* a podobne. Žiaci môžu navrhovať šteklenie, štípanie, prikladanie kociek ľadu, teplej šálky a pod. Navrhované spôsoby vyskúšajú, čím sa pokúsia svoje rozhodnutie dokázať. Ich citlivosť môže byť rozdielna. Do tabuľky pomocou značiek zaznačia, čo v skutočnosti zistili. Na záver si žiaci výsledok porovnajú so svojím predpokladom. Diskutujeme so žiakmi o tom, že receptory hmatu sú rozmiestnené po celom tele v koži a sú zodpovedné za jej citlivosť. Dôležité je viesť žiakov k samostatnému podieľaniu sa na overovaní bádateľskej aktivity. Snažíme sa ich viesť k tomu, že cieľom tejto úlohy nie je, aby sa ich predpoklad zhodoval s výsledkom. V tejto fáze je veľmi dôležité žiakov povzbudzovať a motivovať, aby sme predišli tomu, že budú výsledky prispôsobovať predpokladom, prípadne sa v skupine hádať. Výsledkom tejto aktivity je zistenie žiakov, že receptory sú umiestnené v celej koži a koža je na celom tele rôzne citlivá podľa množstva nervových zakončení. Na záver diskutujeme o tom, že nevidiaci ľudia dokážu prečítať Braillovo písmo práve vďaka hmatu.
4. fixačná časť	
Prvouka, strana 14, úloha 2 • hľadanie predmetov s charakteristickou vlastnosťou	Žiakom prečítame prídavné meno nad prvou plôškou. Žiaci navrhnú predmety, ktoré by mohli mať danú vlastnosť. Studené môžu byť napríklad: *nanuk, zmrzlina, snehuliak* a iné. Jeden z navrhnutých predmetov si žiaci nakreslia do prvého rámčeka. Takto pokračujeme a dokresľujeme predmety do všetkých rámčekov (teplý – *šálka čaju*, *radiátor*, mäkký – *vankúš, koberec, sveter, uterák*, tvrdý – *kameň, drevo*, mokrý – *uterák, špongia* a pod.).
Dobrý nápad – *Päť zmyslov*	Pri opakovaní sa žiaci postavia a zopakujeme si s nimi básničku (https://najmama.aktuality.sk/clanok/229983/na-pohyb-1/*Päť zmyslov*), ktorú znázorníme aj pohybom.
Dobrý nápad – *Skákaná*	Žiaci sa prechádzajú po triede. Hovoríme im dvojice slov, napr.: *oko – mihalnice*, *ucho – vnútorné ucho*, *oko – slaná chuť*. Ak povieme nesprávnu dvojicu, žiaci vyskočia (*oko a slaná chuť nemajú nič spoločné*), ak povieme správnu dvojicu, pokračujú v chôdzi. V hre používame v rámci dvojíc len pojmy, ktoré sme už prebrali (*zmysly, zmyslové orgány, vonkajšie časti oka, pojmy spojené s uchom, druhy chutí*).
5. **záverečná časť**	
Vyhodnotenie práce na hodine	Oceníme preukázanie snahy žiakov pri práci s inovovanou metódou a ich zodpovedný prístup k práci. Možné otázky na sebareflexiu: *Ako sa vám dnes pracovalo? Ste so svojou dnešnou prácou spokojní? V čom by ste sa mali zlepšiť?*

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 12 – Zdravie 1

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na úvodnú vyučovaciu hodinu		
Predmet	Prvouka	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Ročník	prvý	
Učebnica	Dobišová Adame, Kováčiková: Prvouka pre 1. ročník ZŠ, s. 16	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Prierezové témy	Ochrana života a zdravia	
Medzipredmetové vzťahy	slovenský jazyk, telesná výchova	
Všeobecné ciele	a) Vedieť, čo škodí zdraviu. b) Vedieť, kedy je potrebné navštíviť lekára a ako sa treba správať pri návšteve lekára a v lekárni.	
Špecifické ciele	kognitívne	a.1) Rozlíšiť, čo je pre zdravie vhodné a čo škodlivé. a.2) Pomenovať príčiny ochorenia. b.1) Opísať typické príznaky choroby. b.2) Vymenovať najznámejšie choroby. b.3) Rozlíšiť chorobu od úrazu. b.4) Vymenovať základné pravidlá správania sa u lekára a v lekárni.
	psychomotorický	c.5) Pomocou dramatizácie stvárniť návštevu lekára alebo lekárne.
	afektívny	a.3) Dodržiavať správne hygienické návyky.
Typ vyučovacej hodiny	kombinovaná	
Vyučovacie metódy	riadený rozhovor, práca s ilustráciou, produkčná metóda	
Organizačné formy práce	spoločná práca, skupinová práca	
Pomôcky	Prvouka pre 1. ročník základnej školy (učebnica pracovného typu), dataprojektor, interaktívna tabuľa, **aitec offline** k Prvouke pre 1. ročník základnej školy	
Nástroje hodnotenia	slovné hodnotenie	

Zdroj: Metodické komentáre k Prvouke pre 1. ročník základnej školy od autorov: R. Dobišová Adame – O. Kováčiková

Štruktúra, obsah a **činnosť**	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná **časť**	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne privítame žiakov podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná **časť**	
Motivačné rozprávanie	Ako motiváciu využijeme príbeh princa Daniela: Princ Daniel sa hral na kráľovskom dvore. Keď vyhladol, prišiel do kráľovskej kuchyne poprosiť o jedlo. Kráľovná mu povedala: „*Najskôr si pekne poumývaj ruky, až potom dostaneš jesť.*“ „*Prosím si aj bez umývania, lebo som už hladný. Umýval som si ruky ráno. Načo si ich mám umývať znovu*?“ Začul to aj kráľ. Zavolal si princa Daniela do komnaty a ukázal mu jeho ruku pod zväčšovacím sklom zázračného prístroja. „*Fíha*!“ vykríkol Daniel. „*Ty vieš čarovať! Čo je to?*“ opýtal sa princ preľaknutým hlasom. Na prstoch sa mu hemžilo čosi škaredé. *„To sú bacily,“ povedal kráľ. „Žijú v prachu, v špine a zapríčiňujú rôzne choroby, ochorenia, infekcie. Čakajú len na to, aby sa ti dostali do úst. Tam je teplo, vlhko, začnú rásť a rozmnožovať sa. O niekoľko hodín sa ti môžu dostať do hrdla, do pľúc či do srdca. Tvoje telo bude proti nim tvrdo bojovať. Dostaneš horúčku a ochorieš. Budeš chorý bezvládne ležať v posteli.*“ „*Nechcem byť chorý*,“ zľakol sa princ, „*pozhadzujem bacily z rúk*,“ a začal zúrivo trepať rukami, akoby v nich držal meč. „*To im neuškodí*,“ povedal kráľ. „*Dobre sa tam držia. Len sa pozri*.“ A opäť mu ukázal ruku pod zväčšovacím sklom zázračného prístroja. „*Čo mám teda robiť*?“ „*To, čo ti kázala kráľovná. Dobre si ruky poumývať vodou a mydlom. Voda a mydlo sú najväčší nepriatelia špiny a bacilov.*“ Princ utekal k umývadlu a poriadne si vyumýval ruky mydlom pod tečúcou vodou. Kráľ mu opäť položil ruky pod zväčšovacie sklo

	zázračného prístroja, aby ho presvedčil, že mydlo spolu s vodou skutočne zničili bacily. So žiakmi vedieme rozhovor o tom, ako sa oni starajú o svoje telo, či si umývajú ruky pred jedlom, po použití WC, či sa pravidelne sprchujú a pod.
3. expozičná časť	
Prvouka, strana 16, úloha 1 • vymenovanie príznakov choroby Prvouka, strana 16, úloha 2 • opísanie obrázkov • pomenovanie príčin ochorenia aitec offline: Zdravie	Na aitec offline spustíme prezentáciu *Zdravie – obrázok chorého kráľa a kráľovnej, ktorá sa o neho stará*. Žiakov vyzveme, aby porozprávali o tom, čo vidia na obrázku. Spoločne diskutujeme, čo by mohlo byť kráľovi. Žiaci sa pokúsia vysvetliť, podľa čoho zistili, že je kráľ chorý. Opisujú typické príznaky choroby (*bolenie hlavy, zvýšená teplota, nádcha, únava...*). Následne diskutujeme so žiakmi o ich skúsenostiach s chorobou. Pokúsia sa vymenovať najznámejšie choroby, ktoré poznajú (*chrípka, angína, prechladnutie...*) Ak nevedia, pomôžeme im. Pokračujeme v prezentácii a žiaci rozprávajú podľa obrázkov o tom, čo mohlo byť príčinou kráľovej choroby. Pri rozprávaní o obrázkoch im pomáhame a navádzame ich otázkami*: Čo vidíte na obrázku? Kam asi ide kráľ? Ako ste to zistili? Čo robí kráľ nesprávne? Ako by ste to spravili vy?* Za opis obrázkov žiakov pochválime. Pri poslednom obrázku položíme aj doplňujúce otázky: *Myslíte, že je to choroba? Ako by sme to mohli nazvať? Aký je podľa vás rozdiel medzi úrazom a chorobou?* Nakoniec žiaci samostatne, každý za seba, vyfarbia krúžky na obrázkoch v učebnici pracovného typu, čím označia príčinu, ktorá spôsobila ochorenie (*ktoré niekedy prekonali*) aj u nich. Potom vyzveme niektorých žiakov, aby vymenovali príčiny, ktoré u nich spôsobili ochorenie.
Dobrý nápad – *Choroba alebo úraz?*	Žiaci si sadnú do kruhu. Povieme im názov choroby alebo úrazu, napr.: *chrípka*. Žiaci určia, či ide o chorobu alebo o úraz. Ak ide o chorobu, ľahnú si, ak ide o úraz, postavia sa. Žiakov pochválime za vhodné správanie sa.
Prvouka, strana 16, úloha 3 • určovanie škodlivosti/ prospešnosti vecí pri liečbe z choroby aitec offline: Ako sa liečime z choroby?	Žiaci sa vrátia na svoje miesto a pozorujú obrázky v učebnici pracovného typu v úlohe 3 na strane 16. Pomenujú jednotlivé obrázky a určujú, či vec znázornená na obrázku je, alebo nie je vhodná pri liečení sa z choroby. Svoje rozhodnutie žiaci aj zdôvodňujú. Ak je daná vec prospešná pri liečení sa z choroby, žiaci ju zakrúžkujú, ak nie je vhodná, resp. je škodlivá, žiaci ju prečiarknu.
aitec offline: Návšteva lekára a lekárne • diskutovanie o návšteve lekára a lekárne • stvárnenie správania sa u lekára a v lekárni pomocou dramatizácie	Žiakom položíme otázku: *Čo treba urobiť, keď ochorieme?* Jednou z odpovedí, by malo byť aj to, že navštívime lekára a lekáreň. Na túto odpoveď nadviažeme a vyzveme žiakov, aby porozprávali o svojich skúsenostiach z návštevy lekára. Na aitec offline spustíme prezentáciu *Návšteva lekára a lekárne*. Rozprávame sa o prvých dvoch obrázkoch prezentácie, pričom používam pomocné otázky, napríklad: *Ako sa volá človek, ktorý nás vyšetruje? Kto pomáha lekárovi? Čím nás lekár vyšetruje? Čo nám predpíše? Kam zapíše lekár výsledok vyšetrenia? Ako sa správame pri vyšetrení?* Následne vyberieme žiakov, ktorý sa pokúsia stvárniť návštevu lekára pomocou dramatizácie. Pokračujeme ďalším obrázkom a otázkami: *Čo urobíme s receptom od lekára? Čo musíme predložiť, keď si chceme vybrať recept od lekára? Ako sa správame v lekárni?* Po uvedení odpovedí žiaci stvárnia návštevu lekárne pomocou dramatizácie. Žiakov za dramatické stvárnenie pochválime.
4. fixačná časť	
Opakovanie • zopakovanie vedomostí o chorobe Moje poznámky • opakovanie pomocou maľovaného čítania	Žiaci sa posadia do kruhu. Po jednom hovoria slová, ktoré majú niečo spoločné s chorobou alebo s návštevou lekára. Ak žiak povie príznak choroby alebo jej názov (*bolenie hlavy, smrkanie, chrípka, teplota* a pod.), žiaci si ľahnú. Ak žiak povie slovo, ktoré má niečo spoločné lekárom a lekárňou (*recept, fonendoskop, kartička poistenca, lekár, sestrička* a pod.), žiaci si kľaknú. Spoločne si zopakujeme, čo sme sa na hodine naučili tým, že žiakom prečítame poznámky. Keď sa dostaneme k dvojbodke, čítanie prerušíme a žiaci doplnia vhodné slová (*zrak, sluch, čuch, chuť, hmat*).
5. **záverečná časť**	
Vyhodnotenie práce na hodine	Žiakov pochválime za prácu na vyučovacej hodine. Možné otázky na sebareflexiu: *Ako sa vám dnes darilo? Dozvedeli ste sa niečo nové? Čo sa vám najviac páčilo?*

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 13 – Zdravie 2

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na úvodnú vyučovaciu hodinu		
Predmet	Prvouka	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Ročník	prvý	
Učebnica	Dobišová Adame, Kováčiková: Prvouka pre 1. ročník ZŠ, s. 17	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Prierezové témy	Ochrana života a zdravia, Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	
Medzipredmetové vzťahy	slovenský jazyk, výtvarná výchova, telesná výchova	
Všeobecné ciele	a) Vysvetliť význam starostlivosti o čistotu tela.	
Špecifické ciele	kognitívne	a.1) Pomenovať hygienické potreby. a.2) Určiť, na aké účely slúžia hygienické potreby. a.3) Priradiť hygienické potreby k časti tela, ktorú nimi ošetrujeme. a.4) Rozlíšiť hygienickú pomôcku od pomôcky, ktorá na hygienu neslúži.
	psychomotorický	a.5) Vytvoriť plagát z hygienických potrieb na tému: Hygiena – základ zdravia.
	afektívny	a.6) Dodržiavať správne hygienické návyky. a.7) Dodržať pravidlá vhodného správania sa v skupine.
Typ vyučovacej hodiny	kombinovaná	
Vyučovacie metódy	riadený rozhovor, práca s ilustráciou, produkčná metóda	
Organizačné formy práce	spoločná práca, skupinová práca	
Pomôcky	Prvouka pre 1. ročník základnej školy (učebnica pracovného typu), dataprojektor, interaktívna tabuľa, **aitec offline** k Prvouke pre 1. ročník základnej školy, rôzne hygienické potreby, výkresy A3 podľa počtu skupín, reklamné letáky, časopisy na rozstrihanie	
Nástroje hodnotenia	slovné hodnotenie	

Zdroj: Metodické komentáre k Prvouke pre 1. ročník základnej školy od autorov: R. Dobišová Adame – O. Kováčiková

Štruktúra, obsah a **činnosť**	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná **časť**	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne privítame žiakov podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná **časť**	
Brainstorming	Žiaci sedia na koberci v kruhu. Opýtame sa ich, či sa pamätajú, o čom sme sa rozprávali počas minulej hodiny. Po odpovediach im zhrnieme, že minulú hodinu sme sa učili o chorobe a dnes sa budeme učiť o zdraví a hygiene. Položíme otázku: *Čo si predstavujete pod slovom hygiena?* Žiaci hovoria všetky nápady bez ohľadu na to, či súvisia, alebo nesúvisia s hygienou, ich nápady nekomentujeme. Vedieme ich k tomu, aby sa všetci žiaci vyjadrili aj niekoľkokrát. Za nápady žiakov pochválime.
3. expo**zičná časť**	
Prvouka, strana 17, úloha 5 • pomenovanie hygienických potrieb • priradenie hygienických potrieb k jednotlivým častiam tela **aitec offline:** Moje zdravé telo Kedy si umývame ruky? Je to vhodné? Prečo si musíme umývať zuby?	Následne spustíme prezentáciu z **aitec offline** *Moje zdravé telo*. Žiakov vyzveme, aby pomenovali predmety na obrázku. Oboznámime ich s tým, že všetky predmety na obrázku patria medzi hygienické potreby. Následne položíme otázku: *Prečo sú to podľa vás hygienické potreby? Čo by mohlo znamenať slovo hygiena?* Keďže žiaci pomenovali jednotlivé obrázky a my sme im povedali, že sú to hygienické potreby, žiaci zo svojich prvotných nápadov o hygiene vylúčia úplne nevhodné nápady a budú hovoriť nápady, ktoré sa budú viazať k danému pojmu. Ešte stále ich nápady nekomentujeme a necháme ich tvoriť čo najviac rôznych nápadov. Nakoniec žiakom vysvetlíme, že slovo hygiena je vlastne dodržiavanie zásad starostlivosti o telo pre zachovanie zdravia. Následne žiaci priraďujú v učebnici pracovného typu a zároveň aj na **aitec offline** hygienické potreby k jednotlivým častiam tela, ktoré nimi ošetrujeme. Rozprávame sa o tom, prečo je starostlivosť o vlastné telo dôležitou súčasťou zdravého životného štýlu. Žiakov upozorníme aj na opačný prípad – na *prílišnú hygienu*, ktorá môže narušiť prirodzenú ochranu pokožky a vlasov. Spomenieme aj ďalšie hygienické pomôcky – *toaletný papier, papierové vreckovky* a pod.

Dobrý nápad – ÁNO, NIE ● rozlíšenie hygienickej potreby od iných predmetov Prvouka, strana 17, úloha 5 ● riešenie divergentnej úlohy	Žiaci sa prechádzajú po triede a my im hovoríme názvy predmetov. Ak povieme názov hygienickej pomôcky, zhromaždia sa na koberci. Ak povieme názov predmetu, ktorý nepatrí medzi hygienické pomôcky, žiaci sa prechádzajú ďalej po triede. Žiaci sa vrátia do lavíc a zadáme im ďalšiu úlohu: *Vyfarbite rovnakou farbou tie hygienické pomôcky, ktoré majú podľa vás niečo spoločné*. Žiaci pracujú samostatne. Úloha je divergentná, žiaci nemusia mať rovnaké riešenia. Žiakov vyzveme, aby svoje riešenie zdôvodnili. Žiakov za ich prácu pochválime.
4. **fixačná časť**	
Opakovanie –„Hygiena – základ zdravia“ ● vytvorenie plagátu	Žiakov rozdelíme do skupín. Skupinám rozdáme výstrižky z reklamných letákov s rôznymi hygienickými potrebami. Úlohou skupín je vytvoriť pomocou lepenia a dokresľovania plagát o hygiene. Každá skupina si určí hovorcu, ktorý nakoniec plagát prezentuje spolužiakom. Žiakom za prezentáciu plagátov poďakujeme a pochválime ich za prácu v skupine.
5. **záverečná časť**	
Vyhodnotenie práce na hodine	Žiakov pochválime za prácu počas vyučovacej hodiny. Možné otázky na sebareflexiu: *Darilo s vám pri tvorbe nápadov? Čo bolo pre vás dnes najzaujímavejšie? Čo by ste si chceli zopakovať?*

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 14 – Čas 1

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na úvodnú vyučovaciu hodinu		
Predmet	Prvouka	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Ročník	prvý	
Učebnica	Dobišová Adame, Kováčiková: Prvouka pre 1. ročník ZŠ, s. 18 a 19	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Prierezové témy	Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova	
Medzipredmetové vzťahy	slovenský jazyk, telesná výchova, výtvarná výchova, matematika	
Všeobecné ciele	a) Navrhnúť vlastný spôsob merania časového úseku.	
Špecifické ciele	kognitívne	a.1) Opísať jeden deň zo života žiaka. a.2) Zoradiť správne obrázky podľa toho, ako plynie čas. a.3) Vymenovať dva príklady činností, pri ktorých potrebujeme merať čas. a.4) Navrhnúť vlastný spôsob merania časového úseku. a.5) Odmerať časový úsek rôznymi spôsobmi.
	psychomotorický	a.6) Graficky znázorniť, ako plynie čas.
	afektívny	a.7) Akceptovať názor spolužiakov.
Typ vyučovacej hodiny	kombinovaná	
Vyučovacie metódy	riadený rozhovor, práca s ilustráciou, produkčná metóda	
Organizačné formy práce	spoločná práca, samostatná práca	
Pomôcky	Prvouka pre 1. ročník základnej školy (učebnica pracovného typu), dataprojektor, interaktívna tabuľa, **aitec offline** k Prvouke pre 1. ročník základnej školy	
Nástroje hodnotenia	slovné hodnotenie	

Zdroj: Metodické komentáre k Prvouke pre 1. ročník základnej školy od autorov: R. Dobišová Adame – O. Kováčiková

Štruktúra, obsah a **činnosť**	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná **časť**	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne privítame žiakov podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná **časť**	
Dobrý nápad – *Hra na asociácie*	Žiaci sedia v kruhu. Povieme slovo *čas*. Vyberieme žiaka, ktorý bude v hre pokračovať. Žiak povie, čo mu zíde na um ako prvé, keď počuje slovo *čas* (*napríklad hodiny*). Svoju asociáciu sa pokúsi aj zdôvodniť. Ďalší žiak povie ďalšie slovo, ktoré mu napadne, keď počuje slovo čas (*napríklad vstávanie*). Svoju asociáciu sa pokúsi aj zdôvodniť. Pokračujeme, kým sa nevystrieda celá trieda. Žiakov počas hry pozitívne motivujeme.
3. expozičná **časť**	
Prvouka, strana 18, úloha 1 Práca s **aitec offline** • opísanie jedného školského dňa žiaka **aitec offline**: Ranné činnosti	Na **aitec offline** spustíme *Čas* a vedieme so žiakmi riadený rozhovor o tom, ako plynie čas a ako môžeme plynutie času pozorovať (*kratší časový úsek – deň*). Žiaci opisujú, ako vyzerá jeden školský deň z ich života od rána do večera (*ráno vstanú, idú do školy, kde sa učia, potom sa hrajú v školskom klube alebo doma a večer idú spať*). Táto téma je dieťaťu blízka, zažíva ju každý deň a vie si ju bez problémov predstaviť. Z témy jedného dňa zo života žiaka plynulo prechádzame k téme času v širšom kontexte.
Dobrý nápad • stvárnenie rastu fazule a vývinu káčatka pomocou dramatizácie **aitec offline**: Plynutie času Ako plynie čas?	Pokračujeme v prezentácii *Plynutie času*. Žiaci pohybom znázornia vývin káčatka a rast fazule.
Prvouka, strana 18, úloha 2 • usporiadanie obrázkov podľa časovej nadväznosti	Žiaci sa presunú do lavíc. Opíšu, čo vidia na obrázkoch v prvom riadku (*ako sa vyvíja z vajíčka sliepka – vajíčko, kuriatko, mladá sliepka, stará sliepka*). Podľa nich rozprávajú, ako plynie čas (*dlhší časový úsek*).

aitec offline: Ako plynie čas?	V druhom riadku pozorujú premenu stromu počas štyroch ročných období (*počas jedného roka*). Žiaci opisujú, ako sa strom počas roka mení a podľa čoho môžeme rozoznať, aké je ročné obdobie. Pretože ide o cyklické zobrazenie plynutia času, žiaci majú ako pomoc priradenú jednotku k stromu, ktorý patrí k jari. V tomto riadku pokračujú v číslovaní obrázkov podľa plynutia času pri premene stromu počas jednotlivých ročných období. V každom ďalšom riadku žiaci číslami vyznačia správne poradie obrázkov podľa toho, ako plynie čas (*rast fazule zo semienka a vývin človeka*). Priradenie čísel k obrázkom žiaci vždy zdôvodnia. Potom navrhnú ďalšie príklady, pomocou ktorých môžeme pozorovať plynutie času. Jeden z týchto príkladov žiaci nakreslia do prázdnych okienok v poslednom riadku. Žiakov za prácu pochválime a povzbudíme ich do ďalšej práce.
Prvouka, strana 19, úloha 3 Práca s aitec offline • vyhľadanie činností na obrázkoch, pri ktorých je nutné meranie času aitec offline: Plynutie času Kde všade potrebujeme merať čas?	Žiaci pozorujú obrázky v prezentácii *Plynutie času*. Hľadajú v nich činnosti, pri ktorých potrebujeme merať čas (*za aký čas prebehnú deti danú vzdialenosť, za aký čas sa upečie koláč, aký čas trvá futbalový zápas, za aký čas prídeme do školy*). Žiaci môžu uviesť aj ďalšie príklady, pri ktorých je meranie času potrebné. Diskutujeme o tom, čo by sa stalo, keby sme čas nemerali a aké by to mohlo mať pre nás následky.
Prvouka, strana 19, úloha 4 • navrhnutie vlastného merania časového úseku • prepojenie s telesnou výchovou	Spoločne so žiakmi opíšeme, čo vidíme na obrázku v úlohe 4. Žiakov vyzveme, aby porozmýšľali, ako by sa bez pomoci hodín alebo stopiek dal odmerať čas, za ktorý prejde dieťa zjazdovú dráhu. Ak si žiaci nevedia rady, upozorníme ich, že si môžu pomôcť spôsobmi, ktoré sú znázornené v tabuľke pod obrázkom (*tlieskanie – počet tlesknutí za čas, za ktorý prejde pretekár zjazdovú dráhu; zakresľovanie – koľko paličiek zakreslíme, kým prejde pretekár zjazdovú dráhu; počítanie – do koľko napočítame, kým prejde pretekár zjazdovú dráhu*). Potom ich vyzveme, aby vymysleli ešte aj iný spôsob merania. Vyberieme jedného žiaka, ktorý sa postaví pred tabuľu. Jeho úlohou bude nakresliť na tabuľu domček. Každý žiak si vyberie jeden zo spôsobov merania času, ktorým odmeria spolužiakovi čas nakreslenia domčeka. Kreslenie aj meranie času sa začína aj končí povelom. Následne sa žiaci rozdelia do skupín podľa toho, ktorým spôsobom merali čas. V každej skupine budú žiaci, ktorí merali čas kreslenia spolužiaka rovnakým spôsobom. Žiaci si porovnajú svoje výsledky merania času. V skupine rozmýšľajú nad výhodami a nevýhodami takéhoto merania času. Pomôžeme im otázkami: *Prečo vám pri meraní vyšli rôzne výsledky? Aká je výhoda takéhoto merania času? Aká je nevýhoda takéhoto merania času?* Nakoniec si v rámci diskusie spoločne zodpovieme na tieto otázky. Žiaci si zoberú učebnicu pracovného typu aj na hodinu telesnej výchovy, kde si overíme navrhované spôsoby merania času pri vykonávaní rôznych činností. Dôležité je určiť si pri jednotlivých činnostiach rovnakú dĺžku trate. Každý žiak si do tabuľky pri obrázku zapíše svoje výsledky pri výkone daných činností: *beh vpred, beh vzad, člnkový* a *prekážkový beh*.
4. fixačná časť	
Dobrý nápad – *Skákaná*	Žiaci sa rozdelia do dvojíc. Dvojica sa dohodne na jednom spôsobe merania času. Jeden žiak z dvojice meria čas dohodnutým spôsobom a druhý žiak zatiaľ urobí desať drepov. Potom si žiaci v dvojici vymenia úlohy. Na záver si porovnajú svoje výsledky.
5. **záverečná časť**	
Vyhodnotenie práce na hodine	Pri hodnotení žiakov oceníme ich zodpovedný prístup k práci, ich snahu a usilovnosť.

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 15 – Čas 2

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na úvodnú vyučovaciu hodinu		
Predmet	Prvouka	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Ročník	prvý	
Učebnica	Dobišová Adame, Kováčiková: Prvouka pre 1. ročník ZŠ, s. 20	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Prierezové témy	Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova	
Medzipredmetové vzťahy	výtvarná výchova	
Všeobecné ciele	a) Zostrojiť presýpacie hodiny. b) Vysvetliť vzťah rýchlosti presýpania presýpacích hodín a niektorých vlastností presýpanej látky na základe pozorovania presýpacích hodín. c) Naučiť sa pracovať v skupine.	
Špecifické ciele	kognitívne	b.1) Pomenovať náplne do presýpacích hodín. b.2) Opísať farbu a veľkosť zrniečok náplní do presýpacích hodín. b.3) Porovnať rýchlosť presýpania náplní v presýpacích hodinách.
	psychomotorický	a.1) Nasypať do plastovej fľaše náplň. a.2) Uzavrieť plastovú fľašu spojenými vrchnákmi. a.3) Pripojiť prázdnu plastovú fľašu na spojené vrchnáky.
	afektívny	c.1) Vyjadriť svoj názor a rešpektovať názor spolužiakov v skupine.
Typ vyučovacej hodiny	kombinovaná	
Vyučovacie metódy	riadený rozhovor, práca s ilustráciou, produkčná metóda	
Organizačné formy práce	spoločná práca, samostatná práca	
Pomôcky	Prvouka pre 1. ročník základnej školy (učebnica pracovného typu), dataprojektor, interaktívna tabuľa, **aitec offline** k Prvouke pre 1. ročník základnej školy, malé plastové fľaše s vrchnákmi (330 ml, vo vrchnákoch sú diery vyvŕtané vŕtačkou), piesok, soľ, koráliky, lieviky, polievkové lyžice, lepiaca páska	
Nástroje hodnotenia	slovné hodnotenie	

Zdroj: Metodické komentáre k Prvouke pre 1. ročník základnej školy od autorov: R. Dobišová Adame – O. Kováčiková

Štruktúra, obsah a **činnosť**	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná **časť**	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne privítame žiakov podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná **časť**	
Dobrý nápad – *Hra na asociácie*	Žiaci sedia v kruhu. Povieme slovné spojenie *presýpacie hodiny*. Žiaci vyslovia rôzne nápady, ktoré u nich evokovalo toto slovné spojenie. Podľa množstva a správnosti nápadov, čo by mohlo toto slovné spojenie znamenať, vedieme diskusiu, ktorú ukončíme oznámením cieľa dnešnej hodiny: *Vyrobiť si presýpacie hodiny*, čomu sa žiaci určite potešia.
3. expozičná **časť**	
Práca s **aitec offline** • vyrobenie presýpacích hodín **aitec offline**: Presýpacie hodiny Výskumná aktivita 1 **Video**: Zostrojenie presýpacích hodín	Žiakov rozdelíme do skupín po štyroch. Každej štvorici rozdáme dve plastové fľaše, dva vrchnáky s dierami, náplň do presýpacích hodín (*každej skupine inú: piesok, koráliky, soľ, ryžu, kryštálový cukor, šošovicu*), lievik, lyžicu a lepiacu pásku. Žiaci v skupine pozorujú svoju náplň do presýpacích hodín. Spoločne porovnávame jednotlivé náplne podľa ich *farby*, *tvaru*, *veľkosti zrniečok*. Potom skupinám ukazujeme postup výroby presýpacích hodín (zároveň si postup premietneme aj z **aitec offline** z prezentácie *Presýpacie hodiny* alebo *Výskumná aktivita 1* alebo videopokus *Zostrojenie presýpacích hodín*). Po každom uskutočnenom kroku počkáme, kým budú všetky skupiny hotové. Odkrútime vrchnáky z fliaš a odložíme ich bokom. Do fliaš pomocou lievika a lyžice nasypeme náplň. Náplň nasypeme asi do polovice fľaše. Jeden žiak z každej skupiny prinesie fľašu na vopred určený stôl, na ktorom porovnávame výšku náplne tak, aby bola rovnaká vo všetkých fľašiach. Po porovnaní a vykorigovaní množstva náplne si

	skupiny zoberú svoje náplne späť na lavicu. Dva vrchnáky z fliaš spojíme lepiacou páskou a zakrútime späť na plastovú fľašu, v ktorej sa nachádza náplň. Zhora na fľašu s náplňou a vrchnákmi prikrútime druhú fľašu – prázdnu. Týmto si každá skupina vyrobila vlastné presýpacie hodiny (*každá skupina s inou náplňou*).
Dobrý nápad ● meranie času pomocou presýpacích hodín	Každá skupina na povel prevráti svoje presýpacie hodiny. Tým, že ich prevráti, začnú všetci členovia skupiny skákať na pravej nohe. Prestanú skákať, až keď sa náplň v presýpacích hodinách presype. Pri skákaní si žiaci počítajú počet skokov, ktorý si nakoniec porovnajú medzi sebou v skupine.
Prvouka, strana 20, úloha 5 ● porovnanie presýpania náplní aitec offline: Výskumná aktivita 2 Video: Porovnanie rýchlosti presýpania rôznych náplní	Na vopred určený stôl žiaci položia fľaše s pieskom, korálikmi a soľou. Žiakov vyzveme, aby každý z nich vytvoril svoj predpoklad, ako rýchlo sa budú presýpať jednotlivé náplne v presýpacích hodinách. Svoj predpoklad si každý žiak zapíše do tabuľky v úlohe 5 na strane 20 učebnice pracovného typu pomocou čísel: 1 – najrýchlejšie sa presýpajúca náplň, 3 – najpomalšie sa presýpajúca náplň. Potom sa žiakov opýtame: *Aké pomôcky budeme potrebovať? Skúsme spoločne opísať postup, ktorý použijeme.* Ak majú žiaci s navrhnutím postupu a pomôcok problém, vhodne položenými otázkami im pomôžeme. Na pokyn necháme naraz presýpať náplne vo všetkých troch presýpacích hodinách. Žiaci porovnávajú, ktorá náplň sa presype ako prvá. Do tabuľky si pomocou čísel zapíšu, čo sme v skutočnosti zistili. Na záver si každý žiak výsledok porovná so svojím predpokladom. So žiakmi vedieme diskusiu o tom, prečo rôzne náplne potrebovali na presypanie rôzne dlhý čas.
4. fixačná časť	
Prvouka, strana 20, úloha 6 ● meranie činností pomocou presýpacích hodín	Žiaci sa vrátia do skupín. Pomocou vyrobených presýpacích hodín merajú v skupine čas pri vykonávaní rôznych činností, napr.: *Koľko trvá napísanie slova „škola“, zjedenie desiatej, prezlečenie sa do úboru na hodinu telesnej výchovy, zbalenie si vecí do školskej tašky*? Výsledky meraní si zapíšu do tabuľky, napr.: *napísanie slova škola – 3 presypania*, *zjedenie desiatej – 5 presypaní* a pod. Ak sa pri niektorej činnosti nepresype celá náplň, žiaci môžu výšku presypanej náplne odhadnúť. (*Pri odhade im pomôžeme*.)
5. **záverečná časť**	
Vyhodnotenie práce na hodine	Oceníme zodpovedný prístup žiakov k práci, ich snahu, usilovnosť a zodpovednosť. Možné otázky na reflexiu: *Naučili ste sa dnes niečo nové? Ako sa vám vyrábali presýpacie hodiny? Bolo to pre vás ťažké?*

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 16 – Čas 3

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na úvodnú vyučovaciu hodinu		
Predmet	Prvouka	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Ročník	prvý	
Učebnica	Dobišová Adame, Kováčiková: Prvouka pre 1. ročník ZŠ, s. 21	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Prierezové témy	Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova	
Medzipredmetové vzťahy	výtvarná výchova	
Všeobecné ciele	a) Zostrojiť kyvadlo. b) Vysvetliť vzťah rýchlosti kmitania a niektorých vlastností kyvadla na základe pozorovania kyvadla. c) Naučiť sa pracovať v dvojici.	
Špecifické ciele	kognitívne	a.1) Pomenovať súčasti kyvadla. b.1) Porovnať rýchlosť kmitania vzhľadom na rôzne body spustenia kyvadla. b.2) Porovnať rýchlosť kmitania vzhľadom na rôznu dĺžku nití na kyvadlách. b.3) Porovnať rýchlosť kmitania vzhľadom na rôznu hmotnosť závaží na kyvadlách.
	psychomotorický	a.2) Naviazať šnúrku na maticu. a.3) Naviazať šnúrku s maticou na ceruzku.
	afektívny	c.1) Vyjadriť svoj názor a rešpektovať názor spolužiaka.
Typ vyučovacej hodiny	kombinovaná	
Vyučovacie metódy	riadený rozhovor, práca s ilustráciou, produkčná metóda	
Organizačné formy práce	práca v dvojiciach, spoločná práca	
Pomôcky	Prvouka pre 1. ročník základnej školy (učebnica pracovného typu), dataprojektor, interaktívna tabuľa, **aitec offline** k Prvouke pre 1. ročník základnej školy, šnúrky, matice, ceruzky, kancelársky papier, lepiaca páska, farbičky	
Nástroje hodnotenia	slovné hodnotenie	

Zdroj: Metodické komentáre k Prvouke pre 1. ročník základnej školy od autorov: R. Dobišová Adame – O. Kováčiková

Štruktúra, obsah a **činnosť**	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne privítame žiakov podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná časť	
Dobrý nápad • zopakovanie základných pojmov prvouky	Žiaci sa rozdelia do skupín po štyroch. Úlohou skupiny žiakov bude počas presypania presýpacích hodín vymyslieť a nakresliť čo najviac obrázkov predmetov, s ktorými sa žiaci doteraz stretli počas hodín prvouky. Po vyhodnotení tejto aktivity nasleduje rozhovor na tému: Ako a čím meriame čas v súčasnosti (*hodinami, o ktorých sa budeme učiť v druhom ročníku*) a ako a čím merali čas ľudia v minulosti, keď ešte nepoznali hodiny. Žiaci určite spomenú *presýpacie hodiny*, s ktorými sa už stretli na vyučovaní a my im povieme nový pojem *kyvadlo*. Žiaci uvažujú a hovoria, ako si predstavujú kyvadlo a ako podľa nich funguje a pod.
3. expozičná časť	
Prvouka, strana 21, úloha 7 • vyrobenie kyvadla **aitec offline:** Výskumná aktivita 3 **Video:** Zostrojenie kyvadla	Rozhovorom nadviažeme na motiváciu a kyvadlo žiakom ukážeme vo zväčšenom výreze kyvadlo. Žiakov potom rozdelíme do dvojíc. Každej dvojici rozdáme jednu ceruzku, šnúrku a maticu. Dvojiciam diktujeme postup výroby kyvadla, ktorý žiakom zároveň aj ukazujeme, čím si spoločne vyrobíme kyvadlo. Ak budú mať žiaci problém s uviazaním šnúrky na maticu, pomôžeme im. Názorne žiakom ukážeme, čo je to jeden kmit (*pohyb kyvadla tam a späť*) a vysvetlíme im, ako sa kmity počítajú. Žiaci si to vyskúšajú v dvojici. Potom každé kyvadlo spoločne s jedným kusom kancelárskeho papiera (*na šírku*) pripevníme na lavicu lepiacou páskou tak, aby sme na papier

	farbičkou vedeli zaznačiť výšku, z ktorej budeme kyvadlo vždy spúšťať (*aby bol bod spúšťania vždy ten istý*). Žiaci si najprv vyskúšajú kmitanie kyvadla spusteného z rôznych výšok. Mali by zistiť, že kyvadlá spustené z rôznych výšok kmitajú rôznou rýchlosťou. Ak to nezistia, upozorníme ich na to. Poradíme im, že kyvadlo majú spúšťať vždy z rovnakej výšky, pretože vtedy dosiahneme rovnakú rýchlosť kmitania kyvadla.
Prvouka, strana 21, úloha 8 • meranie trvania činnosti pomocou kyvadla	Keď sa už žiaci oboznámili so svojím kyvadlom v dvojiciach, ukážeme im kyvadlo, ktorým budeme spoločne merať činnosti znázornené na obrázku. Žiakov vyzveme, aby vytvorili predpoklad, koľko kmitov bude trvať vykonanie jednotlivých činností, ktoré robia deti na obrázkoch v úlohe 8 na strane 21 v učebnici pracovného typu (*nakreslenie slniečka na tabuľu a urobenie desiatich drepov*). Svoj predpoklad si žiaci zapíšu do tabuľky pomocou čiarok. Viac kmitov (*čiarok*) znamená dlhšie trvanie činnosti, menej kmitov (*čiarok*) kratšie trvanie činnosti. Žiaci sa pokúsia svoje rozhodnutie zdôvodniť a dokázať ho. Spoločne navrhneme postup a pomôcky, ktorými si svoj predpoklad overia. Najprv kyvadlom odmeriame čas (*počet kmitov*) žiakovi, ktorý nakreslí na tabuľu slniečko. Potom žiakov vymeníme a meriame čas (*počet kmitov*) druhému žiakovi, ktorý urobí desať drepov. Zistenie (*skutočný počet kmitov, ktorý sme namerali*) si žiaci zapíšu do tabuľky tiež pomocou čiarok. Čiarky vo všetkých prípadoch spočítajú a výsledok si porovnajú so svojím predpokladom. Pri počítaní nad 10 žiakom pomôžeme. Dôležité je, aby si žiaci uvedomili, že čas môžeme merať ľubovoľným meradlom času, v tomto prípade *kyvadlom*.
Prvouka, strana 21, úloha 9 • porovnanie rýchlosti kmitania vzhľadom na rôznu dĺžku nití kyvadiel • porovnanie rýchlosti kmitania vzhľadom na rôznu hmotnosť závaží na kyvadlách aitec offline: Výskumná aktivita 4 Výskumná aktivita 5 Video: Porovnanie kyvadiel s rôznymi dĺžkami nití Porovnanie kyvadiel s rovnakými dĺžkami nití, ale s rôznymi závažiami	Žiaci si otvoria učebnicu pracovného typu na strane 21 a v úlohe 9 pozorujú oba obrázky s kyvadlami, ktoré majú rôzne dĺžky nití. Vyzveme ich, aby povedali, čím sa podľa nich obrázky s kyvadlami líšia a čo majú spoločné. Potom vedieme diskusiu o tom, či kyvadlá s rôznymi dĺžkami nití kmitajú rovnako. Vyzveme žiakov, aby vytvorili predpoklad – aby rozhodli, ktoré kyvadlo urobí viac kmitov za určitý čas (*kmitá rýchlejšie*) a ktoré urobí menej kmitov za určitý čas (*kmitá pomalšie*). Svoje rozhodnutie žiaci zdôvodnia, odhad počtu kmitov zapíšu do tabuľky a pokúsia sa ho dokázať. Spoločne so žiakmi navrhneme postup a pomôcky, ktorými si svoj predpoklad overíme. Dohodneme sa na jednej činnosti, počas ktorej budú žiaci merať počet kmitov (*odkráčanie k dverám a späť*). Odmeraný počet kmitov si žiaci zapíšu do tabuľky. Výsledok si porovnajú so svojím predpokladom. V tomto pokuse nejde o určenie správneho počtu kmitov, ale o to, či žiaci správne určili, že kyvadlo s kratšou dĺžkou nite kmitá rýchlejšie (*je pri ňom zapísaný väčší počet kmitov*) a kyvadlo s dlhšou niťou kmitá pomalšie (*je pri ňom zapísaný menší počet kmitov*). So žiakmi vedieme rozhovor, či sa zmení počet kmitov, keď sa zmení hmotnosť závažia, ale dĺžka nite zostane rovnaká (*na niť zavesíme niečo ťažšie*). Spoločne si to vyskúšame. Žiaci zistia, že hmotnosť závažia neovplyvní počet kmitov tak, ako ju ovplyvní dĺžka nite kyvadla.
4. fixačná časť	
Moje poznámky • opakovanie učiva pomocou maľovaného čítania	Spoločne si zopakujeme, čo sme sa na hodine naučili tým, že žiakom prečítame poznámky. Keď sa dostaneme k obrázku, čítanie prerušíme – úlohou žiakov je namiesto obrázka doplniť vhodné slovo.
5. **záverečná časť**	
Vyhodnotenie práce na hodine	Oceníme zodpovedný prístup žiakov k práci, ich snahu, usilovnosť a zodpovednosť. Možné otázky na reflexiu: *Ako sa vám vyrábalo kyvadlo? Ako sa vám pracovalo na hodine? Čo bolo pre vás dnes ťažké? A naopak, čo bolo pre vás ľahké?*

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 17 – Deň

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na úvodnú vyučovaciu hodinu		
Predmet	Prvouka	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Ročník	prvý	
Učebnica	Dobišová Adame, Kováčiková: Prvouka pre 1. ročník ZŠ, s. 22 a 23	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Prierezové témy	Environmentálna výchova, Ochrana života a zdravia	
Medzipredmetové vzťahy	výtvarná výchova	
Všeobecné ciele	a) Rozlíšiť časti dňa. b) Porozprávať, ako vyzerá deň žiaka.	
Špecifické ciele	kognitívne	a.1) Opísať obrázok znázorňujúci deň a obrázok znázorňujúci noc. a.2) Opísať striedanie dňa a noci podľa obrázka. a.3) Určiť, ktoré povolania sa vykonávajú cez deň a ktoré v noci. b.1) Pomenovať činnosti vykonávané počas dňa. b.2) Pomenovať jednotlivé povolania pomocou obrázkov.
	psychomotorický	a.4) Graficky znázorniť jeden deň zo života žiaka.
	afektívny	b.3) Rozprávať o režime dňa.
Typ vyučovacej hodiny	kombinovaná	
Vyučovacie metódy	riadený rozhovor, práca s ilustráciou, produkčná metóda	
Organizačné formy práce	spoločná práca, samostatná práca	
Pomôcky	Prvouka pre 1. ročník základnej školy (učebnica pracovného typu), dataprojektor, interaktívna tabuľa, aitec offline k Prvouke pre 1. ročník základnej školy, malá a väčšia loptička (1 ks z každého druhu)	
Nástroje hodnotenia	slovné hodnotenie	

Zdroj: Metodické komentáre k Prvouke pre 1. ročník základnej školy od autorov: R. Dobišová Adame – O. Kováčiková

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne privítame žiakov podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná časť	
Opakovanie Hádanky	Na začiatku hodiny si zopakujeme spôsoby merania času, o ktorých sme sa učili. Zaspievame si pesničku *Hodiny*. Určíme žiakov, ktorí budú počas trvania pesničky merať čas jej trvania rôznymi spôsobmi (*tlieskaním, zakresľovaním, počítaním, presýpacími hodinami, kyvadlami*). Potom žiakom položíme dve hádanky: *Prichodí do izby cez oblok tak, že ho ani neotvorí. (SLNKO)* *Do postieľky rýchlo bežím,* *veď už svietia hviezdičky.* *Na oblohe krásne žiaria,* *strážia všetky detičky.* *A kto stráži hviezdy krásne na cestu im svietiac?* *Pozri naňho, je to ich kamarát... (MESIAC)* Žiaci uvažujú, prečo sme im položili práve tieto dve hádanky a či by vedeli podľa odpovedí na hádanky určiť, o čom sa dnes budeme učiť.
3. expozičná časť	
Prvouka, strana 22, úloha 1 • porovnanie obrázkov • opísanie a rozlíšenie obrázkov znázorňujúcich deň a noc aitec offline: Môj deň	Žiakom premietneme prvý obrázok zo s. 22 cv. 1 pomocou nástroja Vyrezátor. K tomu im prečítame nasledujúci príbeh princeznej Jasmínky: *Kráľ po druhý raz volá: „Vstávať, už je čas!“ „Ešte nie, veď ešte nevyšlo slnko,“ mrnčí princezná Jasmínka do hodvábneho vankúšika. „Najskôr vstaň a potom uvidíš, či už vyšlo alebo nie. Už dávno svieti ľuďom, psíkom, mačkám, holúbkom a chrobáčikom. Svieti na polia, lúky, hory, ba aj na najdrobnejšie kvietky pri ceste. A tvoje topánočky by už išli najradšej do školy aj samy,“ vraví kráľ. Princeznej viac netreba. Vyskočí z postele na rovné nohy: „Naozaj, slnko už svieti. Aj psík Aladár, mačička Leontínka a všetky holúbky sú už hore. Kde je len tá spodnička, šaty, korunka a topánočky? Rýchlo! Musím dobehnúť psíka, mačku, holúbky aj slniečko!“*

	Žiaci opíšu obrázok, pokúsia sa porozprávať, ktoré činnosti robia cez deň a ako zistili, že na obrázku je znázornený práve deň. Pokračujeme druhým obrázkom na aitec offline a príbehom: *V Kráľovstve sveta je v noci všetko čierne. Je to preto, lebo je tma. Nič nevidíš. Aj ty si čierny, len biele zúbky ti svietia. Možno si pomyslíš, že si v komíne, lebo len tam býva taká čiernočierna tma! Ak sa dobre poobzeráš, na streche hradnej veže uvidíš dve zelené hviezdy. Vieš, čo sú to za hviezdy? Áno, veľmi správne! Sú to oči čiernej mačky. Presne také isté hviezdičky svietia na čiernej oblohe. A ešte jeden strieborný rožok – mesiac. Čiernu noc odoženú obyvatelia kráľovstva spánkom. A keď sa ráno prebudia, už bude svietiť slniečko a ten skutočný rožok si dajú na raňajky.* Žiaci opíšu obrázok a pokúsia sa porozprávať, čo robíme v noci a ako zistili, že na obrázku je znázornená práve noc. Potom si žiaci pozrú oba obrázky v úlohe 1 na strane 22 učebnice pracovného typu a hľadajú ich rozdielne a podobné znaky. Rozprávame sa o plynutí času, a ako sa strieda noc a deň.
Prvouka, strana 23, úloha 4 • opis obrázka	Plynulo prejdeme k obrázku 4 na strane 23, kde máme toto striedanie dňa a noci znázornené. Rozprávame sa o tom, čo sa deje na oblohe v čase medzi východom a západom slnka a tiež v čase medzi západom slnka a jeho ďalším východom. Upozorníme žiakov, že striedanie dňa a noci spôsobuje to, že sa naša Zem otáča okolo vlastnej osi, hoci to vyzerá tak, že sa slniečko pohybuje po oblohe. Zoberieme si malú loptičku, ktorou znázorníme pohyb našej planéty okolo svojej osi (*aj okolo Slnka – v zmysle: hviezda*), aby si žiaci vedeli predstaviť, o čom hovoríme. Žiakom vysvetlíme aj to, aký význam mala poloha Slnka na oblohe (*v zmysle vesmírneho objektu, podľa ktorého sa meral čas*) pre ľudí, keď ešte nepoznali a nepoužívali hodiny (*orientácia pri práci, na cestách*).
Dobrý nápad – *Zem* • znázornenie pohybu planéty Zem	Žiaci sa rozdelia do dvojíc. Jeden z dvojice znázorňuje Slnko a druhý z dvojice planétu Zem, ktorá sa otáča okolo vlastnej osi a aj okolo Slnka. Pri vykonávaní danej činnosti dbáme na bezpečnosť. Žiaci počas znázorňovania nebehajú, ale kráčajú. Po chvíli sa dvojice vymenia.
aitec offline: Čo robíme cez deň a čo robíme v noci • zdôvodnenie rozhodnutia	Na aitec offline spustíme prezentáciu Čo robíme cez deň a čo v noci. Postupne si púšťame jednotlivé časti prezentácie a rozprávame sa o činnostiach, ktoré sú na nich znázornené. Žiaci určujú, či sa daná činnosť vykonáva cez deň alebo v noci. Svoje rozhodnutie vždy zdôvodnia.
Prvouka, strana 22, úloha 3 • pomenovanie povolaní • určenie času vykonávania jednotlivých povolaní	Pokračujeme úlohou 3 na strane 22 v učebnici pracovného typu. Žiaci pomenujú povolanie ženy na prvom obrázku. Diskutujeme o tom, kedy sa dané povolanie zvyčajne vykonáva. Svoje tvrdenie sa pokúsia zdôvodniť (*učiteľka učí deti len cez deň, pretože v noci sa do školy nechodí*) a pod obrázkom vyfarbia plôšku so symbolom slniečka (*povolanie sa vykonáva cez deň*). Takto pokračujeme ďalej. V prípade potreby môžeme vyfarbiť aj obe políčka so symbolmi (napr.: *pekár, záchranár alebo policajt – pracujú cez deň aj v noci*).
Dobrý nápad – *Povolania* • priradenie povolania k časti dňa	Žiaci si kľaknú na koberec. Hovoríme im povolania ľudí a žiaci pohybom určujú, kedy ľudia dané povolania vykonávajú. Ak sa povolanie vykonáva cez deň, kľačia s vystretým chrbtom a vzpaženými rukami. Ak sa povolanie vykonáva v noci, v kľaku si sadnú na päty, položia hlavu na stehná a vzpažené ruky položia dlaňami na zem. Ak sa povolanie vykonáva cez deň aj v noci, jednotlivé polohy striedajú.
Prvouka, strana 22, úloha 2 • priradenie činnosti k časti dňa	Vrátime sa k úlohe 2 na strane 22. Vedieme so žiakmi riadený rozhovor o režime dňa. Vhodnými otázkami vedieme žiakov k tomu, aby si uvedomili, že niektoré činnosti, ktoré ľudia vykonávajú, sa pravidelne opakujú, majú svoje miesto i úlohu. Naopak – upozorníme ich aj na to, že niektoré činnosti ľudia nevykonávajú pravidelne. Žiaci podľa obrázkov rozprávajú, ako vyzerá jeden ich školský deň. Vyfarbia obrázky podľa toho, v ktorej časti dňa zobrazené činnosti vykonávajú: *žltou pastelkou* – ráno (*vstanem, oblečiem sa, naraňajkujem sa a umyjem si zuby*), *oranžovou pastelkou* – dopoludnia (*učím sa*), *zelenou pastelkou* – popoludní (*učím sa, venujem sa krúžkom, záujmovej činnosti, oddychu a športu*), *modrou pastelkou* – večer (*večeriam, umyjem si zuby a idem spať*). Žiaci svoje riešenie vždy zdôvodnia. Môžeme žiakom poradiť, že obrázok obeda môžeme nechať nevyfarbený, pretože nepatrí do predpoludnia ani do popoludnia. Potom žiaci samostatne zakrúžkujú rovnakou farbou obrázky činností,

	ktorých poradie sa môže zameniť (*napr.: Najskôr si umyjem zuby a potom sa oblečiem*.). Prechádzame sa po triede a zrakovo kontrolujeme riešenia žiakov. Vyzývame žiakov, aby svoje riešenia komentovali. Žiakov pochválime za prácu a povzbudíme ich do ďalšej činnosti.
4. **fixačná časť**	
Prvouka, strana 23, úloha 5 • opakovanie učiva pomocou výtvarného znázornenia	Spoločne si zopakujeme, čo sme sa na hodine naučili tým, že žiaci nakreslia do prázdnych plôšok obrázky podľa toho, ako vyzerá ich deň, keď nejdú do školy. Rozprávajú, čo sa deje v ich živote medzi východom a západom slnka a medzi jeho ďalším východom. Dokreslia príslušné obrázky podľa toho, ako vyzerá ich deň. Pomáhajú si obrázkami z úlohy 2 na strane 22 učebnice pracovného typu.
5. **záverečná časť**	
Vyhodnotenie práce na hodine	Žiakov pochválime za ich snahu a usilovnosť. Možné otázky na reflexiu: *Ako sa vám dnes pracovalo na hodine? Dozvedeli ste sa niečo nové? V čom by ste sa mali zlepšiť?*

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 18 – Dni v týždni

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na úvodnú vyučovaciu hodinu		
Predmet	Prvouka	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Ročník	prvý	
Učebnica	Dobišová Adame, Kováčiková: Prvouka pre 1. ročník ZŠ, s. 24 a 25	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Prierezové témy	Environmentálna výchova, Ochrana života a zdravia	
Medzipredmetové vzťahy	výtvarná výchova	
Všeobecné ciele	a) Identifikovať dni v týždni. b) Určiť deň, ktorý bol včera, ktorý je dnes a ktorý bude zajtra.	
Špecifické ciele	kognitívne	a.1) Pomenovať pomocný obrázok. a.2) Pomenovať dni v týždni pomocou nápovedného obrázka. a.3) Opísať jednu stranu v kalendári. a.4) Vymenovať pracovné dni a dni pracovného pokoja. b.1) Určiť deň nachádzajúci sa pred (za) daným dňom. b.2) Určiť deň nachádzajúci sa hneď pred (za) daným dňom. b.3) Vymenovať dni v týždni v správnom poradí.
	psychomotorický	a.4) Graficky znázorniť deň pomocou nápovedného obrázka.
	afektívny	b.3) Rozprávať o vlastných zážitkoch.
Typ vyučovacej hodiny	kombinovaná	
Vyučovacie metódy	riadený rozhovor, práca s ilustráciou, produkčná metóda	
Organizačné formy práce	spoločná práca, samostatná práca	
Pomôcky	Prvouka pre 1. ročník základnej školy (učebnica pracovného typu), dataprojektor, interaktívna tabuľa, **aitec offline** k Prvouke pre 1. ročník základnej školy, rôzne druhy kalendárov (aspoň 5 kusov), kartičky so začiatočnými písmenami dní v týždni (pre každého žiaka), CD *Veľkí herci malým deťom 2*	
Nástroje hodnotenia	slovné hodnotenie	

Zdroj: Metodické komentáre k Prvouke pre 1. ročník základnej školy od autorov: R. Dobišová Adame – O. Kováčiková

Štruktúra, obsah a **činnosť**	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná **časť**	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne privítame žiakov podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná **časť**	
Opakovanie Hádanka	Na začiatku vyučovacej hodiny si z minulej hodiny pripomenieme všetko, čo sme sa naučili o jednom dni. Následne žiakom povieme, že dni sú usporiadané do týždňov, týždne do mesiacov a mesiace do rokov. Položíme im hádanku: Všetky dni, týždne i mesiace na svoje stránky pekne si uprace. Či je jeseň, zima, leto a či jar, dobrú radu vždy ti dá priateľ... (KALENDÁR) Ak žiaci riešenie hádanky nevedia, neprekáža to, ukážeme im rôzne druhy kalendárov. Možno sa už niektorí žiaci s niektorým druhom kalendára stretli a riešenie im napadne, keď ho uvidia. Ak aj napriek tomu žiaci riešenie nevedia, pomôžeme im a riešenie im povieme. Spoločne vedieme rozhovor, čo to *kalendár* je a na čo nám slúži. Porozprávame sa, čo všetko v ňom nájdeme a aký má pre nás význam (*vieme zistiť, aký deň pripadne na daný dátum, v ktorý deň bude mať niekto z rodiny meniny, prípadne vyhľadať meniny podľa mena, zistíme, v ktoré dni budú prázdniny, prípadne dovolenka a pod.)*. Nakoniec žiakov v rámci opakovania všetkého spomenutého vyzveme, aby povedali čo najviac slov, ktoré podľa nich súvisia so slovom *kalendár*.

3. expozičná časť	
Prvouka, strana 24, úloha 1 • dokreslenie nápovedných obrázkov • znázorňujúcich jednotlivé dni rozdelenie dní na pracovné dni a na dni pracovného pokoja aitec offline: Týždeň	Žiakom premietneme na aitec offline prezentáciu Týždeň. Pri každej snímke žiakom prečítame text a žiaci doplnia do textu posledné slovo namiesto obrázka. Spolu vyhľadáme spoločné znaky slova predstavujúceho názov dňa a slova znázorneného na obrázku. Povieme si, že sedem dní tvorí jeden týždeň. Žiaci s našou pomocou vymenujú dni v týždni (*v správnom poradí*). Pokračujeme prácou v učebnici pracovného typu, kde žiaci najprv určia, ktorý chýbajúci obrázok patrí do plochy pod textom a následne ho tam aj nakreslia. Pri práci si pomáhajú obrázkami v kruhu. Spoločne pomenujeme dni v týždni v správnom poradí.
Dobrý nápad – Kompót • Zameranie na dni v týždni	Hra je zameraná na opakovanie názvov dní v týždni. Každý žiak si zoberie jednu kartičku so začiatočným písmenom jedného z dní v týždni a sadne si do kruhu. Pustíme hudbu. Keď hudbu stíšime, povieme názov dňa: *pondelok.* Žiaci si musia spojiť svoje písmená na kartičke s názvom dňa, ktorý sme povedali. Tí žiaci, ktorí majú kartičku s príslušnými písmenami, sa postavia a vymenia si miesto. Ostatní žiaci ich kontrolujú zrakom. Ak však povieme slovo *týždeň*, vymenia si miesto všetci žiaci. Počas hry pozitívne povzbudzujeme žiakov, ktorým sa darí menej.
Prvouka, strana 24, úloha 2 • pomenovanie dní v týždni	Žiaci sa vrátia do lavíc, kde pokračujeme úlohou 2 na strane 24 učebnice pracovného typu. Žiaci pomocou kalendára v úlohe vymenujú dni v týždni (*v správnom poradí*) a spoločne dni rozdelíme na pracovné dni a dni pracovného pokoja. Podľa kalendára žiaci rozprávajú, ktorým dňom sa týždeň začína, a ktorým dňom sa končí. Spoločne vyhľadáme dni, počas ktorých nechodíme do školy – v sobotu a nedeľu (*žiaci ich vyfarbia červenou farbičkou*), deň, ktorý má v názve písmeno U – utorok (*žiaci ho vyfarbia zelenou farbičkou*), prvý deň v pracovnom týždni – pondelok (*žiaci ho vyfarbia modrou farbičkou*), deň hneď pred štvrtkom – stredu (*žiaci vyfarbia žltou farbičkou*), deň, ktorý nasleduje za stredou – štvrtok alebo piatok (*vyfarbia hnedou farbičkou*). Ak žiaci vyfarbia hnedou farbičkou sobotu alebo nedeľu, aj toto riešenie považujeme za správne, pretože nevyfarbujú deň hneď za stredou, ale deň nachádzajúci sa za stredou, a tým je aj sobota a nedeľa. Nakoniec žiakom položíme otázku, ako sa volá deň, ktorý zostal nevyfarbený, a zadáme, aby ho vyfarbili fialovou farbičkou.
Dobrý nápad • zisťovanie rôznofarebnosti čísel v kalendári	Žiaci si posadajú do kruhu na koberec. V strede kruhu sa nachádzajú všetky kalendáre, ktoré sme si pripravili na vyučovanie. Žiaci si ich prezerajú a zisťujú, prečo majú čísla v kalendároch rôzne farby a čo by to mohlo znamenať. Každý návrh hneď prediskutujeme a snažíme sa ho posúdiť.
Prvouka, strana 25, úloha 3 • opakovanie poradia dní v týždni	Vrátime sa k práci s učebnicou pracovného typu. V prvom riadku žiaci podľa kresby v prvom políčku určia, o ktorý deň ide (*ak vedia, prečítajú si ho*), tak zistia, ktorý deň bol včera. Navrhnú, ktorý deň je dnes (*utorok*, *pretože nasleduje za pondelkom*) a ktorý bude zajtra (*streda, pretože nasleduje po utorku*). Po správnom pomenovaní dní si žiaci dokreslia nápovedné obrázky daných dní do voľných okienok v správnom poradí. Takto pokračujeme v práci s ďalšími riadkami. Pri riešení úlohy si môžu žiaci pomôcť kalendárom z úlohy 2 na s. 24 učebnice pracovného typu. Kresby nápovedných obrázkov pre názvy dní v týždni môžu byť symbolické. Ak bol včera *pondelok*, dnes je *utorok* a zajtra bude *streda*. Ak je dnes *streda*, včera bol *utorok* a zajtra bude *štvrtok*. Ak zajtra bude *nedeľa*, dnes je *sobota* a včera bol *piatok*. Ak žiaci poznajú písmená niektorých dní, môžu k obrázkom dopísať pomenovania jednotlivých dní, prípadne len písmená, ktoré sa v názve daného dňa nachádzajú.
4. fixačná časť	
Dobrý nápad • opakovanie poradia dní v týždni	Vyberieme sedem žiakov, ktorí sa postavia do jedného radu. Do rúk im dáme kartičky so začiatočnými písmenami názvov dní v jednom týždni. Ostatní žiaci zadávajú žiakom stojacim v rade nasledujúce pokyny: *Vystúpi žiak, ktorého deň je hneď pred stredou.* Žiak, ktorý drží v rukách kartičku s utorkom, urobí krok vpred a ostatní žiaci skontrolujú, či vystúpil správny žiak. Ak áno, žiak sa vráti do radu a v hre pokračujeme ďalším pokynom, napr.: *Zatlieskajú žiaci, ktorí majú dni nachádzajúce sa za piatkom.* Žiaci, ktorí majú v rukách názvy dní sobota a nedeľa, zatlieskajú. Takto pokračujeme ďalej.

Dobrý nápad – *Týždeň* ● opakovanie učiva pomocou piesne Prvouka, strana 25, úloha 4	Spoločne si zopakujeme, čo sme sa na hodine naučili, a to tak, že žiakom pustíme pieseň *Týždeň* z CD *Veľkí herci spievajú malým deťom 2*. Žiaci si pieseň vypočujú a pokúsia sa zopakovať refrén piesne. Prečítame žiakom hádanku, ktorú vyriešia. S našou pomocou dopíšu riešenie na prázdnu linajku pod hádankou. Sedem kamarátov – *sedem dní v týždni*, päť do práce chodí – *päť pracovných dní*, dvaja doma ležia – *dva dni pracovného pokoja*. Riešením hádanky je slovo *týždeň*.
5. **záverečná časť**	
Vyhodnotenie práce na hodine	Žiakov pochválime za ich snahu a usilovnosť. Možné otázky na reflexiu: *Čo sa vám dnes na hodine páčilo? Ako ste spokojní s vašou prácou na hodine?*

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 19 – Svetlo a tiene 1

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na úvodnú vyučovaciu hodinu		
Predmet	Prvouka	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Ročník	prvý	
Učebnica	Dobišová Adame, Kováčiková: Prvouka pre 1. ročník ZŠ, s. 26 a 27	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Prierezové témy	Ochrana života a zdravia	
Medzipredmetové vzťahy	Slovenský jazyk	
Všeobecné ciele	a) Vedieť, že hlavným zdrojom svetla na zemi je slnko. b) Vymenovať ďalšie zdroje svetla, ktoré vytvára človek. c) Vedieť, kedy sa vytvára a kedy sa nevytvára tieň, kedy sa vytvára dlhší tieň, kedy sa vytvára kratší tieň.	
Špecifické ciele	kognitívne	a.1) Určiť, či je daná vec zdrojom svetla, alebo svetlo len odráža. a.2) Vyhľadať na obrázku všetky zdroje svetla. a.3) Pomenovať zdroje svetla na obrázku. b.1) Určiť, ktoré zdroje svetla vytvoril človek. b.2) Vymenovať niektoré elektrické zariadenia, ktoré sú zdrojom svetla. c.1) Opísať, ako vznikne tieň. c.2) Priradiť k predmetu správny tieň. c.3) Dokresliť na obrázok zdroj svetla k predmetu s tieňom. c.4) Dať do súvisu pozíciu zdroja svetla a vytvorenie tieňa.
	psychomotorický	c.5) Manipuláciou dokázať, kedy predmet vrhá kratší, prípadne dlhší tieň.
	afektívny	c.6) Viesť v svojej skupine vhodnú komunikáciu a rešpektovať názory spolužiakov. c.7) Dodržiavať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.
Typ vyučovacej hodiny	kombinovaná	
Vyučovacie metódy	riadený rozhovor, práca s ilustráciou, produkčná metóda	
Organizačné formy práce	spoločná práca, samostatná práca	
Pomôcky	Prvouka pre 1. ročník základnej školy (učebnica pracovného typu), dataprojektor, interaktívna tabuľa, **aitec offline** k Prvouke pre 1. ročník základnej školy, pripojenie na internet, baterky (5 kusov), mobilný telefón, šachové figúrky (*tri rovnaké*)	
Nástroje hodnotenia	slovné hodnotenie	

Zdroj: Metodické komentáre k Prvouke pre 1. ročník základnej školy od autorov: R. Dobišová Adame – O. Kováčiková

Štruktúra, obsah a **činnosť**	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná **časť**	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne privítame žiakov podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná **časť**	
Opakovanie Hádanka	Žiakom položíme hádanku: *Uteká s nami, nohy nemá.* *Drží sa nás, ruky nemá. Čo je to? (TIEŇ)* Žiaci hádajú hádanku. Ak neuhádnu, povieme im ešte jednu: *Keď ja idem aj on ide,* *keď ja stojím aj on stojí. Čo je to? (TIEŇ)* Ak žiaci neprídu na riešenie hádaniek, prezradíme im ho. Ak niektorí žiaci nevedia, čo je to tieň, povieme im, že dnes sa na hodine naučíme o tieni viac.

3. expozičná časť	
Prvouka, strana 26, úloha 1 • vyhľadanie zdrojov svetla • pomenovanie zdrojov svetla • určenie zdrojov svetla vytvorených človekom	Žiakom premietneme pomocou nástroja Vyrezátor obrázky zo s. 26 cv. 1. Vyzveme žiakov, aby pozorovali, čo robí kráľovská rodina na obrázkoch. Riadeným rozhovorom vedieme žiakov k vysvetleniu pojmu zdroj svetla. Žiaci pomenujú všetky zdroje svetla, ktoré sú na obrázkoch zobrazené: *slnko, blesk, čelovka, baterka, petrolejová lampa, oheň, hviezdy*. Žiaci určite vymenujú ako zdroj svetla aj mesiac. Upozorníme ich, že mesiac nesvieti – *len odráža slnečné svetlo*. Spoločne so žiakmi diskutujeme o tom, čo je najväčším zdrojom svetla na zemi je slnko. Rozprávame sa o tom, prečo je svetlo pre človeka dôležité, kde všade ho potrebujeme a čo by sa mohlo stať, keby sme ho nemali. Môžeme spomenúť aj to, že bez svetla by nerástli rastliny a my by sme nemali potravu, a že aj človek na to, aby bol zdravý, potrebuje pre svoj život svetlo.
Prvouka, strana 26, úloha 2 • vyhľadanie zdrojov svetla • určenie zdrojov svetla vytvorených človekom • vymenovanie elektrických zariadení – zdrojov svetla aitec offline: Bludisko	Pokračujeme prácou s aitec offline s prezentáciou *Bludisko* a učebnicou pracovného typu. V úlohe 2 na strane 26 vyzveme žiakov, aby samostatne vyhľadali a zakrúžkovali všetky zdroje svetla nachádzajúce sa v bludisku (*žiarovka, lampa, baterka, stolová lampa, plameň sviečky, blesk, petrolejová lampa, oheň, slnko*). Riešenia si skontrolujeme pomocou disku aitec offline a žiaci svoje riešenia zdôvodnia. Spoločne so žiakmi diskutujeme o tom, ktoré zo zdrojov svetla vytvoril človek. Vedieme s nimi rozhovor, či poznajú aj iné elektrické zariadenia vytvorené človekom, ktoré sú zdrojmi svetla, napr.: *vykurovacie telesá, televízor, sklokeramická doska, počítač, mobilný telefón*... Zároveň žiakov upozorníme, že nie každé elektrické zariadenie je aj zdrojom svetla. Potom žiaci opisujú a vyznačia cestu kráľovskej rodiny z lesa k hradu. Používajú pritom slová *vpravo, vľavo, hore, dole, vpredu, vzadu*. Kráľovská rodina môže ísť len po predmetoch, ktoré sú zdrojom svetla. Nakoniec nezabudneme žiakom pripomenúť, že s elektrickými zariadeniami nemanipulujeme, resp. len v prípade nutnosti, pričom vždy dodržiavame základné bezpečnostné pravidlá.
Dobrý nápad Prvouka, strana 27, úloha 3 aitec offline: Je zdrojom svetla alebo svetlo odráža?	So žiakmi sa zahráme hru. Žiaci sa pohybujú po triede. Počas chôdze im hovoríme názvy rôznych predmetov. Ak predmet svetlo vytvára, žiaci zastanú so vzpaženými rukami. Ak predmet svetlo nevytvára, len ho odráža, žiaci si čupnú a schúlia sa do klbka. Po hre žiaci samostatne vypracujú úlohu 3 na strane 27 učebnice pracovného typu. Riešenia si spoločne skontrolujeme.
Prvouka, strana 27, úloha 4 • priradenie správneho tieňa k predmetu	Žiakom pripomenieme hádanky z úvodu hodiny. Budú si pamätať, že ich riešením bolo slovíčko *tieň*. Vyzveme ich, aby sa pokúsili opísať, čo si predstavujú pod týmto pojmom. Nakoniec im vysvetlíme, že väčšina predmetov, osôb, zvierat vytvára tieň, lebo robia svetlu prekážku. Podľa tvaru tieňa môžeme spoznať niektoré predmety. Hneď prejdeme k úlohe 4, na strane 27, v ktorej žiaci vyberú a zakrúžkujú správny tieň, ktorý vytvára kráľ. Potom sa žiakov opýtame, či im niečo na obrázku v učebnici nechýba. Žiaci by mali úvahou zistiť, že na obrázku chýba *zdroj svetla*. Ak im to nenapadne, pripomenieme im, ako sa vytvára tieň. Potom žiaci uvažujú, odkiaľ by podľa nich mal smerovať svetelný zdroj, aby kráľ vytvoril daný tieň. Zdroj svetla: s*lnko* po dohode dokreslia. Dokreslený zdroj svetla vizuálne skontrolujeme a žiakov za prácu pochválime. Žiakom ukážeme video zo stránky http://www.mojevideo.sk/video/14aea/rozpravka_s_tienmi.html Rozprávka s tieňmi. Porozprávame sa o tom, či spoznali v rozprávke niektoré zvieratá podľa tieňa. Žiaci podľa získaných vedomostí opíšu, ako vzniká tieň.
Prvouka, strana 27, úloha 5 • priradenie správnych tieňov k predmetom	Pokračujeme úlohou 5 na strane 27. Diskutujeme o tom, čo má spoločné tieň s predmetom, ktorý ho vytvára. Venujeme sa aj tomu, kde by mohol byť na tomto obrázku zdroj svetla. Mali by sme sa dopracovať k tomu, že tiene jednotlivých predmetov sú orientované rôznymi smermi podľa pozície svetelného zdroja. Žiaci samostatne spoja každý predmet s jeho správnym tieňom.
Prvouka, strana 28, úloha 6 • dokázanie súvisu dĺžky tieňa s pozíciou zdroja	So žiakmi najskôr diskutujeme o tom, či si niekedy všimli, že tieň sa počas dňa mení. Následne im ukážeme figúrky v úlohe 6 na strane 28 učebnice pracovného typu. Žiaci vytvoria predpoklad – rozhodnú, z ktorej zo znázornených pozícií A, B, C musia svietiť baterkou na figúrku, aby sa vytvoril daný tieň. Svoj predpoklad sa pokúsia zdôvodniť a zapíšu si ho do tabuľky pomocou veľkého tlačeného písmena, ktoré sa nachádza

	na danej pozícii. Spoločne so žiakmi navrhneme najprv pomôcky, ktoré budeme pri overení potrebovať. Potom spoločne navrhneme postup, pomocou ktorého si žiaci svoje predpoklady spoločne overia. Po overení si žiaci do tabuľky zapíšu, čo v skutočnosti zistili. Výsledok si porovnajú so svojím predpokladom a pri každej figúrke vyfarbia správne písmeno podľa toho, kedy sa vytvorili dané tiene: *dlhší, kratší, žiadny.* Žiakov povzbudíme, že aj keď sa mýlili a ich predpoklad sa nepotvrdil, je to nový poznatok. Skúmame predsa vtedy, keď niečo nevieme, a nie vždy sa to musí správať tak, ako predpokladáme. Žiakov tým pozitívne motivujeme.
4. **fixačná časť**	
Dobrý nápad – *Tieň*	Žiakom necháme pustený dataprojektor nasmerovaný na interaktívnu tabuľu, čím sa vytvorí zdroj svetla a žiaci si vyskúšajú vytvoriť na tabuli rôzne tiene (*rúk, hláv, prstov* a pod.)
5. **záverečná časť**	
Vyhodnotenie práce na hodine	Žiakov pochválime za ich snahu a usilovnosť. Možné otázky na reflexiu: *Ako sa vám dnes na hodine darilo? Potvrdil sa vám váš predpoklad?*

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 20 – Svetlo a tiene 2

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na úvodnú vyučovaciu hodinu		
Predmet	Prvouka	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Ročník	prvý	
Učebnica	Dobišová Adame, Kováčiková: Prvouka pre 1. ročník ZŠ, s. 28 a 29	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Prierezové témy	Ochrana života a zdravia	
Medzipredmetové vzťahy	Slovenský jazyk	
Všeobecné ciele	a) Vedieť, kedy sa vytvára viac tieňov. b) Vytvoriť závery na základe skúmania priesvitnosti a priehľadnosti rôznych materiálov (prostredí).	
Špecifické ciele	kognitívne	a.1) Dať do súvisu pozíciu zdroja svetla a vytvorenie tieňa. a.2) Porozumieť a vysvetliť, kedy sa vytvára viac tieňov. b.1) Pomenovať materiály znázornené na obrázku. b.2) Zostaviť predpoklad o priesvitnosti a priehľadnosti materiálov. b.3) Vytvoriť závery o priesvitnosti a priehľadnosti materiálov. b.4) Porovnať svoj predpoklad s výsledkom.
	psychomotorický	b.5) Demonštráciou overiť svoj predpoklad o priesvitnosti a priehľadnosti materiálov.
	afektívny	b.6) Vyjadriť svoj názor a rešpektovať názor iných.
Typ vyučovacej hodiny	kombinovaná	
Vyučovacie metódy	riadený rozhovor, práca s ilustráciou, produkčná metóda	
Organizačné formy práce	spoločná práca, samostatná práca	
Pomôcky	Prvouka pre 1. ročník základnej školy (učebnica pracovného typu), dataprojektor, interaktívna tabuľa, **aitec offline** k Prvouke pre 1. ročník základnej školy, baterky (5 kusov), šachové figúrky (*tri rovnaké*), sklenený pohár, hárok papiera, drevená doska, sklenené poháre, alobal, potravinová fólia, umelohmotné pravítka, knihy, porcelánové šálky, igelitové tašky a uteráky	
Nástroje hodnotenia	slovné hodnotenie	

Zdroj: Metodické komentáre k Prvouke pre 1. ročník základnej školy od autorov: R. Dobišová Adame – O. Kováčiková

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne privítame žiakov podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná časť	
Opakovanie **aitec offline**: Je zdrojom svetla alebo svetlo odráža?	So žiakmi si riadeným rozhovorom zopakujeme, čo sme sa naučili na predchádzajúcej hodine o tieňoch. Spomenieme zdroje svetla, predmety, ktoré svetlo vytvárajú, predmety ktoré ho odrážajú a ako sa vytvára tieň. Spustíme **aitec offline** a prezentáciu Je zdrojom svetla alebo svetlo odráža? Žiaci pri každom predmete určia, či svetlo vytvára, alebo len odráža.
3. expozičná časť	
Prvouka, strana 28, úloha 6 • overenie vytvorenia viacerých tieňov **aitec offline**: Výskumná aktivita 6 **Video**: Určovanie dĺžky tieňa	Pripomenieme si, ako sme dokazovali, že počas dňa tieň nemá rovnakú dĺžku. Potom žiakom ukážeme jednu figúrku, na ktorú zasvietime baterkou, čím vytvoríme jeden tieň a necháme ich uvažovať o tom, či by mohla mať daná figúrka aj viac tieňov. Nápady žiakov nekomentujeme, ale ani neurčujeme, či sú správne alebo nie. Ak žiaci nevedia uviesť žiadne nápady, pokúsime sa im pomôcť otázkami: *Koľko tieňov vidíte? Koľko zdrojov svetla vytvára tento tieň? Ako by sme vytvorili ešte jeden tieň?* Žiaci by mali navrhnúť, že k tomu, aby sme vytvorili danému predmetu ešte jeden tieň, potrebujeme ešte jeden zdroj svetla. Návrhy žiakov si hneď overujeme.
Prvouka, strana 28, úloha 7 • overenie priesvitnosti a priehľadnosti materiálov	Žiakom porozprávame príbeh, v ktorom deti hrali futbal a kvôli neopatrnosti rozbili na dome okno. Pozrú si podobný prípad aj na strane 28 v úlohe 7 v učebnici pracovného typu. Prečítame im otázku princa Daniela, ktorý chce deťom pomôcť. Najprv necháme

• cielené pozorovanie obrázka • vytvorenie záveru na základe výsledkov bádateľskej aktivity aitec offline: Výskumná aktivita 7 Video: Z čoho by mohlo byť okno, aby cezeň prechádzalo svetlo čo najlepšie?	žiakov uvažovať, čo mohli deti Dankovi odpovedať podľa obrázkov. Potom im odpovede detí prečítame. Každý žiak sa rozhodne, ktoré dieťa má podľa neho pravdu. K dieťaťu, ktoré má podľa nich pravdu, nakreslia fajočku, a k dieťaťu, ktoré podľa nich pravdu nemá, krížik. Spoločne navrhneme pomôcky (*baterka, sklenený pohár, hárok papiera, drevenú dosku*), ktorými tieto tvrdenia dokážeme. Žiakov vyzveme, aby navrhli aj postup, ktorým by to vedeli dokázať za pomoci týchto pomôcok. Postup si spoločne overíme skutočným pokusom. Baterkou zasvietime na všetky tri predmety a skúmame, ako svetlo cez tieto predmety prechádza. Do tabuľky si žiaci zapíšu, čo v skutočnosti zistili. Na záver si výsledok porovnajú so svojím predpokladom.
Dobrý nápad • určovanie počtu zdrojov	Žiaci sa voľne prechádzajú po triede. Položíme im otázku: *Koľko zdrojov svetla potrebujeme na vytvorenie dvoch tieňov jedného predmetu?* Odpoveďou žiakov je zoskupenie sa do skupín (*v skupine je taký počet žiakov, aký je počet zdrojov svetla*).
Prvouka, strana 29, úloha 8 • spoznávanie priesvitnosti a priehľadnosti materiálov aitec offline: Výskumná aktivita 8 Video: Prechod svetla cez rôzne materiály	Žiaci si posadajú do kruhu, pred seba si položia učebnicu pracovného typu a ceruzku. Do stredu kruhu pripravíme predmety z rôznych materiálov: *sklenený pohár, alobal, potravinovú fóliu, umelohmotné pravítko, knihu, porcelánovú šálku, igelitovú tašku* a *uterák*. Z každého predmetu pripravíme viac kusov, aby ich žiaci vedeli chytiť a manipulovať s nimi (*aspoň dvojicu*). Povieme si, že budeme určovať, či sú dané predmety *priehľadné, priesvitné* alebo *nepriesvitné*. Keďže žiaci sa s takýmito pojmami stretnú po prvýkrát, vysvetlíme im, že ak je predmet priehľadný, prepúšťa svetlo a my cezeň môžeme vidieť. Položíme žiakom otázku, či by vedeli uviesť nejaký predmet, cez ktorý môžeme vidieť. Žiaci by si mohli spomenúť na predchádzajúce cvičenie a uviesť *okno,* príp. *sklo*. Pokračujeme vysvetlením, že priesvitný predmet prepúšťa svetlo, ale nevidíme cezeň. Ako príklad môžeme uviesť a ukázať žiakom hárok papiera (ktorý drží kráľ v ruke) a pozerať sa cezeň oproti oknu. Posledným sú predmety z nepriesvitného materiálu, cez ktoré svetlo nepreniká. Slová *priehľadný*, *priesvitný*, *nepriesvitný* aj s vysvetlením o prepúšťaní svetla opakujeme pri stanovení predpokladu aj pri stanovení výsledku. Rozdáme žiakom prvý predmet, sklenené poháre. Žiakom pripomenieme zásady bezpečnosti pri práci so sklom. Žiaci poháre preskúmajú a rozhodnú, či sú podľa nich *priehľadné, priesvitné* alebo *nepriesvitné* (*žiakom zopakujeme, čo rozumieme pod danými pojmami*). Spoločne to dokážeme tým, že podídeme k oknu a pozrieme sa cez ne, čím zistíme, že sú *priehľadné* (*pripomenieme žiakom, že cez ne vidíme, hľadíme cez ne, takže svetlo prepúšťajú*). Žiaci si zaznačia k sklenenému džbánu do riadka fajočku do stĺpčeka *priehľadný.* Rozdáme žiakom druhý predmet – kúsok alobalu. Žiaci predmet preskúmajú a rozhodnú, či je podľa nich *priehľadný, priesvitný* alebo *nepriesvitný* (*žiakom zopakujeme, čo rozumieme pod danými pojmami*). Spoločne to dokážeme tým, že alobal priložíme na okno. Potvrdíme si tak, že je nepriesvitný. Žiaci si zaznačia k alobalu do riadka fajočku do stĺpčeka *nepriesvitný* (*pripomenieme žiakom, že cezeň nevidíme, takže svetlo neprepúšťa).* Takto pokračujeme ďalej, kým nepreskúmame všetky predmety.
4. **fixačná časť**	
Dobrý nápad • určovanie priehľadnosti a priesvitnosti materiálov aitec offline: Nepriesvitné, priesvitné, priehľadné	Žiakom zadáme úlohu: *Nájdite v triede predmet, ktorý sa začína na písmeno S.* Žiaci povedia názov takéhoto predmetu. Položíme im ďalšiu otázku: *Myslíte si, že cez tento predmet prejde svetlo z baterky?* Spoločne baterkami skúmame, či je predmet priehľadný, priesvitný alebo nepriehľadný.
Moje poznámky • opakovanie učiva pomocou maľovaného čítania	Spoločne si zopakujeme, čo sme sa na hodine naučili tým, že žiakom prečítame poznámky. Keď sa dostaneme k obrázku, čítanie prerušíme – vedieme žiakov k tomu, aby namiesto obrázka doplnili vhodné slovo. Potom v čítaní textu pokračujeme. Úloha núti žiakov sledovať text a zapája ich tak do procesu čítania už v štádiách, keď ešte väčšina žiakov čítať nevie. Ak sú v triede žiaci, ktorí už čítať vedia, môžu text prečítať oni. V takom prípade si obrázky z textu vopred pomenujeme. SVETLO JE PRE ČLOVEKA DÔLEŽITÉ. NAJVÄČŠÍM ZDROJOM SVETLA JE *SLNKO*. INÉ ZDROJE SVETLA SÚ NAPRÍKLAD: *BLESK*, *OHEŇ*, *ŽIAROVKA* A INÉ ELEKTRICKÉ ZARIADENIA, KTORÉ VYTVORIL ČLOVEK. VÄČŠINA PREDMETOV VYTVÁRA ***TIEŇ***.
5. **záverečná časť**	
Vyhodnotenie práce na hodine	Žiakov pochválime za ich snahu a usilovnosť. Možné otázky na reflexiu: *Ako sa vám dnes na hodine darilo? Potvrdil sa vám váš predpoklad?*

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 21 – Živá a neživá príroda

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na úvodnú vyučovaciu hodinu		
Predmet	Prvouka	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Ročník	prvý	
Učebnica	Dobišová Adame, Kováčiková: Prvouka pre 1. ročník ZŠ, s. 30	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Prierezové témy	Environmentálna výchova, Ochrana života a zdravia	
Medzipredmetové vzťahy	telesná výchova, výtvarná výchova	
Všeobecné ciele	a) Vysvetliť rozdiel medzi živými a neživými súčasťami prírody. b) Triediť prírodné objekty na živé, neživé a odumreté. c) Vedieť, že životnými prejavmi organizmov sú: pohyb, rast, príjem potravy, dýchanie, rozmnožovanie.	
Špecifické ciele	kognitívne	a.1) Cielene pozorovať obrázok. a.2) Vyhľadať a pomenovať živé aj neživé súčasti prírody. a.3) Identifikovať spoločné charakteristické znaky objektov. b.1) Stanoviť základné znaky živých a neživých súčastí prírody. b.2) Vyhľadať a pomenovať odumreté súčasti prírody na obrázku. b.3) Určiť, ktorý objekt do riadka patrí a ktorý nepatrí. b.4) Doplniť rad objektov podľa ich charakteristických znakov. c.1) Opísať pomocou obrázkov základné životné prejavy organizmov.
	psychomotorický	b.5) Graficky doplniť rad objektov podľa ich charakteristických znakov.
	afektívny	a.4) Chrániť životné prostredie a prírodu.
Typ vyučovacej hodiny	kombinovaná	
Vyučovacie metódy	riadený rozhovor, práca s ilustráciou, produkčná metóda	
Organizačné formy práce	spoločná práca, samostatná práca	
Pomôcky	Prvouka pre 1. ročník základnej školy (učebnica pracovného typu), dataprojektor, interaktívna tabuľa, **aitec offline** k Prvouke pre 1. ročník základnej školy, farebné fixky na tabuľu (4 farby), obrázky rôznych predmetov, rastlín, živočíchov	
Nástroje hodnotenia	slovné hodnotenie	

Zdroj: Metodické komentáre k Prvouke pre 1. ročník základnej školy od autorov: R. Dobišová Adame – O. Kováčiková

Štruktúra, obsah a **činnosť**	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná **časť**	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne privítame žiakov podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná **časť**	
Opakovanie Hádanky	Žiakom porozprávame príhodu Jasmínky: *Princezná Jasmínka kráčala za kráľovským stolárom po lesnej cestičke k stolárskej dielni. Všade kvitli nádherné kvety, ktoré voňali široko-ďaleko. Ozýval sa spev vtákov a žblnkot potôčika. Zrazu princezná zacítila vôňu borovice. Pred stolárskou dielňou si sadla na kameň. Zdalo sa jej, že všetko živé akoby naraz rástlo, voňalo alebo ju pribehlo pozdraviť. Stolár mal naozaj pravdu. Za každou vecou z dreva zrazu videla krásny strom. Spoločne vošli do stolárskej dielne. Stolár jej poukazoval zaujímavé náradie. Na stole mal poukladané rôzne dláta, kliešte a nože vyrobené zo železa, pomocou ktorých vdychoval život nemému drevu. Stolár sa pustil do práce a vyrobil princeznej krásnu drevenú lyžicu. Nebola taká elegantná ako strieborný príbor, ktorý používali na hrade, no aj tak sa jej nesmierne páčila.* *„Túto lyžicu som vyrobil z lipy, ktorú vlani pred hradom zasiahol blesk.“ Jasmínka presne vedela, o ktorom strome hovorí. Spolu s Danielkom sa pod ním často hrávali a kráľovná z jeho kvetov varila výborný čaj. Bolo jej veľmi ľúto, keď si spomenula na skazu, ktorú spôsobil blesk.* *„To je úžasné! Teraz si na moju lipu spomeniem vždy, keď vezmem do rúk túto lyžicu. Veľmi pekne ti ďakujem,“ povedala princezná a rozlúčila sa s múdrym stolárom.*

3. expozičná časť	
Prvouka, strana 30, úloha 6 • cielené pozorovanie obrázka • vyhľadanie živých a neživých súčastí prírody	So žiakmi vedieme diskusiu o súčastiach prírody vyskytujúcich sa v príbehu: *kvety, vtáky, voda, kameň* a pod. Povieme im, že toto všetko sú súčasti prírody, z ktorých sú niektoré živé a niektoré neživé. Necháme žiakov rozmýšľať, aby sa podľa svojich doterajších vedomostí pokúsili určiť a zdôvodniť, ktoré z objektov sú živé a ktoré neživé. Môžeme im pomôcť otázkami: *Prečo si to myslíte? Ako ste na to prišli? Čo to dokazuje?* Žiaci sa pokúsia svoje rozhodnutie aj zdôvodniť. Ak to nevedia, požiadame ostatných žiakov, aby sa vyjadrili, či s daným názorom súhlasia a či ho vedia zdôvodniť. Pokračujeme tým, že žiakom premietneme pomocou nástroja Vyrezátor obrázok zo s. 30 cv. 1. Žiaci pozorujú obrázok, na ktorom vyhľadávajú objekty, ktoré vidia na obrázku. Ak nájdu na obrázku napríklad *strom*, vedieme diskusiu o tom, či patrí medzi živé alebo neživé súčasti prírody. Žiaci sa pokúsia nájsť aspoň jednu charakteristickú vlastnosť, podľa ktorej zaradili strom do danej skupiny. Ak žiaci nájdu objekt, napríklad *krhlu*, opýtame sa ich, či je to podľa nich súčasť prírody. Môže sa stať, že žiaci budú krhlu považovať za súčasť prírody, pritom však ide o ľudský výtvor. Môžeme im položiť otázku: *Ako vznikla krhla? Ako sa tam dostala? Dýcha? Rastie?* Primerane veku im túto skutočnosť vysvetlíme a dohodneme sa, že skupinu takýchto objektov budeme volať ľudské výtvory a budú tvoriť samostatnú skupinu. Dohodneme sa na farebnom označovaní jednotlivých skupín. *Červenou* zakrúžkujeme neživé súčasti prírody, *zelenou* živé súčasti prírody, *čiernou* ľudské výtvory a *modrou* odumreté súčasti prírody. Pri pomenovaní odumretých súčastí prírody vedieme so žiakmi rozhovor o tom, ako ochraňujeme životné prostredie a prírodu.
Dobrý nápad – *Súťaž družstiev* • vymenovanie objektov danej skupiny	Žiaci sa postavia do stredu koberca. Rozdelíme ich na dve skupiny, ktoré budú medzi sebou súťažiť. Skupine zadáme úlohu: *Vymenujte živé súčasti prírody!* Každý žiak zo skupiny musí povedať jednu súčasť živej prírody. Za každú živú súčasť prírody, ktorá sa neopakovala, dostane skupina jeden bod. Pokračujeme druhou skupinou: *Vymenujte ľudské výtvory!* Každý žiak pomenuje jeden ľudský výtvor. Za každý ľudský výtvor, ktorý sa neopakoval dostane skupina bod. Body v skupinách spočítame a určíme víťaza.
aitec offline a Prvouka, strana 30, úloha 2 • stanovenie základných znakov živých a neživých súčastí prírody aitec offline: Základné prejavy života	Žiaci si posadajú do kruhu a premietneme im ďalšiu prezentáciu z aitec offline *Základné prejavy života*. Žiakom ukážeme prvú snímku, neprečítame im však, čo je nad ňou napísané. Žiaci opíšu, čo vidia na obrázku – *psa, ktorý má vyplazený jazyk*. Položíme im otázku, či vedia, prečo má vyplazený jazyk. Žiaci by mali odpovedať, že preto, aby mohol dýchať. Ak to však nevedia určiť, navedieme ich pomocnými otázkami. Keď sa dopracujeme k slovíčku dýchať, pokračujeme tým, že žiakom hovoríme ďalšie živé súčasti prírody, napríklad: *kvet, zajac, človek* a pod. Žiaci určujú, či vedia tieto objekty dýchať. Medzi jednotlivé živé súčasti prírody, ktoré žiakom hovoríme, vložíme aj *odumreté a neživé súčasti prírody* aj *ľudské výtvory*. Podobným spôsobom pokračujeme aj ďalším obrázkom.
Prvouka – Pantomíma	Žiaci sa posadia do kruhu na koberec. Určíme jedného žiaka, ktorý si vyberie jeden zo základných prejavov života živočíchov a znázorní ho pantomímou. Ostatní spolužiaci hádajú, ktorý prejav života znázornil.
Prvouka, strana 30, úloha 3 • identifikovanie spoločných charakteristických znakov súčastí prírody • určenie súčasti prírody nepatriacej do danej skupiny • grafické doplnenie objektov	Pokračujeme úlohou 3 na strane 30 v učebnici pracovného typu. Žiaci pomenujú všetky súčasti prírody v červenom riadku. Na základe získaných vedomostí nájdu medzi nimi jeden obrázok, ktorý tam nepatrí. Svoje rozhodnutie zdôvodnia a zároveň určia, čo majú ostatné obrázky v prvom rade spoločné. Navrhnú ešte jednu súčasť prírody, ktorá by do daného riadka mohla patriť, a dokreslia ju tam. Do červeného riadka nepatrí kameň, pretože nejaví známky života (*nedýcha, neprijíma potravu*). Červený riadok je rad živých súčastí prírody. Do zeleného riadka nepatrí slnečnica, pretože je *živá.* Tento rad tvorí rad neživých súčastí prírody, žiaci môžu doplniť *zem, skaly, štrk*. Modrý riadok je radom živých súčastí prírody, patrí tam strom, mačka a kvitnúca ruža (prvá sprava), nepatrí tam odumretá ruža (prvá zľava). Odumreté rastliny alebo živočíchy už nepatria medzi živé objekty, pretože *nedýchajú, neprijímajú potravu, vodu*...
4. fixačná časť	
Opakovanie • opakovanie učiva hrou	Žiakov rozdelíme do štyroch skupín. Skupinám rozdáme rôzne obrázky objektov, živých, neživých a odumretých prírodnín. Žiaci v skupine obrázky roztriedia. Každej

• opakovanie učiva pomocou aitec offline: Živé, neživé, odumreté	skupine poskytneme priestor na to, aby uviedla kritérium svojho roztriedenia obrázkov. Ostatné skupiny sa vyjadria, či boli obrázky podľa daného pravidla správne rozdelené. Žiakom spustíme prezentáciu z aitec offline *Živé, neživé, odumreté*. Žiaci pri každom obrázku určujú, či je daný objekt živý, neživý, prípadne odumretý. Svoje rozhodnutie vždy zdôvodnia.
5. **záverečná časť**	
Vyhodnotenie práce na hodine	Žiakov pochválime za ich snahu a usilovnosť. Možné otázky na reflexiu: *Čo nové ste sa dnes dozvedeli? Ako sa vám dnes pracovalo?*

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 22 – Voda 1

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na úvodnú vyučovaciu hodinu		
Predmet	Prvouka	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Ročník	prvý	
Učebnica	Dobišová Adame, Kováčiková: Prvouka pre 1. ročník ZŠ, s. 31 a 32	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Prierezové témy	Environmentálna výchova, Ochrana života a zdravia	
Medzipredmetové vzťahy	výtvarná výchova, hudobná výchova	
Všeobecné ciele	a) Vedieť, že voda sa vyskytuje v rôznych formách, niektoré z nich vedieť vymenovať. b) Vymenovať tri typy vodných zdrojov. c) Overiť, že voda sa nachádza v rôznych formách.	
Špecifické ciele	kognitívne	a.1) Cielene pozorovať obrázok. a.2) Vyhľadať a pomenovať formy vody znázornené na obrázkoch. b.1) Vyhľadať a pomenovať zdroje vody znázornené na obrázkoch. c.1) Cielene pozorovať obrázok. c.2) Dať do súvisu obrázok dieťaťa s jeho odpoveďou. c.3) Rozhodnúť, či sa v danej forme nachádza voda. c.4) Porovnať svoj predpoklad s výsledkom.
	psychomotorický	c.5) Skúmať, či sa v danej forme nachádza voda.
	afektívny	b.2) Chrániť životné prostredie a prírodu.
Typ vyučovacej hodiny	kombinovaná	
Vyučovacie metódy	riadený rozhovor, práca s ilustráciou, produkčná metóda	
Organizačné formy práce	spoločná práca, samostatná práca	
Pomôcky	Prvouka pre 1. ročník základnej školy (učebnica pracovného typu), dataprojektor, interaktívna tabuľa, **aitec offline** k Prvouke pre 1. ročník základnej školy, CD Škola hrou 5, CD so zvukmi vody, poháre, uteráky, papierové kuchynské vreckovky, kocky ľadu, rýchlovarná kanvica, zavárací pohár, tanierik	
Nástroje hodnotenia	slovné hodnotenie	

Zdroj: Metodické komentáre k Prvouke pre 1. ročník základnej školy od autorov: R. Dobišová Adame – O. Kováčiková

Štruktúra, obsah a **činnosť**	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná **časť**	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne privítame žiakov podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná **časť**	
Opakovanie • opakovanie učiva hrou Motivácia	Žiakom hovoríme názvy rôznych *živých*, *neživých* alebo *odumretých* prírodnín. Žiaci určia, o akú prírodninu ide, vyjadria to svojím pohybom. Ak ide o živú prírodninu, pohybujú sa po triede; ak ide o neživú prírodninu, sadnú si na stoličku; a ak o odumretú prírodninu, ľahnú si na koberec. Po každom znázornení pohybom jeden zo žiakov rozhodnutie zdôvodní. Žiaci si sadnú na koberec. Povieme im jedno slovo a ich úlohou bude povedať, čo si predstavia v spojitosti s týmto slovom. Slovo, ktoré žiakom zadáme, je *VODA*. Každý žiak sa snaží vyjadriť, na čo prvé si spomenul pri zadaní daného slova.
3. expozičná **časť**	
Prvouka, strana 31, úloha 1 • cielené pozorovanie obrázka • vyhľadanie a pomenovanie zdrojov a foriem vody • vyznačenie foriem vody na obrázkoch **aitec offline**: Voda Zdroje vody	Spustíme prezentáciu *Voda*. Žiaci pozorujú prvý obrázok a určujú kde všade sa na obrázku nachádza voda. Ak nevedia, pomôžeme im otázkami: *Je voda aj v rieke? Je aj dážď voda? Kde sa na obrázku ešte nachádza voda?* Ukážeme žiakom druhú snímku. Žiaci aj tu hľadajú, kde všade sa nachádza voda. Hneď potom spustíme prezentáciu Kráľovstvo sveta/Voda/Formy vody. Žiaci pomenúvajú dané formy vody na obrázkoch. Ak nevedia, pomôžeme im. Pri každom obrázku sa opýtame, či je vodou daná forma vody, napr.: *Je dážď voda? Je vodná para voda? Je srieň voda?* Môžeme diskutovať aj o tom, ako vznikla takáto forma vody (*srieň – zamrznutá voda*). Nakoniec žiakom povieme, že toto všetko boli *formy* vody. Opýtame sa ich, čo si pod týmto pojmom predstavujú. Vypočujeme si všetky ich návrhy, na základe ktorých si spoločne vytvoríme

	vysvetlenie daného pojmu. Žiaci vyfarbia na obrázkoch všetky formy vody. Pokračujeme tým, že dáme žiakom hádanky: *Ustavične beží, a nikdy neustane*. (POTOK, RIEKA) *Vždy ide a nič neje. Ľudí čistí aj ich nosí.* (VODA) *Ktorý nápoj je na svete najvzácnejší?* (VODA) *Ktorá voda sa dá nosiť v site?* (ZAMRZNUTÁ VODA) *Ako sa napíše zamrznutá voda troma písmenami (literami)?* (ĽAD) *V povetrí lieta, leží na zemi,* *na strom si sadá, ale vták „neni".* *Na teple zmizne, zhynie na dlani.* *Čo to môže byť, to mi uhádni!* (SNEH) Prácu žiakov pozitívne ohodnotíme. Vrátime sa k prezentácii Kráľovstvo sveta/Voda/Voda. Žiaci pozorujú prvú snímku a vyhľadávajú na nej zdroje vody. Najprv si však vysvetlíme slovíčko *zdroje*. Žiaci prednesú svoje návrhy, čo by mohlo znamenať toto slovíčko. Ich predstavy a vedomosti podľa potreby upravíme. Pokračujeme druhou snímkou, na ktorej žiaci vyhľadávajú zdroje vody. Diskutujeme o tom, či žiaci poznajú aj iné zdroje vody, ktoré neboli na týchto dvoch snímkach zobrazené. V diskusii spomenieme, že našu planétu niekedy nazývame aj *Modrou planétou*, pretože viac ako polovicu tvorí voda. Žiaci uvažujú a hovoria nápady, prečo je podľa nich názov našej planéty práve *modrá*. Nakoniec môžeme ich vedomosti doplniť o informáciu, že vyše polovičku povrchu našej planéty tvorí voda (71%).
Dobrý nápad • relaxácia	Žiaci si ľahnú na koberec. Pustíme im CD so zvukmi vody (*šumenie mora, potôčika* a pod.), ktoré počúvajú so zatvorenými očami. Po chvíli CD vypneme a žiaci rozprávajú o pocitoch, ktoré v nich zvuky vody vyvolali.
Prvouka, strana 32, úloha 3 • skúmanie foriem vody • cielené pozorovanie obrázka • vytvorenie záveru na základe výsledkov bádateľskej aktivity aitec offline: Výskumná aktivita 9 Formy vody Video: V akej forme sa nachádza voda?	Žiaci si sadnú do lavíc a otvoria si učebnicu pracovného typu na strane 32. Pozorujú princa Daniela a deti na obrázku v úlohe 3. Prečítame im otázku, ktorú hovorí princ Daniel. Vyzveme ich, aby uvažovali, čo asi mohli princovi Danielovi odpovedať deti na obrázkoch. Potom žiakom prečítame odpovede detí (*texty v bublinách*). Každý žiak vytvorí predpoklad, čiže rozhodne, ktoré dieťa má podľa neho pravdu. K dieťaťu, ktoré má podľa neho pravdu, nakreslí do tabuľky fajočku, a k dieťaťu, ktoré podľa neho pravdu nemá, nakreslí krížik. Diskutujeme so žiakmi aj o tom, či by mohli mať pravdu viaceré deti, prípadne všetky. Spoločne so žiakmi navrhneme najprv postup, ktorým by si svoj predpoklad mohli overiť. Ak žiaci postup navrhnúť nevedia, pomôžeme im. Podľa postupu navrhnú pomôcky, ktoré budeme potrebovať. Žiaci si v dvojici napustia do jedného pohárika vodu, ktorú prelievajú do druhého pohárika. Vodu z pohárikov prelievame nad umývadlom alebo nad uterákmi, prípadne papierovými kuchynskými utierkami. Spoločne diskutujeme o tom, že voda je v tekutej forme vtedy, keď tečie. Potom žiakom rozdáme kúsok ľadu. Ľad si žiaci nechajú rozpúšťať v rukách. Zistia, že keď sa ľad rozpustí, zostane im v rukách voda. Diskutujeme o tom, že ľad je zamrznutá forma vody. Posledný dôkaz robíme spoločne. Nalejeme do jednej tretiny zavárananinového pohára horúcu vodu. Na vrch zavárananinového pohára položíme tanier s kockami ľadu. Para vychádzajúca z horúcej vody narazí na tanier s kúskami ľadu a premení sa na kvapôčky vody, ktoré stekajú po stenách pohára, čím dokážeme, že aj para je jednou z foriem vody. Žiaci si do tabuľky nakreslia pomocou značiek, čo v skutočnosti zistili. Na záver si výsledok porovnajú so svojím predpokladom. Spolu so žiakmi sa pokúsime sformulovať záver, ku ktorému sme sa overením predpokladov dopracovali, a to, že voda sa v prírode môže vyskytovať vo všetkých troch formách: *v tekutej forme, vo forme ľadu aj vo forme vodnej pary*.
4. fixačná časť	
Dobrý nápad – pieseň *Voda, para, ľad* • opakovanie učiva formou piesne • určenie foriem vody	Žiaci sa posadia na koberec. Pustíme im pieseň *Voda, para, ľad* z CD Škola hrou 5. Žiaci si pieseň dvakrát vypočujú a určia, aké formy vody v nej boli spomenuté.
5. **záverečná časť**	
Vyhodnotenie práce na hodine	Žiakov pochválime za ich snahu a usilovnosť. Možné otázky na reflexiu: *Ako sa vám dnes pracovalo? Ste spokojní so svojou prácou? Čo nové ste sa dozvedeli?*

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 23 – Voda 2

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na úvodnú vyučovaciu hodinu		
Predmet	Prvouka	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Ročník	prvý	
Učebnica	Dobišová Adame, Kováčiková: Prvouka pre 1. ročník ZŠ, s. 32 a 33	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Prierezové témy	Environmentálna výchova, Ochrana života a zdravia	
Medzipredmetové vzťahy	výtvarná výchova	
Všeobecné ciele	a) Uviesť päť príkladov na používanie vody človekom. b) Vysvetliť, čo by stalo, keby mal človek nedostatok vody. c) Vysvetliť, aký význam má voda v pôde a ako sa to týka človeka. d) Naučiť sa pracovať v skupine.	
Špecifické ciele	kognitívne	a.1) Nájsť rôzne činnosti, pri ktorých človek používa vodu. a.2) Opísať pomocou obrázkov, na čo všetko človek používa vodu. a.3) Doplniť ďalší spôsob využívania vody človekom. b.1) Dať do súvisu vodu so životom človeka. b.2) Dať do súvisu vodu so životom rastliny. c.1) Pomenovať, kto a čo je znázornené na obrázkoch. c.2) Rozhodnúť a zdôvodniť, či subjekt/objekt na obrázku potrebuje vodu pre svoj život. c.3) Uviesť, odkiaľ subjekt/objekt na obrázku čerpá vodu pre svoj život.
	psychomotorický	c.4) Ilustrovať spôsob využívania vody.
	afektívny	b.2) Chrániť životné prostredie a prírodu. d.1) Vypočuť si názor spolužiaka v skupine. d.2) Vhodným spôsobom vyjadriť svoj názor.
Typ vyučovacej hodiny	kombinovaná	
Vyučovacie metódy	riadený rozhovor, práca s ilustráciou	
Organizačné formy práce	spoločná práca, samostatná práca, skupinová práca	
Pomôcky	Prvouka pre 1. ročník základnej školy (učebnica pracovného typu), dataprojektor, interaktívna tabuľa, **aitec offline** k Prvouke pre 1. ročník základnej školy, tri rovnaké zakorenené rastlinky zasadené v kvetináčoch	
Nástroje hodnotenia	slovné hodnotenie	

Zdroj: Metodické komentáre k Prvouke pre 1. ročník základnej školy od autorov: R. Dobišová Adame – O. Kováčiková

Štruktúra, obsah a **činnosť**	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná **časť**	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne privítame žiakov podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná **časť**	
Opakovanie • opakovanie učiva hrou Motivácia	Žiaci si sadnú na koberec a v diskusii si zopakujeme, čo si pamätajú o vode z predchádzajúcej hodiny. Potom im porozprávame príbeh kráľovskej rodiny: *Raz sa stalo, že Jasmínka nezatvorila vodovodný kohútik a nechala z neho tiecť vodu.* *„Ach, Jasmínka, dávaj pozor!“ vykríkla kráľovná Živona, keď to zbadala.* *„Nemôžeme takto plytvať vodou! Musíme ňou šetriť.“* *„Ale, mami, nebuď taká prísna. Veď vody máme všade dostatok!“ povedala znudene Jasmínka.* *Kráľovná sa zamyslela: „Asi sa musíme porozprávať.“* *„Musí to byť?“ otrávene zívla princezná.* *„No, len poď, porozprávam ti jeden zaujímavý príbeh.“* *Posadili sa na lavičku v hradnej záhrade hneď vedľa krásnej fontány a kráľovná začala rozprávať: „Kedysi veľmi dávno vládol našej krajine môj otec, tvoj starý otec. S kráľovnou dlho nemali dieťa, hoci by aj boli chceli. Až jedného dňa našli plávať v rieke košík. Bolo v ňom malé dievčatko, ktorému dali meno Živona, pretože prinieslo do ich života radosť.“* *„To si bola ty?“ prekvapene sa opýtala princezná.*

	Kráľovná len prikývla a pokračovala v rozprávaní: „Veľmi sa mu potešili a vychovávali ho ako vlastné. Keď som podrástla, prišiel do krajiny zlý černokňažník, ktorý ma hľadal po celom svete. Moji rodičia sa ma, samozrejme, nechceli vzdať, a tak černokňažník na celú krajinu uvalil kliatbu. *Začaroval všetku vodu v krajine. Všade zavládlo sucho, postupne vyschli všetky rieky a studne. Vyschli aj rastliny. Živočíchy, ktoré nemali čo jesť a piť, umierali. Ľudia chorľaveli a postupne začali krajinu opúšťať. Všetko sa menilo na púšť. Starý otec nelenil a vyhlásil, že dá celé kráľovstvo aj moju ruku tomu, kto krajinu zbaví strašnej kliatby. Hrozného černokňažníka skúšali poraziť mnohí udatní princovia, no nikomu sa to nepodarilo. Až jedného dňa prišiel do krajiny smelý mladý princ z Kráľovstva sveta a tomu sa podarilo nemožné. Porazil zlého černokňažníka a do krajiny sa vrátila voda.“* *„Ten udatný princ bol môj ocko, však?“ hrdo sa opýtala princezná.* *„Áno, len čo som ho zbadala, na prvý pohľad som sa zamilovala. Už chápeš, prečo musíme vodu chrániť a šetriť ňou?“* *„Samozrejme. Prepáč, že som bola taká neopatrná. Druhý raz si budem dávať pozor, sľubujem.“ Kráľovná sa milo usmiala. Takýchto sľubov už počula veľa. Ale tento už princezná možno dodrží.* So žiakmi diskutujeme o tom, či a ako súviselo sucho a vyschnuté rieky s rastlinami a živočíchmi, ktoré umierali, a s ľuďmi, ktorí chorľaveli.
3. expozičná časť	
Dobrý nápad • práca v skupinách • navrhnutie činností na využívanie vody človekom	Žiaci zostanú sedieť na koberci. Rozdelia sa do skupín po štyroch. V skupinách diskutujú o tom, pri akých činnostiach človek používa vodu. Určia si *tíšiteľa*, ktorý skupinu tíši, keď je veľmi hlučná. Každá skupina si určí aj *hovorcu*, ktorý bude za skupinu hovoriť. Hovorcovia skupín spočítajú a nakoniec aj vymenujú (*za pomoci členov skupiny*) všetky spôsoby využitia vody, ktoré daná skupina našla.
Prvouka, strana 32, úloha 2 • doplnenie a ilustrovanie spôsobu využitia vody • hľadanie spôsobov šetrenia vodou aitec offline: Na čo všetko používa človek vodu?	Žiaci sa vrátia na svoje miesto a otvoria si úlohu 2 na strane 32 učebnice pracovného typu. Pomocou obrázkov rozprávajú, na čo všetko človek používa vodu. Do prázdnej plôšky spoločne navrhneme, pri akej činnosti ešte človek potrebuje vodu (*umývanie riadu, umývanie podlahy, stavba domu – súčasť malty, cementu, tepovanie kobercov, zaváranie, umývanie okien, voda v ostrekovačoch na okná v aute, voda v chladiči automobilov, vodná elektráreň – výroba elektriny, člnkovanie, potápanie*...). Každý žiak si vyberie jednu z navrhnutých činností, pri ktorej človek potrebuje vodu, a nakreslí ju do prázdnej plôšky. Pokračujeme diskusiou o tom, aký význam má voda pre náš život a čo by sa stalo, ak by jej bol nedostatok. Žiaci pomocou obrázkov hľadajú spôsoby, kde a ako sa dá vodou šetriť, napr.: pomocou *pákovej batérie (nenechávame tiecť vodu, keď ju nepoužívame), pri sprchovaní (zastavíme vodu, kým sa namydlíme), pri umývaní zubov (zastavíme vodu počas tohto úkonu), splachovanie WC (ak je to možné, používame menej vody), umývanie riadu (umývame riad v umývačke), perieme v práčke*...
Prvouka, strana 33, úloha 4 • dokázanie súvisu primeraného množstva vody s rastom rastliny aitec offline: Čo všetko potrebuje vodu?	Žiaci opíšu, čo vidia na obrázkoch. Uvažujú nad príčinou, prečo jedna rastlina zvädla a druhá nie. Určia, ktorá rastlina mala podľa nich primerané a ktorá neprimerané množstvo vody. Svoje rozhodnutie zdôvodnia. Žiaci by mali prísť na oba dôvody, prečo Dankova rastlina odumrela (*buď vyschla z nedostatku vody, alebo mala nadbytok vody*). Ak na to neprídu, pokúsime sa ich k tomu doviesť riadeným rozhovorom. Spoločne si so žiakmi overíme, že aj nadmerné množstvo vody môže spôsobiť uhynutie rastliny. Postavíme na parapet vedľa seba tri rovnaké rastlinky. Vyberieme tri dvojice žiakov. Každej dvojici pridelíme jeden z kvetov. Spolužiaci im poradia, ako sa majú starať o svoje kvety tak, aby sme dokázali, že rastlina má mať primerané množstvo vody. Prvá dvojica nebude svoj kvet polievať, bude ho len pozorovať. Druhá dvojica bude polievať svoj kvet raz do týždňa. Tretia dvojica bude polievať svoj kvet každý deň. Ku kvetinkám sa vrátime o týždeň, prípadne o dva, aby sme preskúmali, ako na nich pôsobí naša starostlivosť. Spoločne so žiakmi diskutujeme o tom, či sa podľa nich nachádza voda v pôde a aký význam má pre človeka (*podzemná voda – zdroj pitnej vody, rastliny aj huby čerpajú vodu z pôdy, bez tejto vody by rastliny a huby neprežili, čo by, samozrejme, ovplyvnilo aj život živočíchov, ktorí sa živia rastlinnou potravou*). Venujeme sa aj ochrane životného prostredia.

Práca s aitec offline • rozlíšenie pitnej a nepitnej vody aitec offline: Je tá voda pitná?	Žiakom spustíme prezentáciu z aitec offline Je tá voda pitná? So žiakmi pri každom obrázku diskutujeme o tom, či voda zobrazená na obrázkoch je, alebo nie je pitná. Svoje názory sa žiaci pokúsia zdôvodniť.
Dobrý nápad • triedenie subjektov/objektov na základe danej vlastnosti	Žiaci stoja v kruhu a držia sa za ruky. Hovoríme im ľubovoľné názvy predmetov, rastlín a živočíchov. Ak menovaný subjekt/objekt využíva pre svoj život vodu nachádzajúcu sa v pôde, žiaci urobia rukami vlnu, ak nie, zostanú stáť bez pohybu. Ak je odpoveď niektorého žiaka nesprávna (*nepokračuje vo vlne*), učiteľ vyzve žiaka, ktorý odpovedal správne (*spravil vlnu*), aby zdôvodnil svoju odpoveď.
Prvouka, strana 33, úloha 5 • pomenovanie subjektov/objektov • porovnanie daných subjektov/ objektov na základe potreby vody pre svoj život • triedenie subjektov/ objektov na základe danej vlastnosti	Žiaci pomenujú, kto a čo je znázornené na obrázkoch. Spoločne rozmýšľame a zdôvodňujeme, či daný subjekt/objekt znázornený na obrázku využíva pre svoj život vodu nachádzajúcu sa v pôde. Ak žiaci takýto obrázok nájdu, označia ho zakrúžkovaním farbičkou (*strom, hríb, človek, kvet, motýľ, pes, pšenica*).
Práca s aitec offline • rozpoznanie situácií, v ktorých nám voda môže pomáhať/škodiť aitec offline: Kedy nám voda pomáha a kedy škodí?	Spustíme žiakom prezentáciu z aitec offline *Kedy nám voda pomáha a kedy škodí?* Žiaci pozorujú obrázok, opíšu, čo je na ňom znázornené, a rozhodnú, či nám v danom prípade voda škodí, alebo pomáha. Vedieme ich k tomu, aby svoje rozhodnutie vedeli zdôvodniť.
4. fixačná časť	
Opakovanie • opakovanie učiva piesňou	Spoločne si zaspievame so žiakmi piesne s tematikou vody, napríklad: *Prší, prší*; *Ej padá, padá rosička*; *Močila konope*; *Padá sniežik bielučký*... Po zaspievaní každej piesne žiaci určia, či sa v piesni nachádzala voda a v akej forme.
Dobrý nápad	V závere hodiny sa vrátime k jednotlivým spôsobom šetrenia vodou. Každý žiak si vyberie jeden spôsob šetrenia vodou a pokúsi sa ho dodržať do ďalšej hodiny prvouky. Ak sa mu to podarí, na ďalšej hodine prvouky sa vráti k úlohe 2 na strane 32 pracovnej učebnice a nakreslí si k nej usmiatu tváričku. Ak sa mu to nepodarí, nakreslí si k úlohe smutnú tváričku, prípadne mu poskytneme na vyskúšanie šetrenia vodou ešte ďalší týždeň.
5. **záverečná časť**	
Vyhodnotenie práce na hodine	Žiakov pochválime za ich snahu a usilovnosť. Možné otázky na reflexiu: *Ste dnes so svoju prácou spokojní? Čo nové ste sa dnes naučili?*

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 24 – Živočíchy

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na úvodnú vyučovaciu hodinu		
Predmet	Prvouka	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Ročník	prvý	
Učebnica	Dobišová Adame, Kováčiková: Prvouka pre 1. ročník ZŠ, s. 34 a 35	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Prierezové témy	Environmentálna výchova, Ochrana života a zdravia	
Medzipredmetové vzťahy	slovenský jazyk, výtvarná výchova	
Všeobecné ciele	a) Vysvetliť, ako sú živočíchy tvarom tela a spôsobom života prispôsobené svojmu životnému prostrediu. b) Na príkladoch uviesť rozdiely medzi suchozemskými a vodnými živočíchmi. c) Naučiť sa pracovať v dvojici.	
Špecifické ciele	kognitívne	a.1) Opísať obrázok. a.2) Pomenovať živočíchy na obrázku. a.3) Doplniť do pomenovaní živočíchov správne písmená. a.4) Priradiť vhodné prostredie pre život k jednotlivým živočíchom. a.5) Správne zaradiť živočíchov do príslušnej skupiny. b.1) Identifikovať spoločné charakteristické znaky živočíchov žijúcich vo vode. b.2) Identifikovať spoločné charakteristické znaky živočíchov žijúcich na súši. b.3) Zvládnuť roztriedenie živočíchov na suchozemské a vodné.
	psychomotorický	b.4) Dokresliť živočícha do správneho prostredia.
	afektívny	a.5) Chrániť životné prostredie a prírodu. c.1) Akceptovať názor spolužiaka v dvojici.
Typ vyučovacej hodiny	kombinovaná	
Vyučovacie metódy	riadený rozhovor, práca s ilustráciou, produkčná metóda	
Organizačné formy práce	spoločná práca, samostatná práca, práca v dvojiciach	
Pomôcky	Prvouka pre 1. ročník základnej školy (učebnica pracovného typu), dataprojektor, interaktívna tabuľa, **aitec offline** k Prvouke pre 1. ročník základnej školy, obrázky rôznych živočíchov	
Nástroje hodnotenia	slovné hodnotenie	

Zdroj: Metodické komentáre k Prvouke pre 1. ročník základnej školy od autorov: R. Dobišová Adame – O. Kováčiková

Štruktúra, obsah a **činnosť**	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná **časť**	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne privítame žiakov podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná **časť**	
Opakovanie Dobrý nápad • triedenie subjektov/objektov na základe danej vlastnosti	Žiaci sa prechádzajú v kruhu. Hovoríme im ľubovoľné názvy predmetov, rastlín a živočíchov. Ak menovaný subjekt/objekt využíva pre svoj život vodu nachádzajúcu sa v pôde, žiaci urobia rukami kruh a pokračujú v prechádzaní sa, ak nie, zostanú stáť bez pohybu. Žiaci sa posadia na koberec. Položíme im otázku, či si pamätajú, čo tvorí živú a čo neživú prírodu. Potom ich oboznámime s tým, že sa dnes budeme venovať živej prírode, a to živočíchom.
Dobrý nápad – *Uhádni zviera* • znázorniť zviera podľa jeho charakteristických znakov	Žiaci si posadajú do kruhu. Jeden žiak prejde do stredu kruhu a znázorní nejaké zviera (*jeho pohyb, zvuky* a pod.). Podľa týchto indícií žiaci hádajú, o ktoré zviera ide. Žiak, ktorý predvádzané zviera uhádne, pokračuje v znázornení ďalšieho zvieraťa.

3. expozičná časť	
Prvouka, strana 34, úloha 1 • pomenovanie živočíchov • doplnenie správnych písmen do pomenovaní živočíchov • priradenie správneho prostredia k živočíchom	Žiaci sa presunú do lavíc. Pomocou nástroja Vyrezátor premietneme vo zväčšenom výreze obrázok zo s. 34, cv. 1. Žiaci pozorujú obrázok podľa ktorého rozprávajú, kde všade môžu žiť živočíchy. Do jednotlivých prostredí si na tabuľu živočíchy spoločne dokreslíme (*rybu, vtáka, psa, mačku*).
aitec offline: Mačka domáca Dážďovka zemná Krt obyčajný Lastovička obyčajná Kapor obyčajný Voš detská	Prejdeme k úlohe 2 na strane 34 učebnice pracovného typu. Vyzveme žiakov, aby pomenovali živočíchy na obrázkoch. Spoločne si overíme správnosť, prípadne spresníme názvy živočíchov, prečítaním ich pomenovaní, do ktorých doplníme chýbajúce písmená. Žiaci rozprávajú, či sa už s takýmito živočíchmi stretli, prípadne, či vedia niečo o ich živote. Diskutujeme o tom, v ktorom z prostredí jednotlivé živočíchy žijú. Pomocou riadeného dialógu vedieme žiakov k tomu, aby sa pokúsili opísať, ako sa živočíchy tvarom svojho tela a spôsobom života prispôsobili životu v danom prostredí. Žiaci vyfarbia krúžok pri každom živočíchovi podľa toho, v ktorom prostredí žije. Úlohu riešime spoločne. Úloha je divergentná a je možné, že napríklad pri mačke domácej budú niektorí žiaci tvrdiť, že mačka žije na súši, a niektorí žiaci budú oponovať, že mačka žije v ľudských obydliach. V tomto prípade majú pravdu obe skupiny žiakov. Krúžok pri obrázku mačky môžeme rozdeliť na dve polovice a vyfarbiť ho dvomi farbami. Ak sa žiaci v triede zhodnú, že mačka žije len v ľudských obydliach a neprídu na druhú možnosť, vedieme ich vhodnými doplňujúcimi otázkami aj k iným odpovediam. Na záver sa žiaci pokúsia vymenovať ďalšie živočíchy žijúce v jednotlivých prostrediach. Žiakom položíme otázku, či by mohla napríklad lastovička žiť v ktoromkoľvek z uvedených prostredí. Uvádzajú konkrétne príklady, napr.: *lastovička nemôže žiť vo vode, nevedela by tam lietať; ryba nemôže žiť na suchu, nevedela by tam dýchať* a podobne. Svoje tvrdenie sa pokúsia zdôvodniť. Žiakov za vedomosti a zdôvodnenia nezabudneme pochváliť.
Prvouka, strana 35, úloha 3 • identifikovanie spoločných a rozdielnych znakov živočíchov žijúcich na súši a vo vode aitec offline: Prostredie, v ktorom živočíchy žijú	Pokračujeme úlohou 3 na strane 35 učebnice pracovného typu. Žiaci pomenujú oboch živočíchov v úlohe. Rozprávajú, čo majú tieto živočíchy spoločné, čím sa od seba odlišujú a ako sa prispôsobili životu v svojom prostredí. Spoločne označujeme plôšky so slovami podľa toho, ku ktorému živočíchovi patria. Priradenie každej plôšky žiaci zdôvodnia. Žiakom položíme otázku, ktorý živočích je podľa nich *suchozemský živočích* a ktorý *vodný živočích*. Žiakov vyzveme, aby sa najprv pokúsili vysvetliť význam daných dvoch pomenovaní. Ak sa im nedarí, navedieme ich pomocnými otázkami.
Dobrý nápad • rozvíjanie pozorovacích a pamäťových schopností žiakov	Žiaci sa posadia do kruhu. Do stredu dáme obrázky rôznych živočíchov. Žiaci ich pozorne sledujú asi minútu. Potom obrázky otočíme a žiakom zadávame rôzne úlohy, napríklad: *Vymenujte živočícha, ktorý bol na obrázku a určte aj to, na ktorom.* Správnu odpoveď žiaka si overíme tak, že žiak otočí obrázok, o ktorom si myslí, že je správny, na lícnu stranu. Ak sa pomýli v identifikácii obrázka, ale živočícha uvedie správne, spolužiaci mu pomôžu nájsť správny obrázok. Nakoniec žiak uvedie, či je to živočích žijúci na suchu alebo vo vode, a ak vie, uvedie aj konkrétne prostredie, v ktorom živočích žije.
Prvouka, strana 35, úloha 4 • rozdelenie živočíchov na suchozemské a vodné	Pomocou nástroja Vyrezátor premietneme vo zväčšenom výreze obrázok zo s. 35, cv. 4. Žiaci pozorujú ilustráciu a opisujú živočíchy na nej znázornené. Žiaci sa pokúsia pomenovať živočícha a určia, či ide o živočícha suchozemského alebo vodného. Svoje rozhodnutie zdôvodnia. Venujeme sa výroku princa Daniela, ktorý žiakom prečítame. Diskutujeme o rozdieloch v dýchaní medzi suchozemskými a vodnými živočíchmi. Opýtame sa žiakov, či vedia, ako dýcha človek. Povieme si, že nedýcha nosom (*to si bude myslieť väčšina žiakov*), ale pľúcami. Opýtame sa žiakov, či vedia ako dýchajú ryby. Ak nevedia, povieme im, že dýchajú žiabrami, ktoré si aj ukážeme na rybe na obrázku. Ak sa niektorí žiaci už s danými názvami stretli, necháme vysvetlenie na nich a len im pomáhame.
Dobrý nápad • priradenie charakteristického znaku k živočíchom	Žiaci sa postavia na koberec. Hovoríme im názvy živočíchov. Ak povieme názov živočícha žijúceho vo vode, žiaci rukami naznačia dýchanie žiabrami. Ak povieme názov živočícha žijúceho na súši, urobia veľký nádych nosom a výdych ústami.

4. **fixačná časť**	
Prvouka strana 35, úloha 5 • správne zaradenie živočícha do príslušnej skupiny aitec offline: Vodný alebo suchozemský? Dobrý nápad • triedenie živočíchov podľa spoločných znakov • určenie znaku triedenia živočíchov	Žiaci si pripravia červenú a modrú farbičku, zadáme im úlohu, ktorú vypracujú v učebniciach pracovného typu samostatne (*strana 35, úloha 5*). Nasleduje okamžitá spätná kontrola, so zdôvodnením, prečo sa žiaci rozhodli zaradiť živočícha do danej skupiny. Dvojiciam rozdáme obrázky rôznych živočíchov. Úlohou dvojice je ich roztriediť. Znak, podľa ktorého dané živočíchy roztriedia, si žiaci určia sami v dvojici. Roztriedenie však musia vedieť zdôvodniť. Dbáme na to, aby sme sa každej skupiny opýtali na znak triedenia.
5. **záverečná časť**	
Vyhodnotenie práce na hodine	Žiakov pochválime za ich snahu a usilovnosť. Možné otázky na reflexiu: *Aké živočíchy ste dnes spoznali? Čo nové ste sa o nich dozvedeli? Ako sa vám dnes pracovalo na hodine?*

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 25 – Potrava živočíchov

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na úvodnú vyučovaciu hodinu		
Predmet	Prvouka	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Ročník	prvý	
Učebnica	Dobišová Adame, Kováčiková: Prvouka pre 1. ročník ZŠ, s. 36 a 37	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Prierezové témy	Environmentálna výchova	
Medzipredmetové vzťahy	slovenský jazyk, výtvarná výchova	
Všeobecné ciele	a) Vedieť, že živočíchy získavajú potravu rôznym spôsobom. b) Vysvetliť vzťah dravec – korisť a význam maskovania živočíchov v prostredí.	
Špecifické ciele	kognitívne	a.1) Pomenovať živočíchy na obrázkoch. a.2) Spoznať jednotlivé druhy potravy živočíchov. a.3) Priradiť k živočíchovi správnu potravu. a.4) Nahradiť nepravdivý výrok pravdivým. b.1) Spoznať význam slova dravec. b.2) Spoznať význam slova korisť. b.3) Identifikovať na obrázku dravca a korisť. b.4) Opísať spôsob maskovania živočíchov. b.5) Zdôvodniť, prečo sa živočíchy maskujú.
	psychomotorický	b.4) Označiť, ktorou potravou sa dané živočíchy živia.
	afektívny	a.5) Chrániť životné prostredie a prírodu.
Typ vyučovacej hodiny	kombinovaná	
Vyučovacie metódy	riadený rozhovor, práca s ilustráciou, produkčná metóda	
Organizačné formy práce	spoločná práca, samostatná práca, práca v dvojiciach	
Pomôcky	Prvouka pre 1. ročník základnej školy (učebnica pracovného typu), dataprojektor, interaktívna tabuľa, aitec offline k Prvouke pre 1. ročník základnej školy	
Nástroje hodnotenia	slovné hodnotenie	

Zdroj: Metodické komentáre k Prvouke pre 1. ročník základnej školy od autorov: R. Dobišová Adame – O. Kováčiková

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne privítame žiakov podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná časť	
Opakovanie • správne zaradenie živočícha do jeho životného prostredia aitec offline: Prostredie, v ktorom žijú živočíchy žijú Motivácia	Na začiatku hodiny v rámci opakovania spustíme žiakom prezentáciu na aitec offline *Prostredie, v ktorom živočíchy žijú*. Žiaci najprv určia, či je to suchozemský alebo vodný živočích. Potom sa pokúsia priradiť k živočíchovi aj prostredie, v ktorom podľa nich žije. Pokračujeme tým, že žiakov rozdelíme do dvojíc. Povieme im, že budú počuť jeden príbeh o živočíchoch. Ich úlohou bude všímať si, ktoré živočíchy v príbehu vystupujú a čím sa živia. *Raz sa v Kráľovstve živočíchov hádali kôň, líška, pavúk a slimák, kto z nich má najväčšiu silu.* *„Ja," povýšene povedal kôň, „keď sa dobre najem sena, trávy a ovsa, mám v sebe takú silu, že v hore potiahnem celý strom."* *„Mne stačí jeden malý zajačik a vydržím behať po lese celý deň," naparovala sa líška.* *„To je nič," namyslene povedal pavúk, „ja utkám takú pevnú sieť, že sa do nej chytí každá muška, lienka alebo mravec!"* *Slimák sa len pousmial a povedal: „No mne stačí na raňajky jeden lístok z púpavy a stebielko trávy a mám takú silu, že odnesiem celý svoj dom!" Zvieratká uznanlivo pokývali hlavami. Najväčšiu silu má naozaj slimák.*

	Žiakov vyzveme, aby si v dvojici vymenovali a spočítali, koľko živočíchov v príbehu vystupovalo. Počet živočíchov si porovnajú s ostatnými dvojicami. Potom spoločne určíme, ktorý živočích sa živí ktorou potravou. Nakoniec diskutujeme o tom, či mal slimák pravdu, že je najsilnejší. Žiaci znázornia jednotlivé živočíchy pohybom.
3. expozičná časť	
Prvouka, strana 36, úloha 1 • pomenovanie živočíchov • pomenovanie rôznych druhov potravy • priradenie správneho druhu potravy k živočíchovi	Žiakom pomocou nástroja Vyrezátor premietneme vo zväčšenom výreze obrázky zo s. 36, cv. 1. Vyzveme ich, aby pomenovali prvého živočícha na obrázku – *zajaca*. Spoločne diskutujeme o tom, akou potravou sa daný živočích zvyčajne živí. Svoj záver si skontrolujeme pomocou prezentácie. Žiaci si podľa záveru diskusie a overenia záveru pomocou prezentácie pod každým živočíchom obtiahnu červenou farbičkou rámček obrázka s potravou, ktorou sa daný živočích zvyčajne živí (*zajac – tráva, listy, semená; križiak – hmyz; líška – drobné živočíchy, zajac, kosti, mäso; veverica – semená, huby, semená šišiek*).
Prvouka, strana 36, úloha 2 • identifikovanie živočíchov a druhov potravy • priradenie správnej potravy k živočíchovi • nahradenie nepravdivého výroku pravdivým	Spoločne so žiakmi si prečítame veselú rozprávku. Opýtame sa ich, či si myslia, že je táto rozprávka pravdivá. Pri odpovedi žiaci zvážia i vedomosti získané v predchádzajúcej úlohe. Potom upravia text tak, aby bol pravdivý. Nakoniec žiakov vyzveme, aby vymýšľali podobné smiešne vety o živočíchoch (*nepravdivé výroky*), ktoré ostatní spolužiaci upravujú do správnej podoby (*tvoria pravdivé výroky*). Každý žiak si vyberie jedného živočícha, ktorý bol spomenutý v úlohe, a znázorní ho. Žiakov za ich tvorivé nápady pozitívne ohodnotíme.
Práca s aitec offline • spoznanie vzťahu dravec – korisť aitec offline: Dravce Maskovanie živočíchov	Žiaci sa vrátia na svoje miesta a spustíme im prezentáciu *Dravce*. Žiaci pomenujú živočíchy na obrázku a opíšu, akým spôsobom získali svoju potravu. Žiakov oboznámime s pojmami *dravec* a *korisť*. Na obrázkoch určia, ktorý zo živočíchov je dravcom a ktorý korisťou. Opíšu, ako dravce lovia potravu (*korisť*) a ako je ich telo prispôsobené na lov (*pazúry, končatiny, svalstvo, rýchlosť, zuby, zobák*...). Pokračujeme úlohou 3 na strane 37 učebnice pracovného typu. Žiaci pozorujú prvý obrázok a pomenujú živočíchy, ktoré sú na ňom zobrazené. Určia, ktorý zo živočíchov je dravcom a ktorý korisťou. Svoje rozhodnutie zdôvodnia. Takto pokračujeme v práci aj s ďalšími obrázkami. Po opísaní všetkých obrázkov položíme žiakom otázku, či sa podľa nich živočíchy, ktoré sú korisťou, aj nejako bránia pred dravcami. Vedieme rozhovor o maskovaní živočíchov. Žiaci hľadajú na obrázkoch, ako sa živočíchy predstavujúce korisť maskujú v prostredí pred nebezpečenstvom alebo pred ulovením inými živočíchmi (*farba peria, srsti, tvar a miesto úkrytu*...). Pustíme si aj prezentáciu na aitec offline *Maskovanie živočíchov*.
Dobrý nápad	Žiaci sa prechádzajú po triede. Hovoríme im, akým spôsobom sa majú pohybovať, napr.: *Dupte ako slony, choďte po špičkách ako myšky, skáčte ako opice* a pod.
Prvouka, strana 37, úloha 4 • pochopenie rôznej stavby tiel živočíchov	Žiaci si zoberú svoje učebnice pracovného typu na koberec a spoločne si prečítame rozprávku o malom kuriatku vo forme maľovaného čítania. Žiaci sa pokúsia odpovedať na otázky kuriatka. Vedieme ich k tomu, aby pochopili, že stavba tela živočíchov je prispôsobená ich životu, prostrediu, v ktorom žijú, spôsobu získavania potravy, a preto sú ich telá rôzne. So žiakmi sa pokúsime pomocou rozhovoru dopracovať k vysvetleniu, či bolo kuriatko len zvedavé, alebo naozaj potrebovalo napr. *šupiny*, prípadne, či ostatným zvieratkám časti tela závidelo, alebo ich kvôli nim obdivovalo. Potom žiaci spoločne vymyslia, ako by mohol kohút odpovedať kuriatku (napr.: *Ryba má šupiny, aby sa jej ľahšie pohybovalo vo vode, ty vo vode nežiješ, a tak ich nepotrebuješ.).*
Dobrý nápad	Žiakov vyzveme, aby vymysleli ďalšie otázky, ktoré by sa mohlo pýtať zvedavé kuriatko, napr.: *Prečo sa vie had plaziť? Prečo má pavúk osem nôh a ja iba dve? Prečo má sokol zahnutý zobák?* Rozprávame sa o tom, ako súvisí stavba tela a časti tela so spôsobom získavania potravy.

4. fixačná časť	
aitec offline • správne pomenovať živočícha • zaradiť správne živočícha medzi suchozemské alebo vodné živočíchy aitec offline: Krížovka Opakovanie – maľované čítanie	Na aitec offline pustíme prezentáciu *Krížovka*. Vytlačiť ju môžete z časti obrazové prílohy. Úlohou žiakov je pomenovať živočíchy, ktorých názov napíšeme do krížovky. Pri pomenovaní každého živočícha žiaci určia, či je to suchozemský alebo vodný živočích. Prostredníctvom maľovaného čítania si zopakujeme, čo sme sa naučili o živočíchoch. Ak už niektorí žiaci vedia čítať, môžu prečítať poznámky oni.
5. záverečná časť	
Vyhodnotenie práce na hodine	Žiakov pochválime za ich snahu a usilovnosť. Možné otázky na reflexiu: *Aké živočíchy ste dnes spoznali? Čo nové ste sa o nich dozvedeli? Ako sa vám dnes pracovalo na hodine?*

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 26 – Pohyb živočíchov

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na úvodnú vyučovaciu hodinu		
Predmet	Prvouka	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Ročník	prvý	
Učebnica	Dobišová Adame, Kováčiková: Prvouka pre 1. ročník ZŠ, s. 38	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Prierezové témy	Environmentálna výchova	
Medzipredmetové vzťahy	slovenský jazyk, výtvarná výchova	
Všeobecné ciele	a) Identifikovať časť tela, ktorá zabezpečuje živočíchom pohyb. b) Triediť živočíchy podľa toho, čím a ako sa pohybujú. c) Dať do súvisu pohyb živočíchov s miestom a spôsobom života týchto živočíchov. d) Dodržiavať základné pravidlá komunikácie.	
Špecifické ciele	kognitívne	a.1) Pomenovať živočíchy na obrázkoch. a.2) Určiť spoločné znaky živočíchov v riadku. a.3) Určiť rozdielne znaky živočíchov v riadku. a.4) Porovnať živočíchy v riadku na základe ich znakov. a.5) Zvládnuť zaradenie živočíchov medzi suchozemské alebo vodné. b.1) Diskutovať o pohybe živočíchov. b.2) Priradiť k jednotlivým druhom pohybu správnu časť tela umožňujúcu pohyb živočícha. c.1) Identifikovať časť tela slúžiacu na pohyb živočícha. c.2) Opísať prostredie, v ktorom živočích žije.
	psychomotorický	c.3) Nakresliť živočícha, ktorý patrí do daného riadka podľa pohybu.
	afektívny	a.6) Chrániť životné prostredie a prírodu. d.1) Rešpektovať právo na vyjadrenie všetkých účastníkov komunikácie.
Typ vyučovacej hodiny	kombinovaná	
Vyučovacie metódy	riadený rozhovor, práca s ilustráciou, produkčná metóda	
Organizačné formy práce	spoločná práca, samostatná práca	
Pomôcky	Prvouka pre 1. ročník základnej školy (učebnica pracovného typu), dataprojektor, interaktívna tabuľa, **aitec offline** k Prvouke pre 1. ročník základnej školy, obrázky rôznych živočíchov	
Nástroje hodnotenia	slovné hodnotenie	

Zdroj: Metodické komentáre k Prvouke pre 1. ročník základnej školy od autorov: R. Dobišová Adame – O. Kováčiková

Štruktúra, obsah a **činnosť**	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná **časť**	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne privítame žiakov podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná **časť**	
Opakovanie Motivácia	Žiaci si sadnú na koberec. Na začiatku hodiny si pomocou riadeného rozhovoru zopakujeme so žiakmi ich vedomosti o živočíchoch. Pokračujeme tým, že žiakom položíme otázku: *Čo by ste sa chceli ešte dozvedieť o živote živočíchov?* Žiaci hovoria svoje nápady. Následne im povieme, že sa dnes budeme venovať pohybu živočíchov. Žiakom hovoríme hádanky, ktoré žiaci hádajú. Živočícha, ktorého uhádnu, znázornia pohybom. *Nosím svoju ulitu,* *nech mám hlávku ukrytú.* *Ľudia vravia, že som silák,* *ale ja sa volám... (SLIMÁK)* *V rybníku si periem perie,* *hlavičku si máčam.* *Nie som veru mačka,* *volajú ma... (KAČKA)* *Rýchle nohy, krátky chvostík,* *na kapustu pozvem hostí.* *Skáčem ako pajác,* *volajú ma... (ZAJAC)* *Chýba mi stá ponožka,* *plače malá... (STONOŽKA)*

3. expozičná časť	
Prvouka, strana 38, úloha 1 • pomenovanie živočíchov • určenie spôsobov pohybu živočíchov • porovnanie živočíchov v riadkoch identifikovanie časti tela slúžiacej na pohyb živočícha • roztriedenie živočíchov na suchozemské a vodné aitec offline: Pohyb živočíchov	Žiaci v úlohe pozorujú prvý riadok a pomenujú všetky živočíchy, ktoré sú na ňom znázornené. Pokúsia sa určiť, ktorý živočích do riadka nepatrí. Svoje rozhodnutie musia vedieť zdôvodniť. Za každú odpoveď, ktorú si žiaci vedia zdôvodniť, ich pochválime (*nemusí to byť pohyb živočíchov*). Takýmto spôsobom pracujeme aj so zvieratami v ďalších riadkoch. Žiakom spustíme prezentáciu *Čo tam nepatrí?* Žiaci znova pozorujú živočíchy v prvom riadku (*v červenom*). Vedieme diskusiu o tom, čo majú živočíchy v riadku spoločné a v čom sa odlišujú. Pri každom živočíchovi žiaci určia, či patrí medzi vodné alebo suchozemské živočíchy. Žiaci sa pokúsia určiť typický druh pohybu u jednotlivých živočíchov v riadku. Ak nevedia, pomôžeme im. Spoločne rozhodneme, ktorú časť tela živočíchy používajú na pohyb. Počas diskusie sa môžeme dostať aj k tomu, že niektoré živočíchy využívajú na svoj pohyb aj viac častí tela. Nakoniec žiaci hľadajú súvis medzi pohybom živočícha a prostredím, v ktorom žije. Podľa typického druhu pohybu živočíchov v riadku žiaci uvedú ďalšie živočíchy, ktoré by do danej skupiny živočíchov mohli patriť. Jedného z týchto živočíchov si každý žiak nakreslí na prázdne miesto v danom riadku. Takto pokračujeme prácou aj v ďalších riadkoch. Žiaci si posadajú na koberec. Vyzveme ich, aby si predstavili nejakého živočícha. Po našom prvom tlesknutí žiaci „rozprávajú“ všetci naraz rečou vybraného živočícha. Po ďalšom tlesknutí všetci stíchnu. Znova tleskneme a žiaci „rozprávajú“ rečou živočícha, ale v tomto prípade už len v dvojici. Po ďalšom tlesknutí stíchnu. Vedieme so žiakmi diskusiu o tom, či vedeli podľa reči identifikovať živočíchy, ktorých rečou hovorili spolužiaci, keď všetci hovorili nahlas. Zistia, že nie (*možno vedeli identifikovať len tie zvieratá, ktoré boli najhlasnejšie*). Potom diskutujeme o tom, či žiaci vedeli identifikovať reč zvieraťa, keď sa rozprávali v dvojiciach. Plynulo prejdeme k pravidlám komunikácie medzi ľuďmi, príp. v škole medzi spolužiakmi.
Dobrý nápad • hľadanie kritéria triedenia	Žiaci sa postavia na koberec. Vyberieme štyroch žiakov, ktorí sa postavia do stredu koberca. Položíme k nim obrázky 10 živočíchov. Počas púšťania hudby roztriedi táto skupina obrázky živočíchov. Kritérium triedenia si určí skupina sama. Po zastavení hudby podídu ostatní žiaci k roztriedeným živočíchom a pokúšajú sa určiť kritérium, podľa ktorého sú dané živočíchy roztriedené. Ak kritérium triedenia nevedia určiť, vysvetlia im ho žiaci zo skupiny, ktorí obrázky triedili.
4. fixačná časť	
Dobrý nápad • priradenie časti tela k pohybu živočícha	Žiaci sa postavia na koberec. Povieme im názov živočícha a žiaci znázornia jeho pohyb.
aitec offline • určenie typického druhu pohybu u jednotlivých živočíchov aitec offline: Bingo	Žiakom spustíme prezentáciu *Bingo*. Úlohou žiakov je najprv pomenovať živočícha, ktorého názov napíšeme do krížovky. Potom žiaci určia, ktorý charakteristický druh pohybu daný živočích vykonáva, ktorou časťou tela tento pohyb živočích vykonáva, a daný pohyb znázornia. Nakoniec sa žiaci pokúsia dať do súvisu prostredie, v ktorom živočíchy žijú, s ich pohybom.
Opakovanie – maľované čítanie	Prostredníctvom maľovaného čítania si zopakujeme, čo sme sa naučili o živočíchoch. Ak už niektorí žiaci vedia čítať, môžu slová prečítať oni.
5. záverečná časť	
Vyhodnotenie práce na hodine	Žiakov pochválime za ich snahu a usilovnosť. Možné otázky na reflexiu: *Aké živočíchy ste dnes spoznali? Čo nové ste sa o nich dozvedeli? Ako sa vám dnes pracovalo na hodine?*

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 27 – Rastliny

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na úvodnú vyučovaciu hodinu		
Predmet	Prvouka	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Ročník	prvý	
Učebnica	Dobišová Adame, Kováčiková: Prvouka pre 1. ročník ZŠ, s. 39	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Prierezové témy	Environmentálna výchova	
Medzipredmetové vzťahy	slovenský jazyk	
Všeobecné ciele	a) Vedieť, že životnými prejavmi rastlín sú rast, vývin a rozmnožovanie. b) Na príkladoch uviesť tri spoločné znaky rastlín a živočíchov. c) Na príkladoch uviesť tri odlišné znaky rastlín a živočíchov.	
Špecifické ciele	kognitívne	a.1) Opísať obrázok. a.2) Rozprávať o tom, v ktorých prostrediach rastú rastliny. a.3) Opísať rastlinu na obrázku. a.4) Uviesť základné znaky života rastliny. a.5) Opísať živočícha na obrázku. a.6) Uviesť základné znaky života živočícha. b.1) Identifikovať spoločné charakteristické znaky živočíchov a rastlín. c.1) Identifikovať odlišné charakteristické znaky živočíchov a rastlín.
	psychomotorický	b.4) Znázorniť pohybom časť zo života rastliny.
	afektívny	a.7) Chrániť životné prostredie a prírodu.
Typ vyučovacej hodiny	kombinovaná	
Vyučovacie metódy	riadený rozhovor, práca s ilustráciou, produkčná metóda	
Organizačné formy práce	spoločná práca, samostatná práca	
Pomôcky	Prvouka pre 1. ročník základnej školy (učebnica pracovného typu), dataprojektor, interaktívna tabuľa, **aitec offline** k Prvouke pre 1. ročník základnej školy, obrázky živočíchov (balíčky podľa počtu skupín), jabĺčka na jedenie	
Nástroje hodnotenia	slovné hodnotenie	

Zdroj: Metodické komentáre k Prvouke pre 1. ročník základnej školy od autorov: R. Dobišová Adame – O. Kováčiková

Štruktúra, obsah a **činnosť**	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná **časť**	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne privítame žiakov podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná **časť**	
Opakovanie • triedenie živočíchov podľa daného kritéria	Žiaci si sadnú na koberec a rozdelíme ich do skupín. Každej skupine rozdáme jeden balíček obrázkov rôznych živočíchov. Zadáme jedno pravidlo, podľa ktorého žiaci v skupinách roztriedia dané živočíchy na dve skupiny, napr.: *Roztrieďte živočíchy na suchozemské a vodné. Roztrieďte živočíchy na lietajúce a na ostatné. Roztrieďte živočíchy na dravce a na ostatné.* Hneď po roztriedení živočíchov na dané skupiny nasleduje spoločná kontrola a zdôvodnenie, prečo jednotlivé živočíchy patria do danej skupiny. Za každého správne zaradeného živočícha dostane skupina jeden bod. Body skupín spočítame a určíme víťaza po každom triedení. Víťaznú skupinu odmeníme kúskom nakrájaného jabĺčka.
Motivácia	Žiaci ostanú sedieť na koberci. Povieme im, že ideme spoznávať posledné kráľovstvo. Opýtame sa ich, či vedia ktoré. Ak nevedia, povieme im, že je to kráľovstvo, ktoré má na starosti princezná Jasmínka. Žiaci už budú vedieť, že je to Kráľovstvo rastlín. Porozprávame im nasledujúci príbeh princeznej a princa. *Vždy, keď v Kráľovstve rastlín dozrieva úroda, pomáha pri jej zbere každý, kto môže. Čím viac úrody sa pozbiera, tým lepšie sa obyvatelia krajiny budú mať. Aj tento rok sa urodilo na poliach veľa obilia, kukurice, slnečnice, repky olejnej a maku. Pomáhajú aj kráľ a kráľovná. Po prvý raz pomáha aj princ Daniel. Minulý rok len nosil jedlo a vodu, ale teraz už aj zbiera. „Pozri, Daniel! Toto je kvet slnečnice, má krásnu žltú hlávku*

	a v nej ukryté semienka, z ktorých sa vylisuje olej,“ poúča princa princezná Jasmínka. *„Dobre, dobre! Žltá hlávka, veď vidím,“ počúva princ len na pol ucha a jedným očkom pozerá, či si nezašpinil pekné šaty.* *„Ako chceš! Nechám ťa tu samého. Musím ešte postíhať veľa práce.“* *Princ zostal sám. Obzerá sa okolo seba. Všade plno krásnych kvetov. Je leto a všetko navôkol akoby sa rozhodlo kvitnúť naraz. Ako to hovorila tá Jasmínka? Žltá hlávka? Aha, tu kvitne nejaký žltý kvietok. Zoberie si košík a zbiera. Keď ho naplní celý, uteká pyšný ukázať sestre, ako sa snažil.* *„Čo si to zbieral? Veď to nie je slnečnica, ale púpava! Z tej si môžeš navariť púpavový med alebo sirup. Tú dnes nezbierame!“ nahnevane odvrkla princezná.* *„Veď si hovorila, že žltá hlávka. A toto sú žlté hlávky,“ mrnčí princ.* *„No, žlté sú, ale nerastú na poli, sú menšie a nemajú semienka, z ktorých sa lisuje olej. Ako si ma počúval? Nabudúce, keď budeme zbierať mak, ty nazbieraš bodliaky! Pozri sa, toto je pole, na ňom rastie slnečnica a obilie. A toto je lúka a tam rastú tvoje púpavy, nechtíky a nevädze!“* *„Už tomu rozumiem. Neboj sa, do večera je času dosť, ešte dobehnem, čo som zameškal,“ usmial sa veselo princ.* Vyzveme žiakov, aby vymenovali rastliny, ktoré sa nachádzali v príbehu. Obrázky týchto rastlín máme pripnuté aj na magnetickej tabuli. Žiak, ktorý správne pomenuje rastlinu, pokúsi sa ju rozoznať a ukázať aj na obrázkoch. Ak neurčí správnu rastlinku, požiadame spolužiakov, aby mu pomohli. Až keď ani spolužiaci nevedia určiť správnu rastlinu, ukážeme im ju my.
3. expozičná časť	
Prvouka, strana 39, úloha 1 ● opísanie obrázka aitec offline: Rastliny a prostredie Dobrý nápad – *Búrka* ● znázornenie časti života rastliny pohybom Prvouka, strana 39, úloha 2 ● identifikovanie spoločných a rozdielnych znakov živočíchov a rastlín	Požiadame žiakov, aby si skúsili spomenúť, ktoré dve prostredia boli spomenuté v príbehu (*pole, lúka*). Ak nevedia, ešte raz im príbeh porozprávame. Potom sa žiakov opýtame, či by vedeli určiť sami aj iné prostredia (*ak nevedia, neprekáža to*). Spustíme im prezentáciu z aitec offline *Rastliny a prostredie*. Žiaci pozorujú obrázky z prezentácie, ktoré opíšu, a riadeným rozhovorom ich vedieme k tomu, aby sa pokúsili pomenovať jednotlivé prostredia, v ktorých môžu žiť živočíchy. Potom pozorujú obrázok v úlohe 1 na strane 39 učebnice pracovného typu, kde vyhľadajú a pomenujú prostredia, v ktorých môžu rásť rastliny. Žiaci sa postavia k laviciam. Dávame im nasledujúce pokyny sprevádzané aj činnosťou: Začal pofukovať vetrík a hýbal listami stromov (*pohýbeme prstami*). Vietor zosilnel a kýval vetvami stromov (*pohyb rukami*). Prihnal sa víchor a nakláňal celé stromy (*hýbeme celým telom*). Začalo pršať (*bubnujeme prstami na lavicu*). Zablýskalo sa (*búchame päsťou na lavicu*). Deti sa rýchlo schovali pred búrkou (*schovajú sa pod lavice tak, aby na ne nepršalo)*. Po búrke znovu vyšlo slniečko (*vylezú spod lavíc a postavia sa na svoje pôvodné miesto*). Vyzveme žiakov, aby pomenovali a opísali rastlinu a živočícha na obrázku v úlohe 2 učebnice pracovného typu. Žiaci hľadajú charakteristické znaky rastliny a charakteristické znaky živočícha. Potom tieto znaky porovnávajú a určia aspoň tri, ktorými sa rastliny a živočíchy navzájom podobajú, a tri, ktorými sa odlišujú. Svoje odpovede sa snažia aj zdôvodniť. Žiaci prečítajú prvé slovo v plôške – *rastie*. Spoločne uvažujeme nad tým, či je daný znak charakteristický pre rastlinu aj pre živočícha. Svoje názory sa snažia žiaci aj odôvodniť. Pokiaľ spoločne dospejeme k tomu, že daný znak je charakteristický pre rastlinu aj pre živočícha, plôšku s daným znakom žiaci vyfarbia.
4. fixačná časť	
Dobrý nápad ● určenie správnosti tvrdenia	Do stredu koberca položíme stoličky, ktorých je o jednu menej ako počet žiakov v triede. Žiaci sa prechádzajú v kruhu. Povieme jedno tvrdenie o živočíchoch alebo o rastlinách, napr.: *Rastliny sa pohybujú*. Ak je tvrdenie správne, žiaci si sadnú na stoličky. Ak je nesprávne, pokračujú v chôdzi. Žiak, ktorému sa miesto na sedenie neujde, prípadne žiak, ktorý sa pomýli a sadne si namiesto chôdze, vypadáva. Podľa počtu vypadnutých žiakov odoberieme aj počet stoličiek. Povieme ďalšie tvrdenie. Takto pokračujeme, kým nemáme víťaza.
5. **záverečná časť**	
Vyhodnotenie práce na hodine	Žiakov pochválime za ich snahu a usilovnosť. Možné otázky na reflexiu: *Čo nové ste sa dnes dozvedeli? Ako sa vám dnes pracovalo na hodine?*

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 28 – Časti tela rastlín

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na úvodnú vyučovaciu hodinu		
Predmet	Prvouka	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Ročník	prvý	
Učebnica	Dobišová Adame, Kováčiková: Prvouka pre 1. ročník ZŠ, s. 40	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Prierezové témy	Environmentálna výchova	
Medzipredmetové vzťahy	slovenský jazyk	
Všeobecné ciele	a) Rozpoznať základné časti rastlín: koreň, stonka, list, kvet, plod. b) Identifikovať základné časti rastlín: prhľava dvojdomá, púpava lekárska, rebríček obyčajný, kapsička pastierska, ruža šípová, pagaštan konský. c) Identifikovať päť podobností a päť odlišností v tvaroch, veľkosti a farbe základných častí rôznych rastlín. d) Naučiť sa dodržiavať pravidlá práce v skupine.	
Špecifické ciele	kognitívne	a.1) Opísať obrázok. a.2) Rozprávať o tom, v ktorých prostrediach rastú rastliny. a.3) Opísať rastlinu na obrázku. a.4) Uviesť základné znaky života rastliny. a.5) Opísať živočícha na obrázku. a.6) Uviesť základné znaky života živočícha. b.1) Identifikovať spoločné charakteristické znaky živočíchov a rastlín. c.1) Identifikovať odlišné charakteristické znaky živočíchov a rastlín.
	psychomotorický	b.3) Priradiť správne plôšku so slovom k základnej časti rastliny.
	afektívny	a.7) Chrániť životné prostredie a prírodu. d.1) Spolupracovať v skupine, rešpektovať názor druhých.
Typ vyučovacej hodiny	kombinovaná	
Vyučovacie metódy	riadený rozhovor, práca s ilustráciou, produkčná metóda	
Organizačné formy práce	spoločná práca, samostatná práca, skupinová práca	
Pomôcky	Prvouka pre 1. ročník základnej školy (učebnica pracovného typu), dataprojektor, interaktívna tabuľa, aitec offline k Prvouke pre 1. ročník základnej školy, obrázky rastlín, farebný papier, lepidlo, kancelársky papier, nožnice	
Nástroje hodnotenia	slovné hodnotenie	

Zdroj: Metodické komentáre k Prvouke pre 1. ročník základnej školy od autorov: R. Dobišová Adame – O. Kováčiková

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne privítame žiakov podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná časť	
Opakovanie • opakovanie životných prostredí rastlín aitec offline: Kde rastú rastliny? Dobrý nápad – *Búrka* • znázornenie časti života rastliny pohybom	Žiakom spustíme prezentáciu z aitec offline *Kde rastú rastliny?* Žiaci priraďujú jednotlivé rastliny k prostrediam, v ktorých žijú. Ak k niektorej rastline nevedia priradiť prostredie, v ktorom žije, pomôžeme im. Spoločne si pripomenieme, ako sme na minulej hodine znázorňovali časť zo života rastlín. Žiaci sa postavia k laviciam. Dávame im pokyny, ktoré žiaci znázorňujú pohybom: Začal pofukovať vetrík a hýbal listami stromov (*pohýbu prstami*). Vietor zosilnel a kýval vetvami stromov (*pohybujú rukami*). Prihnal sa víchor a nakláňal celé stromy (*hýbu celým telom*). Začalo pršať (*bubnujú prstami na lavicu*). Zablýskalo sa (*búchajú päsťou na lavicu*). Deti sa rýchlo schovali pred búrkou (*schovajú sa pod lavicu)*. Po búrke znovu vyšlo slniečko (*vylezú spod lavíc*).

3. expozičná časť	
Prvouka, strana 40, úloha 1 • opísanie obrázka • oboznámenie sa so základnými časťami rastlín • priradenie slov v plôškach k základným častiam rastlín aitec offline: Časti tela rastlín	Žiaci sa vrátia na svoje miesta a pokračujeme úlohou 1 na strane 40 učebnice pracovného typu. Žiaci určia, ktorá rastlina je na obrázku znázornená (*jahoda*). Rastlinu pozorujú, skúsia pomenovať a ukázať tie časti rastliny, ktoré už poznajú (*ak nepoznajú žiadne, neprekáža to*). Prečítame si posledné slovo v plôškach (*koreň*) a žiaci sa pokúsia nájsť a ukázať túto časť na rastline na obrázku. Ak žiaci neurčia správnu časť rastliny, tak im pomôžeme a správnu časť rastliny im ukážeme. Plôšku si priradia k tejto časti rastliny rovnou čiarou. Takto pokračujeme aj so slovami v ďalších plôškach. Nakoniec si správne priradenie plôšok k častiam rastliny skontrolujeme na aitec offline v prezentácii *Časti tela rastlín*. Diskutujeme o tom, akou farbou zobrazujeme rastliny. Žiaci na základe svojich doterajších predstáv hovoria o tom, ktoré farbičky majú použiť na jednotlivé časti rastliny. Na záver žiaci rastlinu správne vyfarbia.
Dobrý nápad • identifikovanie častí tela rastliny	Žiaci sa postavia na koberec. Zahráme sa na rastliny. Dohodneme sa, že budeme stáť na jednom mieste. Nohy budú *korene*, telo bude *stonka*, ruky budú *listy*, zovreté päste budú *kvety* a kmitajúce prsty *plody*. Pomenúvame jednotlivé časti rastlín a žiaci ich na sebe ukazujú. Ak povieme *koreň*, zohnú sa, chytia si lýtka, ak povieme *stonka*, hýbu telom bez pohybu nôh. Ak povieme *listy*, žiaci kývajú rukami. Ak povieme *kvety*, žiaci zovrú prsty do päste, a ak povieme *plody,* kmitajú prstami.
Prvouka, strana 40, úloha 2 • identifikovanie rastlín zobrazených na obrázku • porovnanie základných častí rastlín na obrázku • hľadanie spoločných a odlišných znakov rastlín na obrázku aitec offline: Určovanie častí tela rastlín	Spustíme si prezentáciu z aitec offline *Určovanie častí tela rastlín*. Pri každej snímke sa žiaci snažia pomenovať znázornenú rastlinu (*ak je to potrebné, pomôžeme im*) a pomenovať jej základné časti. Opíšu tvar, veľkosť a farbu jednotlivých základných častí všetkých rastlín na snímkach. Potom prejdeme k úlohe 2, na strane 40 učebnice pracovného typu. V tejto úlohe žiaci porovnávajú rastliny znázornené na obrázku a hľadajú ich spoločné (odlišné) znaky. Žiakom pri porovnávaní rastlín pomáhame a vedieme ich k tomu, aby si všímali jednotlivé časti rastlín postupne a dopodrobna. Za ich prácu ich pochválime.
4. fixačná časť	
Dobrý nápad • zloženie správneho názvu časti rastliny • priradenie správneho názvu k správnej časti rastliny	Žiakov rozdelíme do skupín. Každej skupine rozdáme obrázok jednej z rastlín a časti rastlín napísané na farebných papieroch: *koreň, stonka, list, kvet, plod*. Pomenovania častí rastlín sú rozstrihané na písmená. Žiaci v skupine si najskôr vyberú písmenká jednej farby papiera a zložia z nich slovo (*názov jednej časti rastliny*), ktoré nalepia na kancelársky papier a vystrihnú. Potom vystrihnuté slovo priložia k tej časti rastliny, ku ktorej patrí. Takto pokračujú aj s ostatnými časťami rastliny.
5. záverečná časť	
Vyhodnotenie práce na hodine	Žiakov pochválime za ich snahu a usilovnosť. Možné otázky na reflexiu: *Ste so svojou prácou spokojní? Ako sa vám pracovalo v skupine?*

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 29 – Korene rastlín

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na úvodnú vyučovaciu hodinu		
Predmet	Prvouka	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Ročník	prvý	
Učebnica	Dobišová Adame, Kováčiková: Prvouka pre 1. ročník ZŠ, s. 41	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Prierezové témy	Environmentálna výchova	
Medzipredmetové vzťahy	slovenský jazyk	
Všeobecné ciele	a) Opísať funkciu časti rastlín – koreňa.	
Špecifické ciele	kognitívne	a.1) Pomenovať rastlinu. a.2) Určiť základnú časť rastliny – koreň. a.3) Porovnať korene rastlín. a.4) Vysvetliť funkciu koreňa rastliny.
	psychomotorický	a.5) Znázorniť stúpanie vody a živín cez korene rastlín.
	afektívny	a.7) Chrániť životné prostredie a prírodu.
Typ vyučovacej hodiny	kombinovaná	
Vyučovacie metódy	riadený rozhovor, práca s ilustráciou, produkčná metóda	
Organizačné formy práce	spoločná práca, samostatná práca	
Pomôcky	Prvouka pre 1. ročník základnej školy (učebnica pracovného typu), dataprojektor, interaktívna tabuľa, **aitec offline** k Prvouke pre 1. ročník základnej školy, kartičky na kreslenie (podľa počtu žiakov)	
Nástroje hodnotenia	slovné hodnotenie	

Zdroj: Metodické komentáre k Prvouke pre 1. ročník základnej školy od autorov: R. Dobišová Adame – O. Kováčiková

Štruktúra, obsah a **činnosť**	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná **časť**	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne privítame žiakov podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná **časť**	
Opakovanie • opakovanie vedomostí o základných častiach rastlín Motivácia • príbeh • opísanie koreňov rastlín **aitec offline**: Korene rastlín	Žiakom rozdáme kartičky, na ktoré si nakreslia jednu zo základných častí rastlín, ktorú si sami vyberú. S kartičkami v rukách si posadajú do kruhu. Zahráme sa hru kompót. Povieme časť rastliny a žiaci, ktorí majú danú časť rastliny nakreslenú na papieriku, si vymenia miesta. Ak povieme slovo rastlinka, miesto si vymenia všetci žiaci. Žiakov oboznámime s tým, že sa dnes budeme učiť o jednej základnej časti rastliny, a to o koreni. Opýtame sa ich: *Čo si myslíte, prečo sú podľa vás korene rastlín dôležité?* Žiaci odpovedajú a my zisťujeme, akými vedomosťami disponujú. Ak nevedia odpovedať, nevadí, povieme im, že sa to dnes naučíme. Najpravdepodobnejšie je, že žiaci budú koreň považovať za dôležitý len z hľadiska ukotvenia rastliny. Porozprávame žiakom príbeh princeznej Jasmínky a princa Daniela: *Jedného krásneho slnečného dňa sa prechádzala princezná Jasmínka s Danielom po kráľovskej záhrade. Spoločne obdivovali všetky krásne rastliny, ktoré v nej rástli. Pomaly prešli k záhonu ruží.* *Danko prekvapene skríkol: „Pozri, Jasmínka, niečo sa stalo s našimi ružami! Vyzerá to, že sú zvädnuté. Asi ich záhradník zabudol poliať.“* *„To určite nie!“ povedala Jasmínka, „ráno som ho videla, ako polieval celú záhradu.“* *„Tak to je teda záhada!“ zvolal Daniel.* *„Musíme tomu prísť na koreň!“ vyhlásila Jasmínka.* *„To sa asi nebude páčiť mamičke, keď vykopeme jej milované ruže!“ vyhlásil Daniel.* *Princezná mu rýchlo vysvetlila, že nebudú vykopávať žiadne korene ruží a že sa to tak len hovorí, keď chce niekto vyriešiť nejakú záhadu. Potom sa popozerala po celom záhone a vyhlásila, že ona už asi tuší, čo spôsobilo, že ruže zvädli.* *Čo si myslíte, deti, prečo asi mohli ruže zvädnúť?* Vedieme so žiakmi diskusiu, čo mohla zistiť princezná Jasmínka, keď sa pozrela na korene ruží. Ak žiaci nevedia, navedieme

	ich na riešenie prostredníctvom živočíchov, ktoré v pôde žijú. Hneď po tom, ako žiaci určia správnu príčinu zvädnutých ruží (*krtko, ktorý narušil korene ruží),* vedieme diskusiu o tom, prečo ruže zvädli. Na základe toho vyvodíme, že úlohou koreňa musí byť aj niečo iné, ako len udržať kvet v zemi a poskytovať mu oporu. Rastlina ním čerpá vodu a živiny (*potrebné látky pre svoj vývin a rast*). Spoločne si pozrieme prezentáciu z aitec offline *Korene rastlín*. Spoločne diskutujeme o tom, čo robí Danko a prečo je princezná Jasmínka zhrozená z jeho správania. Žiaci pozorujú rôzne korene rastlín, ktoré sa pokúsia aj opísať. Ak názov rastliny nevedia, pomôžeme im a povieme im ho.
3. expozičná časť	
Prvouka, strana 41, úloha 1 • pomenovanie rastlín • pozorovanie koreňov rastlín • vzájomné porovnanie koreňov rastlín aitec offline: Spoj rastlinu so správnym koreňom	Pokračujeme úlohou 1 na strane 41 učebnice pracovného typu. Žiaci pozorujú korene rastlín, teraz ich však majú spoločne na jednom obrázku. Zakrúžkujú rovnakou farbou tie korene rastlín, ktoré majú podobný tvar. Svoj výber sa snažia zdôvodniť. Potom uvažujú a označia hviezdičkou dve rastliny, ktorých koreň môže človek jesť (*mrkva, repa, ale aj púpava – jej koreň má liečivé účinky – prečisťuje krv, podporuje trávenie a zlepšuje kvalitu pleti*). Riešenie si hneď skontrolujeme a zdôvodníme.
Prvouka, strana 41, úloha 2 • znázornenie stúpania živín v rastline	Hneď sa presunieme k úlohe 2 na strane 41 učebnice pracovného typu. Diskutujeme so žiakmi o tom, akú funkciu má *koreň* rastliny. Žiaci pomocou šípok naznačia, ako stúpa voda a živiny cez *korene* rastliny do *stonky*, *listov*, *kvetov* a *plodov*. Vedieme so žiakmi rozhovor o tom, že dôležitou úlohou koreňov je upevňovať rastlinu v zemi a zásobovať ju živinami a vodou.
Dobrý nápad – *Búrka* • identifikovanie častí tela rastliny	Žiaci sa postavia k laviciam. Dávame im pokyny, ktoré žiaci znázorňujú pohybom: Začal pofukovať vetrík. Hýbal listami stromov (*pohýbu prstami*). Vietor zosilnel a kýval vetvami stromov (*pohybujú rukami*). Prihnal sa víchor a nakláňal celé stromy (*hýbu celým telom*). Začalo pršať (*bubnujú prstami na lavicu*). Zahrmelo (*búchajú pästou na lavicu*). Deti sa rýchlo schovali pred búrkou (*schovajú sa pod lavicu)*. Po búrke znovu vyšlo slniečko (*vylezú spod lavíc*).
Prvouka, strana 41, úloha 3 • dokázať prijímanie vody a živín potrebných pre život cez koreň rastliny	Pripravíme si dve rovnaké rastliny aj s koreňmi, ktoré ukážeme žiakom (*je potrebné, aby sme si tieto rastliny s koreňom pripravili skôr*). Žiakov sa spýtame, ako by vedeli dokázať, že rastlina naozaj čerpá koreňom vodu a živiny, ktoré potrebuje pre svoj život. Žiaci navrhnú postup a pomôcky, ktorými si svoj predpoklad overia. Žiaci vytvoria predpoklad – rozhodnú, či pre- žije rastlina s koreňom, ktorá je ponorená do vody, alebo rastlina s koreňom, ktorá do vody ponorená nie je. Svoje rozhodnutie zdôvodnia. Pokúsia sa svoje rozhodnutie dokázať. Na záver si výsledok porovnajú so svojím predpokladom. Nakoniec si žiaci zakrúžkujú rastlinu na obrázku, podľa výsledku pozorovania. Cieľom bádania nie je nechať rastlinu uhynúť, ale dokázať, že rastlina prostredníctvom koreňa prijíma vodu a živiny, ktoré potrebuje pre svoj život. Môže sa stať, že žiaci nebudú vedieť navrhnúť žiadny postup na overenie. V tomto prípade im postup na overenie navrhneme. Ubezpečíme sa, že postup, ktorý sme žiakom navrhli, žiaci skutočne chápu ako overenie predpokladu.
4. fixačná časť	
Dobrý nápad • dramatizácia rozprávky o repe	Pred počúvaním rozprávky O veľkej repke sa dohodneme, ktorí žiaci budú znázorňovať jednotlivé postavy z rozprávky, a rozprávku si pripomenieme. Žiakom pustíme rozprávku. O veľkej repke.[online video].[cit. 28. 9. 2015, 15:38]. Dostupné na internete: <http://www.mamatata.sk/node/202635> Pri počúvaní žiaci znázorňujú jednotlivé postavy, ktoré ťahajú repku.
5. **záverečná časť**	
Vyhodnotenie práce na hodine	Žiakov pochválime za ich snahu a usilovnosť. Možné otázky na reflexiu: *Čo nové ste sa dnes dozvedeli? Čo sa vám dnes podarilo/nepodarilo?*

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 30 – Stonky rastlín

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na úvodnú vyučovaciu hodinu		
Predmet	Prvouka	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Ročník	prvý	
Učebnica	Dobišová Adame, Kováčiková: Prvouka pre 1. ročník ZŠ, s. 42 a 43	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Prierezové témy	Environmentálna výchova	
Medzipredmetové vzťahy	výtvarná výchova	
Všeobecné ciele	a) Opísať funkciu časti rastlín – stonky. b) Triediť rastliny na byliny, kry a stromy na základe vlastného pozorovania.	
Špecifické ciele	kognitívne	a.1) Pomenovať rastlinu. a.2) Určiť základnú časť rastliny – stonku. b.1) Určiť, ktoré rastliny patria medzi stromy. b.2) Určiť, ktoré rastliny patria medzi byliny. b.3) Roztriediť rastliny podľa stonky na byliny, kry a stromy.
	psychomotorický	a.3) Pozorovať stonku a opísať, ako stúpa voda cez stonku k listom, ku kvetom a k plodom.
	afektívny	b.4) Chrániť životné prostredie a prírodu.
Typ vyučovacej hodiny	kombinovaná	
Vyučovacie metódy	riadený rozhovor, práca s ilustráciou, produkčná metóda	
Organizačné formy práce	spoločná práca, samostatná práca	
Pomôcky	Prvouka pre 1. ročník základnej školy (učebnica pracovného typu), dataprojektor, interaktívna tabuľa, **aitec offline** k Prvouke pre 1. ročník základnej školy, obrázky rôznych rastlín, list so stopkou, dva biele klince, dva poháre s vodou, atrament	
Nástroje hodnotenia	slovné hodnotenie	

Zdroj: Metodické komentáre k Prvouke pre 1. ročník základnej školy od autorov: R. Dobišová Adame – O. Kováčiková

Štruktúra, obsah a **činnosť**	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná **časť**	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne privítame žiakov podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná **časť**	
Motivácia	Žiakov motivujeme problémovou úlohou: *Čo sa stane s vodou a živinami, ktoré rastliny načerpajú koreňmi?* Ak žiaci nevedia, pomôžeme im ďalšími otázkami: *Vyparia sa? Dostanú sa niekam? Ako sa tam podľa vás dostanú?* Žiaci by mali nakoniec vyriešiť problémovú úlohu pomocou riadeného rozhovoru a uviesť, že voda a živiny sa pomocou stonky dostanú k listom.
3. expozičná **časť**	
aitec offline • oboznámenie sa s pojmami bylina, ker, strom • opísanie funkcie stonky **aitec offline**: Stonky rastlín Prvouka, strana 42, úloha 2 • opísanie byliny, kra a stromu	Spustíme žiakom prezentáciu z **aitec offline** *Stonky rastlín*. Žiaci sledujú jednotlivé snímky prezentácie, pomocou ktorých sa dozvedia, čo je stonka a aká je jej úloha. S pomocou princeznej Jasmínky im vysvetlíme, že podľa stonky rozdeľujeme rastliny na byliny, kry a stromy. Žiaci pokračujú v práci na strane 42 úlohou 2 v učebnici pracovného typu. Najprv pomenujú rastliny zobrazené na obrázku. Vyzveme ich, aby na obrázkoch pozorovali rôzne druhy stoniek rastlín. Žiaci opisujú ich tvar, veľkosť, farbu. Potom si prečítame otázky princeznej Jasmínky a s našou pomocou žiaci rozhodnú, ktoré z otázok (*ktoré sa pýta princezná Jasmínka*) patria k *byline*, ktoré ku *kru* a ktoré k *stromu*. Žiakom pripomenieme, čo sa už dozvedeli z **aitec offline**: *Stonka bylín je mäkká, dužinatá, stonka drevín je tvrdá a drevnatá*. Pri delení na stromy a kry upozorníme žiakov na to, že stromy majú kmeň, z ktorého vyrastajú konáre, tie tvoria korunu. Kry kmeň nemajú, konáre im vyrastajú priamo z koreňa.

Prvouka, strana 43, úloha 3 ● určenie rastlín patriacich medzi byliny	Pokračujeme úlohou 3 na strane 43 učebnice pracovného typu. Žiaci nájdu v rade písmen slová, ktoré pomenúvajú byliny. Slová zakrúžkujú. Následne vytvoria z nezakrúžkovaných písmen slovo, ktoré napíšu na spodnú časť strany učebnice pracovného typu.
Dobrý nápad – *Bylina, ker, strom* ● rozlíšenie byliny, kra a stromu	Žiaci sa postavia vedľa lavice. Ukážeme im, ako znázornia bylinu (*čupnú si*), ker (*postavia sa*) a strom (*stoja s rukami hore*). Žiaci si to párkrát vyskúšajú. Potom hovoríme tieto tri pomenovania, no mýlime žiakov tým, že ukazujeme niečo iné, napr.: *Povieme strom, no čupneme si. Žiaci sa nesmú dať pomýliť a znázornia strom, teda stoja s rukami hore.* Kto sa pomýli, vypadáva z hry.
Prvouka, strana 43, úloha 4 ● triedenie rastlín na byliny, kry a stromy	Pokračujeme úlohou 4 na strane 43 učebnice pracovného typu. Žiaci pozorujú stonky rastlín a určujú, ktoré z rastlín v úlohe patria medzi *byliny*, ktoré medzi *kry* a ktoré medzi *stromy*. Najprv si zoberú červenú pastelku, určia a zakrúžkujú byliny (*púpava lekárska, kapsička pastierska, prhľava dvojdomá, rebríček obyčajný*). Potom si zoberú modrú pastelku a zakrúžkujú kry (*ruža šípová*). Nakoniec si zoberú zelenú pastelku a zakrúžkujú stromy (*pagaštan konský*). Svoje triedenie žiaci vždy zdôvodnia. Dbáme na to, aby žiaci rastliny na obrázkoch označovali správnymi pomenovaniami. Vyžadujeme od nich len rodový názov rastliny. Nakoniec sa žiaci pokúsia uviesť ďalšie príklady rastlín patriacich do jednotlivých skupín. Pokračujeme diskusiou o tom, akú funkciu plní stonka rastlín. Žiaci by mali vedieť sami uviesť, že stonka umožňuje rozvádzanie živín a vody z koreňov do listov, kvetov a plodov. Prečítame si princeznin výrok. Zoberieme si jeden list so stopkou a jeden klinec (ľudovo nazývaný karafiát). Názorne si ukážeme, čo je stopka a čo stonka. Takto žiaci názorne uvidia rozdiel medzi stonkou a stopkou.
Prvouka, strana 43, úloha 6 ● pozorovať prijímanie vody a živín nevyhnutných pre život rastliny prostredníctvom stonky aitec offline: Výskumná aktivita 10 Video: Pokus so zafarbením karafiátu	Žiaci sa presunú na koberec, kde máme pripravenú lavicu, na ktorej sú dva biele klince (ľudovo nazývané karafiáty) a dve nádoby s vodou. V jednej nádobe je čistá voda, v druhej voda zafarbená. Opíšeme všetky predmety na lavici a vyzveme žiakov, aby vytvorili predpoklad – rozhodli, či bude stonka ponoreného klinca (ľudovo karafiátu) viesť zafarbenú vodu tak, že sa to prejaví sfarbením kvetu namodro. Svoje rozhodnutie sa žiaci pokúsia zdôvodniť. Spoločne so žiakmi navrhneme postup a pomôcky, ktorými si svoj predpoklad overia. Pokúsia sa svoje rozhodnutie dokázať. Na záver si výsledok porovnajú so svojím predpokladom. Žiaci napokon podľa výsledku pozorovania zakrúžkujú rastlinu na obrázku, ktorej kvet sa sfarbil namodro. Upozorníme žiakov nato, že stonka zafarbenú vodu rozvádza nielen do kvetov, ale aj do listov. V prípade, že žiaci nebudú vedieť navrhnúť žiadny postup na overenie, tak im postup na overenie navrhneme. Ubezpečíme sa, že postup, ktorý sme žiakom navrhli, žiaci skutočne chápu ako overenie predpokladu.
4. fixačná časť	
Prvouka, strana 43, úloha 5 ● určenie rastlín patriacich medzi stromy aitec offline: Bludisko	Žiakom porozprávame príbeh o tom, ako princezná Jasmínka potrebuje poliať jednu rastlinu, ale stratila sa v záhrade. Vyzveme ich, aby jej pomohli nájsť cestu k rastline. Žiaci vyfarbia len políčka s názvami stromov (*smrek, borovica, buk, dub, breza, javor, jabloň, čerešňa, pagaštan*). Takýmto spôsobom nájdu cestičku k rastlinke, ktorá je na druhej strane tabuľky. Pri riešení úlohy si žiaci môžu pomôcť v dvojici. Riešenie si žiaci overia v prezentácii z aitec offline Bludisko.
Opakovanie ● opakovanie pomocou maľovaného čítania	Pomocou maľovaného čítania si zopakujeme, čo sme sa dnes dozvedeli. Žiaci prečítajú text a namiesto obrázkov doplnia vhodné slová: *STONKA ROZVÁDZA VODU Z KOREŇA DO LISTOV, KVETOV A PLODOV. PODĽA DRUHU STONKY DELÍME RASTLINY NA BYLINY, KRY A STROMY.*
5. **záverečná časť**	
Vyhodnotenie práce na hodine	Žiakov pochválime za ich snahu a usilovnosť. Možné otázky na reflexiu: *Čo nové ste sa dnes dozvedeli? Čo sa vám dnes podarilo/nepodarilo?*

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 31 – Listy rastlín

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na úvodnú vyučovaciu hodinu		
Predmet	Prvouka	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Ročník	prvý	
Učebnica	Dobišová Adame, Kováčiková: Prvouka pre 1. ročník ZŠ, s. 44 a 45	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Prierezové témy	Environmentálna výchova	
Medzipredmetové vzťahy	výtvarná výchova	
Všeobecné ciele	a) Opísať funkciu časti rastlín – listov. b) Deliť rastliny podľa tvaru listov na listnaté a ihličnaté.	
Špecifické ciele	kognitívne	a.1) Pomenovať rastlinu. a.2) Identifikovať časť rastliny – listy. a.3) Diskutovať o funkcii listov. b.1) Opísať stromy na obrázku. b.2) Opísať listy stromov na obrázku. b.3) Nájsť spoločné znaky listov (lístia a ihličia). b.4) Nájsť rozdielne znaky listov (lístia a ihličia). b.5) Roztriediť rastliny podľa tvaru listov na listnaté a ihličnaté.
	psychomotorický	a.4) Dokresliť chýbajúcu časť listu . b.6) Doplniť do názvu rastliny správne písmená.
	afektívny	a.5) Chrániť životné prostredie a prírodu.
Typ vyučovacej hodiny	kombinovaná	
Vyučovacie metódy	riadený rozhovor, práca s ilustráciou, produkčná metóda	
Organizačné formy práce	spoločná práca, samostatná práca	
Pomôcky	Prvouka pre 1. ročník základnej školy (učebnica pracovného typu), dataprojektor, interaktívna tabuľa, **aitec offline** k Prvouke pre 1. ročník základnej školy, listy rôznych stromov	
Nástroje hodnotenia	slovné hodnotenie	

Zdroj: Metodické komentáre k Prvouke pre 1. ročník základnej školy od autorov: R. Dobišová Adame – O. Kováčiková

Štruktúra, obsah a **činnosť**	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná **časť**	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne privítame žiakov podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná **časť**	
Opakovanie – *Bylina, ker, strom* • rozlíšenie byliny, kra a stromu Motivácia	Zopakujeme si učivo predošlej hodiny pomocou hry. Žiaci sa postavia vedľa lavice. Ukážeme im, ako znázornia bylinu (*čupnú si*), ker (*postavia sa*) a strom (*stoja s rukami hore*). Žiaci si to párkrát vyskúšajú. Potom hovoríme tieto tri pomenovania, no mýlime žiakov tým, že ukazujeme niečo iné, napr.: *Povieme strom, no čupneme si. Žiaci sa nesmú dať pomýliť a znázornia strom, teda stoja s rukami hore.* Kto sa pomýli, vypadáva z hry. Pokračujeme motiváciou z Kráľovstva rastlín: *V Kráľovstve rastlín rástla utešená vysoká a zdravá jedlička. Jej krásu obdivovali všetci, ktorí išli okolo nej. Jedlička však vôbec nebola spokojná s tým, ako vyzerá. Neustále nariekala a sťažovala sa: „Prečo mám také pichľavé ihličie? Vôbec sa mi nepáči! Zelená farba nie je tento rok vôbec v móde!“* *„A aké ihličie by si chcela mať?“ opýtala sa jej princezná Jasmínka.* *„Chcela by som mať ihličie zo zlata!“* *Jasmínka sa usmiala a mávla čarovným prútikom. Jedlička sa celá zaligotala zlatým ihličím.* *„Fíha, to je ale krásne ihličie! Ďakujem ti, Jasmínka, teraz som šťastná.“ Z ničoho nič sa vedľa jedličky objavili ľudia. Celí natešení oráňali zlaté ihličie z celej jedličky. Úbohá jedlička nariekala a prosila Jasmínku, aby jej pričarovala listy číre a krištáľové ako sklo. Jasmínka znovu mávla čarovným prútikom a jedlička sa zaligotala*

	skleneným ihličím. Zrazu však prišiel obrovský vietor, ktorý všetko sklenené ihličie pozhadzoval a to sa na zemi porozbíjalo. Jedlička znovu nariekala a prosila Jasmínku tentoraz o také listy, ako má breza. Aj toto želanie jej princezná splnila. Spoza lesa však pribehli kozičky a svieže zelené listy jej obžrali. Jedlička sa nešťastne pozrela na Jasmínku a poprosila ju o posledné želanie. Čo si myslíte, deti, aké listy si napokon jedlička zaželala? So žiakmi vedieme rozhovor o tom, že každý má byť spokojný s tým čo má a nemá druhým závidieť. Potom sa venujeme významu slova list. Žiaci sa pokúsia nájsť aj iné významy slova. Ak nevedia, vyzveme ich, aby si pomohli obrázkom princa Daniela v úlohe 1 na strane 44 pracovnej učebnice.
3. expozičná časť	
Prvouka, strana 44, úloha 2 • určenie názvu rastlín • doplnenie písmen do názvov rastlín • opísanie listov rastlín • rozdelenie rastlín na ihličnaté a listnaté aitec offline: Listy rastlín Listnaté a ihličnaté stromy Prvouka, strana 45, úloha 3 • dokreslenie chýbajúcich častí listov Dobrý nápad • zopakovanie pomenovania častí rastlín Prvouka, strana 45, úloha 4 • rozlíšenie listnatého stromu od ihličnatého	Žiaci sa posadia do kruhu na koberec. Rozdáme im rôzne listy, ktoré sme si pripravili. Žiaci skúmajú listy a opisujú ich. Hľadajú ich spoločné a rozdielne znaky. Diskutujeme o tom, že aj ihličie sú vlastne listy. Žiakom zadáme problémovú úlohu: *Načo potrebuje rastlina listy?* Ak žiaci nedisponujú takýmito poznatkami, riadeným rozhovorom im pomôžeme k tomu dospieť (*za pomoci slnečnej energie vytvárajú pre rastlinu potravu, rastliny pomocou nich dýchajú*, *pre ľudí vytvárajú kyslík*, *aby mohli dýchať*). Potom sa žiaci presunú do lavíc a pozorujú stromy v učebnici pracovného typu. Spoločne pomenujeme stromy nachádzajúce sa v kruhoch. Žiaci samostatne dopíšu chýbajúce písmená do názvov stromov. Počas samostatnej práce zrakom kontrolujeme riešenia žiakov. Nakoniec si riešenia spoločne skontrolujeme. Pokračujeme tým, že žiaci podľa listov rozhodnú, či je daná rastlina ihličnatá alebo listnatá. Svoje rozhodnutie sa pokúsia zdôvodniť a do prázdnych plôšok k stromom napíšu písmená podľa toho, či ide o ihličnatý strom – I alebo o listnatý strom – L. Nakoniec sa venujeme rozhovoru princeznej Jasmínky a princa Daniela. Vysvetlíme im, že kyslík je plynná látka, ktorú listy rastlín vytvárajú najmä cez deň a v noci ju spotrebúvajú. Kyslík je veľmi dôležitý aj pre živočíchy, ktoré by bez neho nemohli žiť. Definíciu pojmu kyslík od žiakov nevyžadujeme. Žiaci sa vrátia na koberec a každý si zoberie jeden list, o ktorom povie, či patrí ihličnatému alebo listnatému stromu. Žiaci sa vrátia na svoje miesta, kde pokračujeme prácou v učebnici pracovného typu na strane 45, v úlohe 3. Najprv pomenujeme prvý list. Potom žiaci dokreslia chýbajúcu časť listu aj s jeho žilnatinou. Nakoniec list vyfarbia. Takto pokračujeme ďalej aj s ostatnými listami. Žiakov za prácu pochválime a tých, ktorým sa nedarilo, povzbudíme do ďalšej činnosti. Žiaci sa postavia na koberec. Zahráme sa na rastliny. Dohodneme sa, že budeme stáť na jednom mieste. Nohy budú *korene*, telo bude sto*nk*a, ruky budú *listy*, päste budú *kvety* a vystreté prsty *plody*. Pomenúvame jednotlivé časti rastlín a žiaci ich stvárňujú svojím telom. Ak povieme *koreň*, zohnú sa, chytia si lýtka, ak povieme *stonka*, hýbu telom bez pohybu nôh. Ak povieme *listy*, žiaci kývajú rukami. Ak povieme *kvety*, žiaci zovrú prsty do päste, a ak povieme *plody*, žiaci vystrú prsty, a ak povieme *semená,* pohybujú nimi. Spoločne si prečítame báseň na strane 45 v úlohe 4 učebnice pracovného typu. Porozprávame sa o stromoch v básni. Potom žiakov vyzveme, aby vymysleli básni vhodný názov. Žiaci hovoria svoje nápady. Nakoniec si každý žiak vyberie jeden z názvov, ktorý sa mu páči, a napíše ho na hornú linajku nad báseň.
4. fixačná časť	
Dobrý nápad • triedenie rastlín aitec offline: Ihličnatý alebo listnatý? Opakovanie • opakovanie pomocou maľovaného čítania	Žiakom spustíme z aitec offline Ihličnatý alebo listnatý? Žiaci určujú, či je daná rastlina ihličnatá alebo listnatá. Pri každej rastline sa žiaci pokúsia určiť, či ide o *bylinu*, *ker* alebo *strom*. Pomocou maľovaného čítania si zopakujeme, čo sme sa dnes dozvedeli. Žiaci text prečítajú a namiesto obrázkov doplnia vhodné slová: *ÚLOHOU LISTOV JE VYTVÁRAŤ POTRAVU PRE RASTLINU ZA POMOCI SLN**EČ**NÉHO SVETLA.*
5. **záverečná** časť	
Vyhodnotenie práce na hodine	Žiakov pochválime za ich snahu a usilovnosť. Možné otázky na reflexiu: *Ako sa vám dnes pracovalo? Čo nové ste sa dozvedeli? Čo sa vám podarilo? Na čo ste hrdí?*

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 32 – Kvety rastlín

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na úvodnú vyučovaciu hodinu		
Predmet	Prvouka	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Ročník	prvý	
Učebnica	Dobišová Adame, Kováčiková: Prvouka pre 1. ročník ZŠ, s. 46	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Prierezové témy	Environmentálna výchova	
Medzipredmetové vzťahy	výtvarná výchova	
Všeobecné ciele	a) Opísať funkciu časti rastliny – kvetu. b) Oboznámiť sa s procesom opeľovania.	
Špecifické ciele	kognitívne	a.1) Opísať kvety rastlín. a.2) Roztriediť kvety rastlín. a.3) Opísať funkciu kvetu rastliny. b.1) Oboznámiť sa so stavbou kvetu.
	psychomotorický	b.2) Dokresliť kvet rastliny.
	afektívny	a.4) Chrániť životné prostredie a prírodu.
Typ vyučovacej hodiny	kombinovaná	
Vyučovacie metódy	riadený rozhovor, práca s ilustráciou, produkčná metóda	
Organizačné formy práce	spoločná práca, samostatná práca	
Pomôcky	Prvouka pre 1. ročník základnej školy (učebnica pracovného typu), dataprojektor, interaktívna tabuľa, **aitec offline** k Prvouke pre 1. ročník základnej školy	
Nástroje hodnotenia	slovné hodnotenie	

Zdroj: Metodické komentáre k Prvouke pre 1. ročník základnej školy od autorov: R. Dobišová Adame – O. Kováčiková

Štruktúra, obsah a **činnosť**	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná **časť**	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne privítame žiakov podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná **časť**	
Opakovanie • opakovanie vedomostí o základných častiach rastlín Motivácia	Žiaci si posadajú do kruhu (*aj s učebnicami*) a riadeným rozhovorom si zopakujeme, o ktorých častiach rastlín sme sa už niečo naučili. Potom žiakom porozprávame príbeh. *V Kráľovstve rastlín rástla krásna žltá púpava. Stále sa zlostila, že nevie lietať ako motýliky, včielky, lienky a iný hmyz, ktorý sadal na jej žltú hlávku.* *„Prestaň sa zlostiť a mračiť sa na slniečko. Pozri, radšej sa schovalo za oblak," povedala jej princezná Jasmínka.* *„Len sa na mňa pozri! Korene mám pevne vrastené do zeme. A stonka s listami sa pohne len vtedy, keď zafúka vietor," žalovala sa princeznej púpava.* *„Pekne sa vystri! Usmej sa na slniečko. Uvidíš, potom budeš lietať aj ty."* Tu príbeh prerušíme a opýtame sa žiakov, čo tým princezná Jasmínka myslela. Ak žiaci nevedia, neprezradíme im to, len ich upozorníme, aby ďalej pozorne počúvali príbeh. *Púpava poslúchla radu princeznej a hneď sa začala usmievať na slniečko. Poriadne natiahla svoju stonku, aby jej slniečko zohrievalo svojimi teplými lúčmi hlávku. O niekoľko dní ju z nočného spánku zobudil nezbedník vetrík. Fúkol aj do púpavy a zrazu sa stal malý zázrak. Z odkvitnutej žltej hlávky púpavy sa stala biela bambuľka, z ktorej odletovali semienka na malých letáčikoch.* *„Hurááááááá! Veď ja lietam!" výskala od radosti púpava.* *„Vidíš," povedala princezná, „všetky semienka rozfúka vetrík po lúke a potom z nich vyrastú také isté púpavy, ako si ty."* So žiakmi diskutujeme o tom, či už vedia vysvetliť, ako to princezná Jasmínka myslela, a či aj oni majú takúto skúsenosť s púpavami.

	Spoločne si prečítame rozhovor kráľa s princom v úlohe 1 na strane 46 učebnice pracovného typu. Vyzveme žiakov, aby porozprávali, či sa už s takýmto pomenovaním niekedy stretli. Spoločne diskutujeme o tom, aké vlastnosti by mohol mať človek, o ktorom hovoríme, že je *kvietok.* Vysvetlíme si, čo znamenajú podobné slová – prešibaný, výmyselnícky, lišiacky, prefíkaný, špekulantský a pod.
3. expozičná časť	
Dobrý nápad – pieseň Lúka	Žiaci sa postavia a spoločne si zaspievame a znázorníme pesničku Lúka. Fíha tralala. Lúka. [online video].[cit. 28. 9. 2015, 13:28]. Dostupné na internete: <http://pesnicky.hrkalka.sk/?typ=91>
Prvouka, strana 46, úloha 2 • triedenie kvetov rastlín aitec offline: Kvety rastlín Kvety rôznych rastlín	Žiaci sa presunú do lavíc a pozorujú kvety na obrázkoch v úlohe 2 na strane 46 učebnice pracovného typu. Kvety, ktoré poznajú, pomenujú. Ostatné kvety si pomenujeme spoločne. Zadáme žiakom úlohu, aby rovnakou farbou vyfarbili krúžky pri kvetoch, ktoré majú niečo spoločné. Svoje rozhodnutie však musia zdôvodniť. Oceníme každé kritérium triedenia, ktoré si dokážu zdôvodniť, a pozitívne žiakov motivujeme. Žiaci môžu triediť kvety podľa *farby*, *tvaru*, *zloženia*, *veľkosti*, *miesta výskytu*. Úloha je divergentná, všetci žiaci nemusia mať rovnaké riešenia. K jednému kvetu môžu dať žiaci aj dve farby, napr.: *Tulipán a vlčí mak majú rovnakú farbu, vlčí mak a ruža šípová majú podobný tvar kvetu*. Nakoniec si kvety ešte raz pomenujeme.
Dobrý nápad – Život rastliny • dramatizácia života rastliny	Žiaci sa postavia na koberec. Spoločne pohybom znázorňujeme rast rastliny od semienka v zemi až po veľkú rastlinu a jej odumretie. Do zeme sa dostalo malé semienko (*žiaci sa schúlia a čupnú si*). Veľa pršalo (*žiaci znázorňujú prstami padanie dažďa okolo seba* – okolo *semienka*). Semienko začalo rásť (*žiaci vstávajú*) až narástlo na veľkú rastlinu (*žiaci stoja*). Rastlinke začali rásť listy (*žiaci upažia*), kvety (*žiaci zatnú prsty do pästi*). Z kvetov sa vytvorili plody (*žiaci vystrú prsty*), z ktorých vypadli semienka (*žiaci zatrasú prstami*).
Prvouka, strana 46, úloha 3 • opísanie kvetu rastliny • oboznámenie sa so stavbou kvetu • opísanie procesu opeľovania	Žiaci sa presunú do lavíc a pokračujeme úlohou 3 na strane 46. Žiaci pozorujú dva kvety. Pokúsia sa ich opísať. Vysvetlíme im, že kvet rastliny plní funkciu rozmnožovania. Na obrázkoch kvetov im ukážeme, že kvety majú kvetné obaly a rozmnožovacie orgány – *tyčinky* a *piestik*. Na tyčinkách sa tvoria peľové zrniečka. Aby sa mohli rastliny rozmnožovať, musí sa peľ dostať z tyčinky jednej rastliny na piestik druhej rastliny. Peľ prenáša hmyz, napr.: *včely, čmeliaky, motýle* alebo aj *vietor*. Hmyz lieta z kvetu na kvet, peľ z kvetov sa mu zachytáva na častiach tela, a tak ho prenáša z kvetu na kvet. Tomuto procesu hovoríme opeľovanie. Len z opeleného kvetu vznikne plod. Žiaci dokreslia chýbajúcu časť kvetov. Kvety vyfarbia. Vyžadujeme od nich presnosť. Spoločne so žiakmi diskutujeme o tom, či majú kvety rovnaký tvar a počet okvetných lístkov, tyčinky, piestik. Horný kvet je kvet záružlia močiarneho, spodný kvet je kvet zvončeka konáristého.
4. fixačná časť	
aitec offline • opakovanie učiva o kvetoch aitec offline: Kvety rastlín	Žiakom pustíme prezentáciu Kvety rastlín z aitec offline, pomocou ktorej si zopakujeme vedomosti o kvetoch.
Opakovanie • opakovanie pomocou maľovaného čítania	Pomocou maľovaného čítania si zopakujeme, čo sme sa dnes dozvedeli. Žiaci text prečítajú a namiesto obrázkov doplnia vhodné slovo: *RASTLINY VYTVÁRAJÚ KVETY, ABY SA MOHLI ROZMNOŽOVAŤ.*
5. **záverečná časť**	
Vyhodnotenie práce na hodine	Žiakov pochválime za ich snahu a usilovnosť. Možné otázky na reflexiu: *Ako sa vám dnes pracovalo? Ste so svojou prácou spokojní?*

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 33 – Plody rastlín

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na úvodnú vyučovaciu hodinu		
Predmet	Prvouka	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Ročník	prvý	
Učebnica	Dobišová Adame, Kováčiková: Prvouka pre 1. ročník ZŠ, s. 47	
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda	
Prierezové témy	Environmentálna výchova	
Medzipredmetové vzťahy	hudobná výchova	
Všeobecné ciele	a) Opísať funkciu časti rastlín – plodu. b) Vedieť vysvetliť princíp opeľovania.	
Špecifické ciele	kognitívne	a.1) Pomenovať plody na obrázku. a.2) Pomenovať rastlinu, z ktorej plod na obrázku pochádza. a.3) Určiť, kde sa nachádza plod v rastlinách na obrázku. b.1) Pozorovať obrázky. b.2) Opísať podľa obrázkov spôsob, ako sa vyvíja plod čerešne. b.3) Opísať proces opeľovania rastlín.
	psychomotorický	a.4) Skúmať plody a hľadať v nich semená.
	afektívny	b.4) Chrániť životné prostredie a prírodu.
Typ vyučovacej hodiny	kombinovaná	
Vyučovacie metódy	riadený rozhovor, práca s ilustráciou, produkčná metóda	
Organizačné formy práce	spoločná práca, samostatná práca, práca v dvojiciach	
Pomôcky	Prvouka pre 1. ročník základnej školy (učebnica pracovného typu), dataprojektor, interaktívna tabuľa, **aitec offline** k Prvouke pre 1. ročník základnej školy, plody rôznych rastlín, kartičky so slovami s poprehadzovanými slabikami	
Nástroje hodnotenia	slovné hodnotenie	

Zdroj: Metodické komentáre k Prvouke pre 1. ročník základnej školy od autorov: R. Dobišová Adame – O. Kováčiková

Štruktúra, obsah a **činnosť**	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná **časť**	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne privítame žiakov podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná **časť**	
Motivácia	Žiaci si posadajú do kruhu. Zadáme im hádanky, pričom im povieme, že riešením sú názvy plodov (*ovocia a zeleniny*), pretože na dnešnej hodine sa budeme učiť o plodoch. *Zelený som, guľatý, nikto zo mňa nemá strach. Sladučký som na jazyku, volajú ma...* (HRACH) *Veľa bobúľ sladučkých, každá plná šťavy. Biele, modré, voňavé, dobrú chuť ti spraví. Čo je to?* (HROZNO) *V máji sedím pod lístkami zelená a bledá. Čakám na lúč slniečka, juj, nech je ho veľa. V júni som už červená, srší zo mňa pohoda, radujem sa pod lístkom, som červená...* (JAHODA) *Vyliezla som na strom, našla som tam šperky. Našla som tam červenučké krásne náušničky, už mi zdobia moje ušká drobné...* (ČEREŠNIČKY) *Modrá ako v rieke voda, sladučká sťa med. Do koláčov nie jej škoda, pochutíš si hneď. Na jeseň zo stromu kyvká, voláme ju modrá...* (SLIVKA)

	Nazbieram si do misky malé guľôčky. Mamička mi upečie koláčik do školičky. Podelím sa s kamarátmi o poklad hotový, veď všetky deti milujú koláč... (RÍBEZĽOVÝ) *V brušku malé zrniečka pred všetkými skrývam, na stromoch sa pred deťmi nikdy neukrývam. Sladučkú mám dužinu, neskazím vám hostinu. Pekné som aj pre očko, som chutnučké...* (JABĹČKO)
3. expozičná časť	
Prvouka, strana 47, úloha 1, • pozorovanie obrázkov • opísanie vývoja plodov pomocou obrázkov • opísanie procesu opeľovania aitec offline: Plody rastlín	Vyzveme žiakov, aby pozorovali obrázky v učebnici pracovného typu. Pomocou nich rozprávame, ako sa vyvíja plod čerešne. Pomáhame si slovami v plôškach: *puk, kvet, opeľovanie kvetu, nezrelý plod, zrelý plod*. Spoločne so žiakmi sa rozprávame o tom, ako včely opeľujú kvety a prečo je opeľovanie pre rastliny dôležité. Zopakujeme si, že kvety majú kvetné obaly a rozmnožovacie orgány – *tyčinky* a *piestik*. Na tyčinkách sa tvoria peľové zrniečka. Aby sa mohli rastliny rozmnožovať, musí sa peľ dostať z tyčinky jednej rastliny na piestik druhej rastliny. Hmyz lieta z kvetu na kvet, peľ z kvetov sa mu zachytáva na častiach tela, a tak ho prenáša z kvetu na kvet, a tento proces nazývame opeľovanie. Len z opeleného kvetu vznikne plod. Peľ prenáša okrem hmyzu aj vietor, živočíchy a pod. Opeľovanie kvetu je proces, preto je v učebnici farebne odlíšený od ostatných fáz vývinu plodu. Pustíme žiakom prezentáciu *Plody rastlín* a utvrdíme si novonadobudnuté informácie.
aitec offline • opísanie procesu opeľovania podľa obrázkov aitec offline: Ako sa z kvetu vyvíja plod? Zrelý, nezrelý	Nasleduje prezentácia *Ako sa z kvetu vyvíja plod?* Vyzveme žiakov, aby podľa jednotlivých snímok opisovali proces opeľovania. Pokračujeme prezentáciou *Zrelý, nezrelý*. Žiaci určujú, či je plod na obrázku zrelý alebo nezrelý. V prípade nezrelého plodu sa pokúsia zdôvodniť, prečo považujú daný plod za nezrelý.
Dobrý nápad • dramatizácia piesne	Žiaci sa postavia na koberec, spievajú a dramatizujú známu detskú pieseň *Čížiček, čížiček, vtáčik maličký*. Komentujeme vývin rastliny od semienka až po dospelú rastlinu. Žiaci zároveň rozprávanie znázorňujú pohybom. (Semienko – *žiak čupí schúlený do klbka*, rastie malý korienok – *dieťa vystrčí ukazováčik*...)
Prvouka, strana 47, úloha 2 • uloženie semien v plodoch aitec offline: Plody a semená rastlín Ukrýva alebo neukrýva	Žiaci sa presunú späť do lavíc a pokračujeme úlohou 2 na strane 47. Žiaci pomenujú plody na obrázkoch. Určia rastliny, z ktorých pochádzajú plody. Pomocou obrázkov určia, kde sa v týchto plodoch nachádzajú semená. Rovnakou farbou zakrúžkujú plody, ktorých semeno je uložené rovnakým spôsobom. Žiakom vysvetlíme, že šiška je vlastne plod ihličnatých stromov, ktorý obsahuje semená. Spoločne so žiakmi diskutujeme o tom, akú funkciu plní plod rastliny – *chráni semeno rastliny*.
Dobrý nápad • pozorovanie plodov a semien	Ak zostane čas, dvojice si plody vymenia a pozorujú uloženie semien v iných plodoch.
4. fixačná časť	
Dobrý nápad – *Hra so slovami*	Rozdáme kartičky so slovami, na ktorých sú slová s poprehadzovanými slabikami, napr.: KOBLJA, KASLIV, KAHRUŠ, ŇAVIŠ, REŠČEŇA, ĽAHUMAR, NOHROZ, ĽABEZRÍ. Úlohou žiakov je zistiť, aké ovocie skrývajú tieto slová.
Opakovanie • opakovanie pomocou maľovaného čítania	Pomocou maľovaného čítania si zopakujeme, čo sme sa dnes dozvedeli. Žiaci text prečítajú a namiesto obrázkov doplnia vhodné slová: *PLOD JE TÁ ČASŤ RASTLINY, KTORÁ VZNIKÁ Z KVETU PO OPELENÍ. PLODY OBSAHUJÚ SEMENÁ, Z KTORÝCH MÔŽU VYRÁSŤ NOVÉ RASTLINY.*
5. **záverečná časť**	
Vyhodnotenie práce na hodine	Žiakov pochválime za ich snahu a usilovnosť. Možné otázky na reflexiu: *Ako sa vám dnes pracovalo na hodine? Ste so svojím výkonom spokojní?*

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 34 – Opakovanie

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na úvodnú vyučovaciu hodinu	
Predmet	Prvouka
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda
Ročník	prvý
Učebnica	Dobišová Adame, Kováčiková: Prvouka pre 1. ročník ZŠ, s. 48
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda
Prierezové témy	Environmentálna výchova
Medzipredmetové vzťahy	výtvarná výchova
Všeobecné ciele	a) Zopakovať a upevniť nadobudnuté vedomosti z prvouky. b) Aplikovať pravidlá práce v skupine.
Typ vyučovacej hodiny	kombinovaná
Vyučovacie metódy	riadený rozhovor, práca s ilustráciou, produkčná metóda
Organizačné formy práce	spoločná práca, samostatná práca, práca v dvojiciach
Pomôcky	Prvouka pre 1. ročník základnej školy (učebnica pracovného typu), dataprojektor, interaktívna tabuľa, **aitec offline** k Prvouke pre 1. ročník základnej školy, vytlačené kopírovateľné prílohy pre každú skupinu, papier veľkosti A6 na zapísanie bodov, papier A4 pre každého žiaka, baliaci papier
Nástroje hodnotenia	slovné hodnotenie

Zdroj: Metodické komentáre k Prvouke pre 1. ročník základnej školy od autorov: R. Dobišová Adame – O. Kováčiková

Štruktúra, obsah a **činnosť**	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede	Individuálne privítame žiakov podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná časť	
Motivácia	Žiakom porozprávame príbeh kráľovskej rodiny. *Kráľovskí rodičia sa rozhodli, že zistia u svojich detí, čo všetko si zo školy zapamätali. Preto pre nich vytvorili rôzne tvrdenia z učiva, ktoré tento rok preberali Jasmínka a Danko na prvouke v škole. Tvrdenia sú vlastne vety, ktoré môžu byť pravdivé alebo nepravdivé. Úlohou princeznej Jasmínky s princa Daniela je určiť, či sú podľa nich tieto tvrdenia pravdivé alebo nepravdivé.* Žiakov sa opýtame, či by chceli princeznej a princovi pomôcť, aby potešili svojich rodičov, že sa všetko naučili. Žiaci vytvoria dvojice a v dvojiciach riešia, či sú tvrdenia pravdivé alebo nie, čím sa pokúsia princeznej a princovi pomôcť.
3. **fixačná** časť	
Upevnenie celoročného učiva	Žiaci si v dvojici prečítajú jednotlivé tvrdenia. Podľa svojich vedomostí v dvojici diskutujú a nakoniec rozhodnú, či je dané tvrdenie správne alebo nesprávne. Môžu si pomôcť aj učebnicou pracovného typu. Keď sa rozhodnú, že tvrdenie je správne, zakrúžkujú písmeno v žltom stĺpčeku. Keď sa rozhodnú, že tvrdenie je nesprávne, zakrúžkujú písmeno v zelenom stĺpčeku. Po prečítaní všetkých tvrdení si spoločne skontrolujeme riešenia. Po kontrole si žiaci prepíšu zakrúžkované písmená do pripravených štvorčekov pod tvrdeniami a spoločne si prečítame riešenie.
Dobrý nápad • získanie informácií prostredníctvom prieskumu	Žiakom zadáme úlohu: Nakreslite jeden druh ovocných plodov, o ktorom si myslíte, že je v triede najobľúbenejší. Žiaci si nakreslia na jednu stranu papiera A4 jeden druh ovocných plodov, o ktorom predpokladajú, že je v triede najobľúbenejší (napr. *mandarínka*). Papier otočia a na druhú stranu všetci pod seba nakreslia rôzne druhy ovocných plodov. Žiaci sa prechádzajú po triede, podídu ku každému spolužiakovi a opýtajú sa na jeho najobľúbenejší ovocný plod. Na tej strane papiera, kde majú nakreslené rôzne druhy plodov, nakreslia čiarku k plodu, ktorý spolužiak povedal. Potom si každý žiak spočíta a zapíše počet čiarok pri každom ovocnom plode. Ovocný plod s najväčším počtom čiarok si každý žiak zakrúžkuje. Nakoniec si každý žiak porovná zakrúžkovaný ovocný plod s ovocným plodom, ktorý si nakreslil na opačnej strane papiera (ako predpoklad). So žiakmi diskutujeme o výsledkoch. Ak nám zostal

Dobrý nápad ● hľadanie súvislostí medzi slovami	čas, žiaci plody opíšu a určia, kde sa v nich nachádzajú semená. Na baliaci papier nakreslíme veľký strom. Žiaci naň zapisujú slová, ktoré im napadnú, keď počujú slovo strom. Následne medzi slovami spoločne hľadáme súvislosti, podobnosti, väzby, ktoré sa žiaci pokúsia odôvodniť. Nakoniec tieto slová navzájom spoja čiarami.
4. **záverečná časť**	
Vyhodnotenie práce na hodine	Žiakov pochválime za prácu na hodine. Porozprávame sa, ako sa nám spoločne pracovalo na hodinách prvouky, či sa žiaci tešia do druhého ročníka, či by chceli podobným spôsobom pracovať aj v druhom ročníku, prípadne, či by niečo chceli zmeniť a čo sa im na hodinách nepáčilo.